

Alkoholi turg, tarbimine ja kahjud Eestis

Aastaraamat 2012

Alcohol market, consumption
and harms in Estonia
Yearbook 2012

EESTI KONJUNKTUURIINSTITUUT
ESTONIAN INSTITUTE OF ECONOMIC RESEARCH

Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development

Eesti Konjunkturiinstituut

Alkoholi turg, tarbimine ja kahjud Eestis

Aastaraamat 2012

**Alcohol market, consumption
and harms in Estonia**

Yearbook 2012

Tallinn 2013

Koostajad: Elmar Orro, Kiira Martens, Lia Lepane, Marje Josing, Mati Reiman
Eesti Konjunkturiinstituut

Konsultant: Maris Jesse (Tervise Arengu Instituut)

Trükis on valminud Tervise Arengu Instituudi tellimusel 2013. a

Materjali mis tahes viisil reprodutseerimine ja levitamine on keelatud ilma
Tervise Arengu Instituudi nõusolekuta

Trükkinud: Atlex AS

ISSN 2228-0057

Tasuta jagamiseks

Eessõna

Alkoholi aastaraamat 2012 on juba neljas Eestis ilmuv põhjalik ülevaade alkoholiturust, tarbimisest ja probleemidest Eestis. Eesti Konjunkturiinstituut on teinud alkoholituru, tarbimise ja poliitika alaseid uuringuid ning ülevaateid alates 1990. aastast. Aastaraamatusse koondatuna ilmusid andmed 2008., 2010. ja 2011. aastal ja käesolevast aastaraamatust leiate andmed viimase 12 aasta trendidest.

Lisaks paljudele negatiivsetele mõjudele, mida 2008. aastal alanud majanduskriis Eestile tõi, oli ka positiivseid trende. Kui 2007. aastal majandusbuumi tipus tarbis iga Eesti elanik 12,6 liitrit absoluutset alkoholi, siis järgnevatel aastatel tarbitud kogus vähenes ja 2010. aastal tarbiti 9,6 liitrit absoluutset alkoholi. Kahjuks peab märkima, et majanduskasvu taastumise ja elanike sissetulekute tõusuga kaasnes 2011. aastal jälle ka alkoholitarbimise ning sellega kaasnevate kahjude kasv. Eesti elanikud tarbisid 2011. aastal inimese kohta arvestatuna 76 liitrit õlut, 9,4 liitrit veini, 9,6 liitrit kangeid ja 22,5 liitrit lahjasid alkoholiseid jooke. Absoluutalkoholi arvestuses annab see kokku 10,2 liitrit elaniku kohta ja kui arvestada ainult täiskasvanud elanikke (eeldusel et lapsed ei joo, mida murdeaalised uuringute andmetel siiski kahjuks teevad), siis on tarbimine 12 liitrit absoluutalkoholi.

Eestis on kombeks võrrelda end Põhjamaadega. Majanduskriisi tingimustes langes tarbimine nii Eestis kui Põhjamaades ja majanduse taastudes on tarbimine jälle natuke kasvanud. Eesti ja Soome elanike alkoholi tarbimine on samas suurusjärgus – 2011. aastal Eestis 10,2 liitrit ja Soomes 10,1 liitrit. Kahjude pool on aga Soomes ja paljudes teistes suure tarbimisega riigis sageli tagasihoidlikum kui Eestis. Oluline ei ole mitte ainult see, kui palju tarbijatakse vaid ka see, mida ja kuidas tarbitakse. Alkoholi kangusega liialdamine ja korraga palju joomine viib kergesti õnnetustesse ja pahan dustesse ja Eesti kiirabil ning politseil on tingituna alkoholi liigtarvitajatest rohkelt tööd.

Eestis kostub sageli argumente, et alkoholi tarbimise piiramiseks on vajalik eelkõige kodune hea kasvatus ja tuleb pakkuda elanikele palju muid alternatiivseid vaba aja veetmise võimalusi – siis ei tarbita alkoholi. Eitatakse alkoholi reklaami- ja müügipiiranguid. Kahjuks näitab elanike suurepäraste vaba aja veetmise võimalustega Põhjamaade kogemus ja väga paljud rahvusvahelised uuringud, et konkreetsed majanduslikud meetmed (hind, müügi- ja reklaamipiirangud) on palju mõjusamad kui vaid kasvatuslik jutt. Heaks näiteks on siin ka Põhjamaade alkoholi tarbimise statistika, kus müük ja tarbimine on kasvanud selges korrelatsioonis alkoholituru liberaliseerimisega. Suur hüpe alkoholitarbimises tuli Soomes näiteks lahja õlle müügi alustamisega supermarketites (enne seda müüdi kõiki alkoholiseid jooke ainult Alko (alkoholimonopol) poodides). Soome spetsialistide hinnangul oleks nende praegune alkoholitarbimine veelgi suurem kui alkoholi hind oleks odavam ja turg liberaalsem. Kui Eesti võidab majanduslikult turistide alkoholiostudest, siis Soome jaoks on turistide piiritagused odavad alkoholiostud eelkõige tarbimist kasvatavat ja elanike tervist kahjustavat probleem.

Nii teiste riikide kui Eesti uuringud kinnitavad, et alkoholi liigtarbimisega seostuvad kahjud ühiskonnale on palju suuremad kui selle tootmisest ja müügist laekuvad maksutulud. Lisaks otsestele tervisekahjudele toob alkoholi liigtarbimine kaasa kaotusi tööviljakuses, suurendab töötust. Me räägime küll Eestis suurest hulgas alla vaesuspiiri elavatest lastest, kuid puudub analüüs, miks need pered sellisesse olukorda on sattunud. Sotsiaaltöötajad teavad igapäevasest praktikast, et üheks oluliseks vaesuse riskiteguriks võib olla vanemate alkoholisõltuvus. Sellistel peredel on oht, et ka toetuste suurendamisel ostetakse selle eest viina või õlut, mitte lastele süüa. Seaduste väljatöötamisel ja muutmisel on meil liialt tihti silme ees lühiajaline maksutulu ja ärihuvid, kuid need ei tohiks üle kaaluda vajadust hoida Eesti elanike tervist ja perede elukvaliteeti.

Alkoholitarbimise vähendamiseks ei ole ühte lihtsat teed – kasutama peab mitmeid erinevaid meetmeid koostöös. Sotsiaalministeeriumis on 2012. aasta jooksul tegeletud erinevate huvigruppide arvamuste koondamisega, et anda välja riigi alkoholipoliitika edasisi suundi määratlev dokument nn roheline raamat. Loodame, et ka antud väljaanne võimaldab plaanide ja otsuste tegemisel lähtuda enam faktidest ja teadlaste uurimistulemustest ning mitte vaid enda isiklikust kogemusest ja eelistustest.

Marje Josing

Eesti Konjunkturiinstituudi direktor

Sisukord

Alkoholi turg, tarbimine ja kahjud Eestis	14
1. Alkoholi turg	27
1.1. Tootmine	27
1.2. Väliskaubandus	29
1.3. Müük siseturul	32
1.4. Jaehinnad	33
2. Riiklik alkoholituru korraldus	38
3. Tarbimine	44
3.1. Legaalse ja illegaalse alkoholi tarbimine	44
3.2. Turistide alkoholi kaasaostud ja tarbimine Eestis	56
3.3. Elanike hinnangud alkoholi tarbimisele	58
4. Alkoholi tarbimisega seonduvad negatiivsed tagajärjed ühiskonnale	64
5. Elanike suhtumine riigi alkoholipoliitikasse	76
6. Põhjamaade alkoholi statistika ja võrdlus Eestiga	82

Contents

Alcohol market, consumption and harms in Estonia	20
1. Alcohol market	27
1.1. Production	27
1.2. Foreign trade	29
1.3. Sales	32
1.4. Retail prices	33
2. Alcohol market organisation	38
3. Consumption	44
3.1. Consumption of legal and illegal alcohol	44
3.2. Alcoholic beverages exported and consumed by tourists in Estonia	56
3.3. Inhabitants' estimations of alcohol consumption	58
4. Negative consequences for society related to alcohol consumption	64
5. Attitude towards alcohol policy by inhabitants	76
6. Alcohol statistics in Nordic countries and comparison with Estonia	82

Tabelid - Tables

1. Alkoholi turg

Alcohol market

1.1. Tootmine

Production

Tabel 1. Alkoholsete jookide tootmine 2000–2011	27
<i>Production of alcoholic beverages 2000–2011</i>	
miljon liitrit - <i>million litres</i>	

1.2. Väliskaubandus

Foreign trade

Tabel 2. Alkoholsete jookide rahaline eksport 2000–2011	29
<i>Exports of alcoholic beverages 2000–2011</i>	
miljon € - <i>million €</i>	
Tabel 3. Alkoholsete jookide koguseline eksport 2000–2011	29
<i>Exports of alcoholic beverages 2000–2011</i>	
miljon liitrit - <i>million litres</i>	
Tabel 4. Alkoholsete jookide ekspordihinnad 2000–2011	30
<i>Export prices of alcoholic beverages 2000–2011</i>	
€/liiter - <i>€/litre</i>	
Tabel 5. Alkoholsete jookide rahaline import 2000–2011	30
<i>Imports of alcoholic beverages 2000–2011</i>	
miljon € - <i>million €</i>	
Tabel 6. Alkoholsete jookide koguseline import 2000–2011	31
<i>Imports of alcoholic beverages 2000–2011</i>	
miljon liitrit - <i>million litres</i>	
Tabel 7. Alkoholsete jookide impordihinnad 2000–2011	31
<i>Import prices of alcoholic beverages 2000–2011</i>	
€/liiter - <i>€/litre</i>	

1.3. Müük siseturul

Sales

Tabel 8. Alkoholsete jookide statistikas registreeritud müük siseturul (sh kõik turistide ostud) 2000–2011	32
<i>Sales of alcoholic beverages registered in statistics (including purchases by tourists) 2000–2011</i>	
miljon liitrit - <i>million litres</i>	

1.4. Jaehinnad

Retail prices

Tabel 9. Purgiõlle keskmised jaehinnad kauplustes 2003–2011	33
<i>Average retail prices of canned beer 2003–2011</i>	
€/liiter - <i>€/litre</i>	
Tabel 10. Viina keskmised jaehinnad kauplustes 2003–2011	33
<i>Retail prices of vodka 2003–2011</i>	
€/liiter - <i>€/litre</i>	

Tabel 11. Kodumaiste alkoholsete jookide keskmised jaehinnad 2003–2011	34
<i>Average retail prices of alcohol produced in Estonia 2003–2011</i>	
€/pudel - €/bottle	
Tabel 12. Legalse ja illegalse alkoholi keskmised hinnad 2000–2011	34
<i>Average prices of legal and illegal alcohol 2000–2011</i>	
€/liiter - €/litre	
Tabel 13. Kodumaiste populaarsemate alkoholsete jookide hinnad elurajoonide supermarketites 2004–2011	35
<i>Retail prices of most popular locally produced alcoholic beverages in supermarkets at residential districts 2004–2011</i>	
€/pudel (sisaldab käibemaksu ja taara maksumust) - €/bottle (including VAT and package refund)	

2. Riiklik alkoholituru korraldus

National alcohol market organisation

Tabel 14. Alkoholi aktsiisimäärad Eestis ja EL aktsiisi alammäärad	38
<i>Alcohol excise duty rates in Estonia and EU minimum excise levels</i>	
€	
Tabel 15. Riigieelarvesse laekunud alkoholiaktsiis 2000–2011	38
<i>Alcohol excise revenue 2000–2011</i>	
miljon € - million €	
Tabel 16. Alkoholi müügikohtade arv kohalikes omavalitsustes	39
<i>Number of alcohol sales points by local municipalities</i>	
Tabel 17. Alkoholi müügikohtade arv 1000 elaniku kohta 2012	40
<i>Number of alcohol sales points per 1000 inhabitants 2012</i>	
Tabel 18. Alkoholi müügikohtade arv 10 km² kohta 2012	41
<i>Number of alcohol sales points per 10 km² 2012</i>	
Tabel 19. Lähima alkoholi müügikoha kaugus elukohast 2006–2011 (küsitluste tulemused)	43
<i>Distance to the closest alcohol sales point from the place of residence 2006–2011 (survey results)</i>	
% vastanutest - % of respondents	

3. Tarbimine

Consumption

3.1. Legalse ja illegalse alkoholi tarbimine

Consumption of legal and illegal alcohol

Tabel 20. Alkoholi tarbimine 2000–2011	44
<i>Consumption of alcohol 2000–2011</i>	
liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol	
Tabel 21. Alkoholi tarbimine 2000–2011	44
<i>Consumption of alcohol 2000–2011</i>	
liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol	
Tabel 22. Alkoholsete jookide tarbimine 2000–2011	46
<i>Consumption of alcoholic beverages 2000–2011</i>	
miljon liitrit - million litres	
Tabel 23. Alkoholsete jookide tarbimine 2000–2011	46
<i>Consumption of alcoholic beverages 2000–2011</i>	
liitrit elaniku kohta - litres per capita	
Tabel 24. Alkoholsete jookide tarbimine 2000–2011	47
<i>Consumption of alcoholic beverages 2000–2011</i>	
liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta - litres per capita aged 15 and over	

Tabel 25. Alkoholi tarbimine jookide lõikes 2000–2011	49
<i>Consumption of alcohol by beverages 2000–2011</i>	
liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - <i>litres per capita in 100% alcohol</i>	
Tabel 26. Alkoholi tarbimine jookide lõikes 2000–2011	49
<i>Consumption of alcohol by beverages 2000–2011</i>	
liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - <i>litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol</i>	
Tabel 27. Legaalset ja illegaalset alkoholi tarbimine jookide lõikes 2011	51
<i>Consumption of legal and illegal alcohol by beverages in 2011</i>	
liitrit elaniku kohta - <i>litres per capita</i>	
Tabel 28. Legaalset ja illegaalset alkoholi tarbimine jookide lõikes 2011	52
<i>Consumption of legal and illegal alcohol by beverages in 2011</i>	
liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta - <i>litres per capita aged 15 and over</i>	
Tabel 29. Legaalset ja illegaalset alkoholi tarbimine jookide lõikes 2011	52
<i>Consumption of legal and illegal alcohol by beverages in 2011</i>	
liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - <i>litres per capita in 100% alcohol</i>	
Tabel 30. Legaalset ja illegaalset alkoholi tarbimine jookide lõikes 2011	53
<i>Consumption of legal and illegal alcohol by beverages in 2011</i>	
liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - <i>litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol</i>	
Tabel 31. Legaalset ja illegaalset alkoholi vahel valiku tegemine 2000–2011 (küsitluste tulemused)	53
<i>Choice between legal and illegal alcohol 2000–2011 (survey results)</i>	
% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - <i>% of adult alcohol consumers</i>	
Tabel 32. Illegaalset alkoholi ostmise 2000–2011 (küsitluste tulemused)	53
<i>Purchasing of illegal alcohol 2000–2011 (poll results)</i>	
% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - <i>% of adult alcohol consumers</i>	
Tabel 33. Illegaalset alkoholi ostukohad 2001–2011 (küsitluste tulemused)	54
<i>Purchasing places of illegal alcohol 2001–2011 (poll results)</i>	
% illegaalset alkoholi ostjatest - <i>% of buyers of illegal alcohol</i>	
Tabel 34. Legaalset alkoholi eelistamise põhjused 2003–2011 (küsitluste tulemused)	54
<i>Reasons to prefer legal alcohol 2003–2011 (poll results)</i>	
% leaalset alkoholi eelistajatest, kelle jaoks põhjus on väga või mõnevõrra oluline	
<i>% of consumers who prefer legal alcohol and for whom the reason is very or somewhat important</i>	
Tabel 35. Illegaalset alkoholi kättesaadavuse muutumine 2000–2011 (küsitluste tulemused)	55
<i>Changes in availability of illegal alcohol 2000–2011 (survey results)</i>	
% illegaalset alkoholi ostjatest - <i>% of buyers of illegal alcohol</i>	
Tabel 36. Alkoholi illegaalset kaubanduse maht ja arvestuslik maksutulukaotus 2000–2011	55
<i>Volume of illegal alcohol trade and calculated loss of tax revenue 2000–2011</i>	

3.2. Turistide alkoholi kaasaostud ja tarbimine Eestis

Alcoholic beverages exported and consumed by tourists in Estonia

Tabel 37. Turistide poolt kaasaostetud alkoholsete jookide kogused 2005–2011	56
<i>Alcoholic beverages exported by tourists 2005–2011</i>	
miljon liitrit - <i>million litres</i>	
Tabel 38. Turistide poolt kaasaostetud alkoholsete jookide kogused 2005–2011	57
<i>Alcoholic beverages exported by tourists 2005–2011</i>	
miljon liitrit 100% alkoholis - <i>million litres in 100% alcohol</i>	
Tabel 39. Turistide poolt kaasaostetud alkoholi kogus ja tarbimine Eestis 2005–2011	57
<i>Alcoholic beverages exported and consumed by tourists in Estonia 2005–2011</i>	
100% alkoholis - <i>in 100% alcohol</i>	

3.3. Elanike hinnang alkoholi tarbimisele

Inhabitants' assessment of alcohol consumption

Tabel 40. Elanike hinnang isiklikule alkoholi tarbimisele 2005–2011 (küsitluste tulemused)	58
<i>Inhabitants' assessment of their own consumption 2005–2011 (survey results)</i>	
% vastanutest - % of respondents	
Tabel 41. Elanike alkoholsete jookide tarbimissagedused 2010–2011 (küsitluste tulemused)	59
<i>Frequency of consumption of alcoholic beverages by inhabitants 2010–2011 (survey results)</i>	
% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers	
Tabel 42. Alkoholsete jookide tarbimissagedus soo järgi 2007–2011 (küsitluste tulemused)	60
<i>Frequency of consumption of alcoholic beverages by gender 2007–2011 (survey results)</i>	
% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers	
Tabel 43. Õpilaste alkoholsete jookide esmakordne proovimine vanuse lõikes 2011 (küsitluste tulemused)	61
<i>Tasting of alcoholic beverages for the first time by age groups 2011 (survey results)</i>	
% vastajatest - % of respondents	
Tabel 44. Õpilaste purju joomise sagedus elu jooksul 2011 (küsitluste tulemused)	62
<i>Schoolchildrens' frequency of being drunk during their lives 2011 (survey results)</i>	
% 15–16 aastastest õpilastest - % of schoolchildren by ages 15–16	

4. Alkoholi tarbimisega seonduvad negatiivsed tagajärjed ühiskonnale

Negative consequences for the society related to alcohol consumption

Tabel 45. Mootorsõiduki juhtimine joobeseisundis ja sellega seotud liiklusõnnetused 2000–2011 ...	64
<i>Drunk driving and related traffic accidents 2000–2011</i>	
Tabel 46. Joobes mootorsõidukijuhi osalusel toimunud liiklusõnnetused 2000–2011	65
<i>Traffic accidents involving drunken motorvehicle drivers 2000–2011</i>	
Tabel 47. Liiklusõnnetustes hukkunute arv joobeastmete lõikes 2000 ja 2009–2011	66
<i>Number of persons killed in traffic accidents by intoxication 2000 and 2009–2011</i>	
Tabel 48. Liiklusõnnetustes hukkunute arv vanuse järgi ja joobes isikute osakaal hukkunutest 2010–2011	67
<i>Number of persons killed in traffic accidents by age and the proportion of victims under intoxication 2010–2011</i>	
Tabel 49. Alkoholiseaduse rikkumised 2003–2011	68
<i>Offences under Alcohol Act 2003–2011</i>	
Tabel 50. Alkoholiga seotud registreeritud kuritegude arv 2003–2011	68
<i>Number of alcohol-related registered crimes 2003–2011</i>	
Tabel 51. Tolli poolt kinni peetud alkohol 2003–2011	68
<i>Alcoholic beverages seized by customs 2003–2011</i>	
liitrit 100% alkoholis - litres in 100% alcohol	
Tabel 52. Haigestumus alkoholiga seotud haigustesse aastatel 2009–2011	69
<i>Alcohol-related diseases 2009–2011</i>	
eriarsti poole pöördunud isikute arv - patients treated by specialists	
Tabel 53. Ravikulud alkoholiga seotud haiguste lõikes 2007–2011	69
<i>Treatment costs by alcohol-related diseases 2007–2011</i>	
tuhat € - thousand €	
Tabel 54. Alkoholiga seotud haiguste ravikulude jaotus 2011	70
<i>Distribution of treatment costs of alcohol-related diseases 2011</i>	
tuhat € - thousand €	
Tabel 55. Alkoholiga seotud haigustest põhjustatud surmad 2002–2011	71
<i>Deaths caused by alcohol related diseases 2002–2011</i>	
surnute arv - number of deaths	

Tabel 56. Alkoholiga seotud haiguste suremuskordajad 2002–2011	72
<i>Mortality rates of alcohol-related diseases 2002–2011</i>	
<i>surmade arv 100 000 elaniku kohta – number of deaths per 100 000 inhabitants</i>	
Tabel 57. Tuleõnnetustes hukkunute arv jooeastmete lõikes 2010–2011	73
<i>Number of persons killed in fire accidents by the level of intoxication 2010–2011</i>	
Tabel 58. Tuleõnnetustes hukkunute arv vanuse lõikes ja jooebes isikute osakaal hukkunutest 2010–2011	73
<i>Number of persons killed in fire accidents by age and the proportion of victims under intoxication 2010–2011</i>	
Tabel 59. Uppunute arv jooeastmete lõikes 2010–2011	74
<i>Number of drowned persons by the level of intoxication 2010–2011</i>	
Tabel 60. Uppunute arv vanuse lõikes ja jooebes isikute osakaal uppunutest 2010–2011	74
<i>Number of drowned persons by age and the proportion of victims under intoxication 2010–2011</i>	

5. Elanike suhtumine riigi alkoholipoliitikasse

Attitudes towards alcohol policy by inhabitants

Tabel 61. Elanike hinnang alkoholist tulenevate probleemide tõsidusele Eestis 2007–2011 (küsitluste tulemused)	76
<i>The seriousness of problems in Estonia related to the consumption of alcoholic beverages estimated by the inhabitants 2007–2011 (survey results)</i>	
<i>% vastanutest, kes arvas, et probleem on tõsine või väga tõsine</i>	
<i>% of respondents who thought that the problem was serious or very serious</i>	
Tabel 62. Hinnang, milline peaks olema Eesti riigi alkoholipoliitika (2011. a küsitluse tulemused)	77
<i>Assessment of how Estonian alcohol policy should be designed (results from 2011 survey)</i>	
<i>% vastanutest - % of respondents</i>	
Tabel 63. Suhtumine alkoholi müüki bensiinijaamades (2011. a küsitluse tulemused)	78
<i>Attitudes towards alcohol sales in petrol stations (results from 2011 survey)</i>	
<i>% vastanutest - % of respondents</i>	
Tabel 64. Suhtumine alkoholi müüki spordivõistlustel (2011. a küsitluse tulemused)	79
<i>Attitudes towards alcohol sales at sports contests (results from 2011 survey)</i>	
<i>% vastanutest - % of respondents</i>	
Tabel 65. Suhtumine alkoholi müüki kontsertidel ja kultuuriüritustel (2011. a küsitluse tulemused) .	80
<i>Attitudes towards alcohol sales at concerts or other cultural events (results from 2011 survey)</i>	
<i>% vastanutest - % of respondents</i>	
Tabel 66. Suhtumine alkoholi müüki elumajades asuvates kauplustes (2011. a küsitluse tulemused)	81
<i>Attitudes towards alcohol sales at shops located in dwelling-houses (results from 2011 survey)</i>	
<i>% vastanutest - % of respondents</i>	

6. Põhjamaade alkoholi statistika ja võrdlus Eestiga

Alcohol statistics in Nordic countries and comparison with Estonia

Tabel 67. Alkoholi tarbimine 2011. aastal	82
<i>Alcohol consumption in 2011</i>	
<i>liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol</i>	
Tabel 68. Kange alkoholi jaemüügikohtade arv	83
<i>Number of strong alcohol retail shops</i>	
Tabel 69. Alkoholsete jookide aktsiisi- ja käibemaks Euroopa riikides (seisuga 01.01.2011)	84
<i>Alcohol excise duties and value added-tax (VAT) in Europe (as of 01.01.2011)</i>	
<i>€ liitri 100% alkoholi kohta - € per litre of 100% alcohol</i>	
Tabel 70. Alkoholsete jookide müük 2011. aastal	85
<i>Annual sales of alcoholic beverages in 2011</i>	
<i>liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta - litres per inhabitant aged 15 years and over</i>	

Tabel 71. Alkoholsete jookide müük 2011. aastal	86
<i>Annual sales of alcoholic beverages in 2011</i>	
liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta 100% alkoholisisaldusega <i>litres per inhabitant aged 15 years and over in 100% alcohol</i>	
Tabel 72. Reisidelt kaasa toodud alkohoolsed joogid	87
<i>Alcoholic beverages imported by travellers</i>	
100 % alkoholisisaldusega - in 100% alcohol	
Tabel 73. Alkoholipoodide lahtiolekuajad	87
<i>Opening hours of the alcohol shops</i>	
Tabel 74. Vanusepiirangud alkoholsete jookide jaemüügil	88
<i>Age limits on sales of alcoholic beverages</i>	
Tabel 75. Alkoholi müüvate toitlustusasutuste arv	88
<i>Number of on-premise sales points that sell alcohol</i>	

Joonised - Figures

Joonis 1. Erinevate alkoholsete jookide osakaal tootmises 2000–2011, 100% alkoholisisaldusega	28
<i>Share of different alcoholic beverages in production 2000–2011, in 100% alcohol</i>	
Joonis 2. Alkoholsete jookide tootmine 2000–2011, 100% alkoholisisaldusega	28
<i>Production of alcoholic beverages in 2000–2011, in 100% alcohol</i>	
Joonis 3. Alkoholsete jookide jaekäive kehtivates hindades 2002–2011	32
<i>Retail sales of alcoholic beverages in current prices 2002–2011</i>	
Joonis 4. Alkoholsete jookide tarbijahinnaindeks 1998–2011 (1997=1)	36
<i>Consumer price index of alcoholic beverages 1998–2011 (1997=1)</i>	
Joonis 5. Alkoholsete jookide tarbijahinnaindeksi aastakasv 2000–2011	36
<i>Annual growth of consumer price index of alcoholic beverages 2000–2011</i>	
kasv võrreldes eelmise aasta sama kuuga, % - growth compared to the same period of the previous year, %	
Joonis 6. Õlle või viina kogused, mida tinglikult saaks osta keskmise netokuupalga eest 2002–2011 ...	37
<i>Quantities of beer or vodka one can possibly buy for average net monthly wage 2002–2011</i>	
keskmine kuupalk jagatud 1 liitri viina või õlle jaehinnaga <i>average monthly wage divided by retail price of 1 litre of beer or vodka</i>	
Joonis 7. Alkoholi jaemüügikohtade arv maakondades 1000 elaniku kohta	42
<i>Number of alcohol retail sales points in counties per 1000 inhabitants</i>	
seisuga 4.07.2012 - as of 4.07.2012	
Joonis 8. Alkoholi müüvate toitlustusasutuste arv maakondades 1000 elaniku kohta	42
<i>Number of restaurants, pubs, cafés etc. that sell alcohol in counties per 1000 inhabitants</i>	
seisuga 4.07.2012 - as of 4.07.2012	
Joonis 9. Alkoholi müügikohtade arv maakondades 10 km² kohta	43
<i>Number of alcohol sales points in counties per 10 km²</i>	
seisuga 4.07.2012 - as of 4.07.2012	
Joonis 10. Alkoholi tarbimine 1985–2011	45
<i>Consumption of alcohol 1985–2011</i>	
liitrit elaniku kohta 100% alkoholisisaldusega - litres per capita in 100% alcohol	
Joonis 11. Legaalsete alkoholimüügi jagunemine Eesti elanike ja turistide vahel jookide lõikes 2011 ..	45
<i>Distribution of legal alcohol sales between Estonian inhabitants and tourists by beverages 2011</i>	
%	
Joonis 12. Alkoholsete jookide tarbimine 2000–2011	47
<i>Consumption of alcoholic beverages 2000–2011</i>	
liitrit elaniku kohta - litres per capita	
Joonis 13. Viina tarbimine 2000–2011	48
<i>Consumption of vodka 2000–2011</i>	
liitrit elaniku kohta - litres per capita	

Joonis 14. Alkoholi tarbimine jookide lõikes 2000–2011	50
<i>Consumption of alcohol by beverages 2000–2011</i>	
<i>liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol</i>	
Joonis 15. Alkoholi summaarne tarbimine jookide lõikes 2000–2011	51
<i>Sum of consumption of alcoholic beverages by beverages in 2000–2011</i>	
<i>liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol</i>	
Joonis 16. Alkoholi tarbimisharjumuste muutumine viimase 3 aasta jooksul (2011. a küsitluse tulemused)	58
<i>Changes in alcohol consumption patterns over the past 3 years (results from 2011 survey)</i>	
<i>% vastanutest - % of respondents</i>	
Joonis 17. Alkoholi tarvitamise sagedus meestel ja naistel enese hinnangul 2010–2011 (küsitluste tulemused)	59
<i>Frequency of consumption of alcoholic beverages by men and women, self-estimates 2010–2011 (survey results)</i>	
<i>% vastanutest - % of respondents</i>	
Joonis 18. Õpilaste poolt viimase 30 päeva jooksul tarvitatud alkohoolsed joogid liikide lõikes 2011, % (küsitluste tulemused)	62
<i>Types of consumed alcoholic beverages in the past 30 days by schoolchildren 2011, % (survey results)</i>	
Joonis 19. Õpilaste esmakordne purj jäämine soo ja vanuse lõikes 2011 (küsitluste tulemused)	63
<i>Schoolchildren being drunk for the first time by gender and age 2011, % (survey results)</i>	
Joonis 20. Purjusoleku sagedus 15–16-aastaste õpilaste hulgas 2011, % (küsitluste tulemused)	63
<i>Frequency of being drunk among 15–16-year-old schoolchildren 2011, % (survey results)</i>	
Joonis 21. Liiklusõnnetustes hukkunud kainete ja joores isikute arv 2000 ja 2009–2011	67
<i>Number of sober and intoxicated persons killed in traffic accidents in 2000 and 2009–2011</i>	
Joonis 22. Alkoholiga seotud haigustest põhjustatud surmad 2001–2011	71
<i>Deaths caused by alcohol-related diseases 2001–2011</i>	
Joonis 23. Alkoholiga seotud haigustest põhjustatud surmade arv 100 000 elaniku kohta 2001–2011	72
<i>Deaths caused by alcohol-related diseases per 100 000 inhabitants 2001–2011</i>	
Joonis 24. Õnnetustes hukkunud kainete ja joores isikute arv 2011	75
<i>Number of sober and intoxicated persons killed in accidents in 2011</i>	
Joonis 25. Õnnetustes hukkunute jaotus joobeastmete lõikes 2011	75
<i>Distribution of persons killed in accidents by level of intoxication 2011</i>	
Joonis 26. Alkoholi registreeritud tarbimine 2011. aastal	82
<i>Recorded alcohol consumption in 2011</i>	
<i>liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol</i>	
Joonis 27. Kange alkoholi jaemüügikohtade arv 100 000 elaniku kohta	83
<i>Number of strong alcohol retail shops per 100 000 inhabitants</i>	
<i>seisuga 1.01.2012 - as of 1.01.2012</i>	
Joonis 28. Alkoholsete jookide müük 2011. aastal	85
<i>Annual sales of alcoholic beverages in 2011</i>	
<i>liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta - litres per inhabitant aged 15 years and over</i>	
Joonis 29. Alkoholsete jookide müük 2011. aastal	86
<i>Annual sales of alcoholic beverages in 2011</i>	
<i>liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta 100% alkoholis</i>	
<i>litres per inhabitant aged 15 years and over in 100% alcohol</i>	

Alkoholi turg, tarbimine ja kahjud Eestis

Tootmine ja väliskaubandus

Eestis toodetud alkoholikogusest moodustas suurima osa õlu, millele järgnesid lahjad ning kanged alkohoolsed joogid¹. Kangetest alkohoolsetest jookidest toodeti kõige enam viina (76% toodangust), lahjadest alkoholidest valmistati kõige enam siidreid ja muid kääritatud jooke (69% toodangust). Võrreldes 2010. aastaga suurenesid 2011. aastal nii kangete kui ka lahjade alkohoolsete jookide (vastavalt 18,3% ja 13,6%) ning õlle toodang (4,9%). Absoluutalkoholi arvestuses kasvasid 2011. aastal lahjade alkohoolsete jookide tootmismahud aeglasemalt kui aasta tagasi. Selle põhjuseks oli lahjade alkohoolsete jookide tootmise struktuuri muutumine – lahjemat siidrit valmistati enam, samal ajal kui kangemaid, piirituse baasil põhinevaid jooke toodeti vähem. Kange alkoholi ja õlle tootmismahud absoluutalkoholi arvestuses kasvasid koguselise toodangumahuga samas proportsioonis. Rekfitseeritud etanooli (piirituse) tootmist Statistikaameti andmetel Eestis 2011. aastal ei toimunud. Kokku toodeti Eestis 2011. aastal 180,4 miljonit liitrit alkoholi, millest õlu moodustas 75,4% (2010. a 77,1%), kange alkohol 9,3% (8,4%) ning lahjad alkohoolsed joogid 15,3% (14,5%). Võrreldes 2000. aastaga on õlle tootmine suurenenud 1,4 korda, kange alkoholi tootmine 2 korda ja lahja alkoholi tootmine 5,2 korda.

Alkohoolsete jookide ekspordikäibest andsid kõige suurema osa kanged alkohoolsed joogid. Võrreldes eelmise aastaga kasvas 2011. aastal kangete alkohoolsete jookide ekspordikäive enam kui kolmandiku. Käibe suuruse poolest järgnes õlle eksport, mis jäi aga kange alkoholi ekspordikäibest rohkem kui neli korda väiksemaks. Koguliselt eksporditi Eestist 2011. aastal alkohoolseid jooke absoluutalkoholina ligi 30% enam kui aasta eest, sellest 55% moodustas kange alkohol. Suurem osa eksporditud alkoholist ei ole aga Eesti päritolu – näiteks moodustas kogu eksporditud kangest alkoholist kodumaine toodang vaid 30%; viinamarjaveini, vermuti ja piirituse ekspordist moodustas reeksport 100%. Eestis toodetud kangete alkohoolsete jookide müük välisurule suurenes 2011. aastal 15%. Impordikäibes omavad esikohta kanged alkohoolsed joogid, mille impordikäive kasvas aastaga 33%. Koguliselt toodi riiki kõige enam sisse lahjasid alkohoolseid jooke ja õlut, seejuures suurenes lahjade alkoholide mahuline import aastaga 42% (õlleimport vähenes samal ajal 3%).

¹ Aastaraamatus on lähtutud “Alkoholiseaduse” paragrahvis 2 ning “Alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse” paragrahvis 12 defineeritud mõistetest. Lühidalt:

Alkohoolne jook on õlu etanoolisisaldusega üle 0,5 mahuprotsendi ja muu joomiseks mõeldud vedelik etanoolisisaldusega üle 1,2 mahuprotsendi.

Õlu on linnastest või linnastest ja linnastamata materjalist, humalatest ja veest pärmi abil kääritamise teel valmistatud jook, mis võib olla pastöriseeritud.

Vein on viinamarjadest toodetud ainult kääritamise teel saadud üle 1,2 mahuprotsendilise kuni 15 (kaasa arvatud) mahuprotsendilise etanoolisisaldusega toode.

Kääritatud jook on õllest ja veinist erinev üle 1,2 mahuprotsendilise kuni 10 (kaasa arvatud) mahuprotsendilise etanoolisisaldusega toode.

Vahetoode on eespool nimetatud toode, mille etanoolisisaldus on üle 1,2 mahuprotsendi kuni 22 (kaasa arvatud) mahuprotsenti.

Kange alkohoolne jook on alkohoolne jook etanoolisisaldusega üle 22 mahuprotsendi.

Lahja alkohoolne jook on alkohoolne jook etanoolisisaldusega kuni 22 (kaasa arvatud) mahuprotsenti.

Rekfitseeritud etanool e etüülalkohol kangusega üle 80%.

Jaehinnad

2011. aastal enamikul alkoholsetel jookidel jaehinnad kasvasid, erandiks olid vaid marjaveinid, mille keskmine hind jäid aastatagusele tasemele. Kõige enam kasvas džinni ja siidri hind, vastavalt 13% ja 12%. Õlle hind suurenes aastaga keskmiselt 7%. Kõige vähem muutus viina hind (+0,9%), kusjuures madalama hinnaklassi viina hind vähenes aastatagusega võrreldes ligi 2%.

Alkoholsete jookide tarbijahinnaindeks kasvas ka 2011. aastal aeglasemalt kui üldine tarbijahinnaindeks. Alkoholsete jookide hinnad tõusid 2011. aastal 3,4%, samal ajal kui kaupade ja teenuste hinnad kokku suurenesid 5,0%. Kangete alkoholsete jookide (viina, džinni ja likööri) keskmine hinnatõus jäi omakorda madalamaks alkoholsete jookide tarbijahinnaindeksi muutusest, samas lahja alkoholi ja õlle hinnad kallinesid alkoholsete jookide tarbijahinnaindeksist kiiremini.

Alkoholiaktsiis ja selle osakaal riigieelarves

Alkoholiaktsiisi laekus 2011. aastal riigieelarvesse 178,58 miljonit eurot, mida oli 8,1% enam kui 2010. aastal. Võrreldes 2000. aastaga on laekunud alkoholiaktsiisi maht suurenenud 2,8 korda. Riigi maksulaekumistest moodustas alkoholiaktsiis 2011. aastal 4,1%. Võrreldes eelmise aastaga alkoholiaktsiisi osatähtsus maksutulude suhtes ei muutunud. Võrreldes teiste Euroopa riikidega kuulub Eesti suhteliselt kõrgelt alkoholi maksustanud riikide hulka, kuid võrreldes lähinaabrite Soome ja Rootsi on Eesti alkoholi aktsiisimäärad tagasihoidlikud.

Müük ja tarbimine

Alkoholsete jookide müük siseturul suurenes viimase aastaga kõikide alkoholsete jookide lõikes. Kõige enam kasvas lahjade alkoholsete jookide müügimaht (30%). Ligi 11% suurenes aastaga viinamarjaveinide ja vermuti müük. Kangeid alkoholsete jooke realiseeriti Eestis 2011. aastal 9,5% enam kui eelmisel aastal. Teistest aeglasem oli õlle müügimahtude kasv – vaid 1,6%.

Ühe elaniku kohta müüdi Eestis 2011. aastal legaalselt alkoholi absoluutalkoholina 13,7 liitrit. Sellist viisid turistid välja või tarbisid kohapeal 4,1 liitrit. Illegaalselt alkoholi tarbiti Eestis elaniku kohta 0,6 liitrit, mis on pisut vähem kui eelnenud aastal.

Kui Eesti elanike alkoholsete jookide tarbimine alates 2008. aastast kuni 2010. aastani vähenes, siis 2011. aastal see taas suurenes. Nii tarbiti Eestis 2011. aastal absoluutalkoholina 10,2 liitrit elaniku kohta (2010. aastal 9,6 liitrit). Võrreldes eelneva aastaga suurenes kõige enam lahjade alkoholsete jookide tarbimine (+25%). Kangete alkoholsete jookide tarbimine suurenes samal ajal natuke üle kahe protsendi, seejuures vähenes viina tarbimine ligi 7%. Kui viimastel aastatel alkoholi tarbimine enamjaolt vähenes kõikide joogiliikide gruppides, siis 2011. aastal on nii kangeid kui lahjasid alkoholsete jooke, õlut ja veini hakatud tarbima enam.

Illegaalne alkohol

Illegaalse alkoholi ostjate osakaal jäi 2011. aastal samaks – salaalkoholi ostis möödunud aastal 8% alkoholi tarbijatest (2010. aastal 9%). Illegaalse tarbimise üheks peamiseks mõjutajaks on riigi majanduslik olukord – kui see paraneb, siis muutub kindlamaks ka tarbijate olukord ning väheneb va-

jadus hankida ebaseaduslikult odavamalt salaalkoholi. 2011. aastal Eestis majandus kasvas ja vähenes tööpuudus, mille tulemusel langes ka illegaalse alkoholi tarbimine. Elanike hulgas läbiviidud küsitluse põhjal selgus, et salaalkoholi ostmisel on peamiseks põhjuseks selle madalam hind võrreldes legaalse alkoholiga, samuti ei olnud takistuseks kvaliteet – pooled tarbijatest pidasid salaalkoholi kvaliteeti samaväärseks legaalse alkoholi kvaliteediga². Salaalkoholi madalamat hinda pidas ostmisel väga oluliseks üle poole illegaalse alkoholi ostjatest. Samas oli legaalse alkoholi eelistamise peamiseks argumendiks see, et legaalne alkohol ei ole tervisele nii ohtlik kui salaalkohol, samuti ollakse põhimõtteliselt salaalkoholi ostmise vastu või arvatakse, et salaalkohol ei ole nii kvaliteetne kui legaalne alkohol.

Illegaalsest alkoholist ostetakse kõige enam salaviina. Salaviin moodustas kogu Eesti elanike poolt tarbitud viinast (nii legaalsest kui illegaalsest) 2011. aastal 22–27%, jäädes eelnenud aastaga samale tasemele.

Illegaalse alkoholikaubanduse tõttu jääb riik ilma maksutuludest, mis laekuvad alkoholiaktsiisi ja käibemaksu näol. Kui illegaalselt müüdud alkoholi asemel oleks tarbijad ostnud legaalset alkoholi, võinuks riigieelarvesse 2011. aastal täiendavalt laekuda ligi 15,3 miljonit eurot (2010. aastal 16,1 miljonit eurot). Vaatamata elavale alkoholi salakaubandusele, on riigile laekunud alkoholiaktsiisi ning selle osakaal kogu riigi maksulaekumistest viimastel aastatel ikkagi suurenenud. Nii laekus 2011. aastal riigieelarvesse alkoholiaktsiisi 178,6 mln eurot, ehk 8% enam kui 2010. aastal (165,2 miljonit eurot).

Turistide ostud ja tarbimine

EKI hinnangul langes 2011. aastal välisturistide tarbimise arvele 5,5 miljonit liitrit alkoholi (absoluutalkoholina). Sellest kaasaostud moodustasid 4,5 miljonit liitrit ning kohapealne tarbimine 1,0 miljonit liitrit. Ühe Eesti elaniku kohta arvestades tarbisid välisturistid alkoholi kokku 4,1 liitrit (absoluutalkoholina), mis jääb Eesti alkoholi kogutarbimisest välja. Kõige rohkem osteti kaasa või tarbiti kohapeal õlut, kokku 25,6 miljonit liitrit (pudelil oleva kangusega). Võrreldes 2010. aastaga suurenes välisturistide õlletarbimine 2,8%. Tarbimiskoguselt järgnesid õllele lahjad alkohoolsed joogid, mida välisturistid ostsid 13,7 miljonit liitrit (pudelil oleva kangusega, aastane kasv 16,1%). Kõige enam kasvas aasta jooksul veinide ostmine ja kohapealne tarbimine, kokku 19,4%; kangeid alkohoolseid jooke tarbisid turistid 16,6% rohkem kui eelmisel aastal.

Tarbimisharjumused

Eesti elanike hinnangud oma alkoholi tarbimise kohta on EKI uuringute põhjal viimastel aastatel muutunud vähe. 2011. aastal tarbis enese hinnangul alkoholi väga harva või üldse mitte 69% küsitlusele vastanud inimestest (eelneval neljal aastal varieerus samamoodi vastanute osakaal 70%-st kuni 73%-ni). Siiski on samal ajavahemikul toimunud teatud vähenemine alkoholi mittejoojate hulgas (2007. ei tarbinud üldse alkoholi 16%, 2011. aastal 13% vastanutest). Kui nende inimeste osakaal, kes tarbisid enda hinnangul alkohoolseid jooke palju, on aastaga veidi kahanenud (2011. a. 2%, 2010. a. 4% vastanutest), siis mõõdukalt alkoholi tarbinute osakaal on veidi suurenenud (2011. a. 29%, 2010. a. 26%).

² Illegaalse alkoholitarbimine ja kaubandus Eestis 2011 (elanike hinnangute alusel). EKI 2012

Kõige sagedamini tarbivad Eesti elanikud õlut – seda jõi vähemalt korra nädalas 20% alkoholi tarbijatest. Tihti juuakse ka veini – 8% alkoholitarbijatest jõi veini vähemalt korra nädalas ja 60% korra kuus. Viina ning teisi kangeid alkohoolseid jooke jõi vähemalt korra kuus 34% ning korra nädalas 4% alkoholitarbijatest. Võrreldes eelmise aastaga suurenes 2011. aastal korra kuus või tihedamalt alkoholi tarbinute osakaal kõikide alkohoolsete jookide lõikes.

Erinevate alkohoolsete jookide tarbimissagedused varieeruvad sotsiaal-demograafiliste gruppide lõikes. Nii tarbivad mehed viina ja õlut sagedamini kui naised, samas kui naised edestavad mehi veinitarbimise sageduses. Piirkondadest tarbisid 2011. aasta küsitluse põhjal viina kõige enam Kirde-Eesti ja Põhja-Eesti elanikud – vähemalt kord nädalas jõi seda 5% sealsetest alkoholitarbijatest. Sagedased veinijoojad moodustasid kõige suurema osa Põhja-Eesti alkoholitarbijate hulgas (vähemalt kord nädalas jõi veini 10% tarbijatest) ning eriti Tallinnas (12% alkoholitarbijatest jõi veini korra nädalas). Õlut tarbiti teistest tihedamini Kirde-Eestis (23% alkoholitarbijatest vähemalt korra nädalas), viskit, konjakit jt kangeid alkohoolseid jooke tarbisid enam Põhja-Eesti ja Lõuna-Eesti elanikud (iganädalaselt vastavalt 3% ja 2% alkoholitarbijatest). Vanusegruppidest tarbisid enam viina ja teisi kangeid alkohoolseid jooke üle 50-aastased inimesed, lahjasid alkohoolseid jooke aga nooremad, kuni 29-aastased tarbijad. Viskit, brändit, likööri, veine, siidrit ja *long-drinke* tarbisid enam keskmisest kõrgema sissetulekuga inimesed.

Elanike hinnangud alkoholi kuritarvitamisega seotud probleemide tõsidusest on jäänud sarnaseks eelmiste aastatega. Kõige negatiivsemaks nähtuseks peavad inimesed alkoholijoobes sõiduki juhtimist – 2011. hindas sellist olukorda tõsiseks või väga tõsiseks 93% küsitlusele vastanutest. Edasi järgnesid laste ja noorte alkoholi tarbimine (91%), alkoholist põhjustatud terviseprobleemid (86%), alkoholi tarbimisega kaasnenud isikuvastased kuriteod ning avaliku korra rikkumised (85%) ja alkoholist põhjustatud kodune vägivald (84%).

Alkoholi tarbimisega seonduvad negatiivsed tagajärjed ühiskonnale

Alkoholi liigtarbimine tekitab kahju nii joojale endale kui ka ühiskonnale tervikuna. Suurtes kogustes alkoholi tarvitamine mõjutab negatiivselt indiviidi tervist ja sotsiaalset käitumist, mis omakorda viib probleemide süvenemisele ühiskonnas laiemalt (kuritegevus, joobes põhjustatud õnnetused, koormus majandusele jne.). Käesolevasse aastaraamatusse on koondatud valik statistikat alkoholi tarbimisega kaasnevate kahjude kohta. Üheks ohtlikumate tagajärgedega, kuid paraku ka laialt levinud probleemiks on mootorsõiduki joobes juhtimine. Kui joobes juhtide osalusel toimunud liiklusõnnetuste arv hakkas alates 2008. aastast kiiresti langema, siis 2011. aastal langus peatus ja ebakainete sõidukijuhtidega seotud liiklusõnnetuste arv jäi 2010. aastaga võrreldes samaks. (2011. a. 178 õnnetust, 2010. a. 179 õnnetust). Joobes juhtimisega seotud õnnetused moodustasid 2011. aastal 12% kõikidest liiklusõnnetustest (2010. aastal 13%) neis hukkus kokku 14 inimest (2010. aastal 16 inimest). Veel 2007. aastal toimus joobes juhi osalusel 552 liiklusõnnetust, milles hukkus kokku 81 inimest. Alkoholijoobes hukkunute osakaal kõigist liiklusõnnetustes hukkunutest suurenes 2011. aastal võrreldes eelmise aastaga, seejuures kasvas oluliselt raskes joobes hukkunud sõidukijuhtide ja jalgratturite osakaal.

Peale paari viimase aasta langust suurenes 2011. aastal taas alkoholiga seotud kuritegevus. Rohkem kui kaks korda kasvas alaealiste kallutamine alkoholitarvitamisele (23 juhtumit 2011. a., 11 juhtumit 2010. a.), 40% tõusid alkoholi käitlemise korra rikkumised (38 juhtumit 2011. a., 27 juhtumit 2010. a.). Kokku suurenes alkoholiga seotud kuritegude arv 52% (70 juhtumit 2011. a., 46

juhtumit 2010. a). Alkoholiseaduse rikkumisi fikseeriti 2011. aastal kokku 19,2 tuhandel korral (aastane kasv +13%), millest enamiku moodustasid alkoholoolsete jookide tarbimine avalikus kohas ja alkoholi tarbimine või ostmine alaealiste poolt.

Alkoholiga otseselt seotud haigustest on enim levinud alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäireid ning maksa alkoholitõbi. Kokku pöördus alkoholiga otseselt seotud haiguste tõttu eriarstide poole ligi 9 tuhat inimest, mida oli 1% vähem kui aasta varem (2010. aastal oli pöördunud 9,1 tuhat). Alkoholiga seotud haiguste ravikulud jäid 2011. aastal võrreldes eelmise aastaga samaks, moodustades koos ravimikompensatsioonidega kokku 2,3 miljonit eurot.

Suremus alkoholiga seotud haigustesse on alates 2008. aastast vähenenud. Kui veel 2007. aastal suri alkoholist põhjustatud haigustesse 787 inimest, siis 2011. aastaks oli surmade arv langenud 488-ni. Kuigi meeste aastane suremus alkoholist põhjustatud haigustesse on viimastel aastatel langenud kiiremini kui naistel (2007. aastast on suremuskordaja meestel vähenenud 38% ja naistel 33%), hakkas meeste suremus 2011. aastal taas kasvama (+5%). Naiste surmajuhtumite arv alkoholist põhjustatud haigustesse vähenes aasta jooksul viiendiku võrra. Kõige enam on surma põhjuseks maksa alkoholitõbi (34% alkoholiga seotud haigustest), sellele järgnesid juhuslikud alkoholimürgitused ning alkoholi tarbimisest tingitud psüühika ja käitumishäired. Aasta jooksul on kõige enam kasvanud surmade arv juhusliku alkoholimürgituse (+37%), alkoholi põhjustatud kroonilise pankreatiidi (+25%) ja närvisüsteemi alkoholdegeneratsiooni (+25%) tagajärjel. Naiste hulgas kasvas 2011. aastal oluliselt alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäirete tõttu saabunud surmajuhtumite arv.

Teravaks probleemiks on alaealiste alkoholitarbimine, mis mõjutab väga negatiivselt noorte tervist ja käitumist. Uuringu põhjal on kindlaks tehtud, et kuni 11-aastastest kooliõpilastest on kanget alkoholi proovinud 11% poistest ja 6% tüdrukutest, 16. eluaastaks on kange alkoholiga tutvust teinud juba 37% poistest ja 42% tüdrukutest.³ Sama uuring toob välja, et 10% poistest ja 3% tüdrukutest olid esmakordselt purju jäänud 11-aastaselt või varem, 15–16-aastastest noorukitest oli regulaarselt purjus olnud (vähemalt korra kuus) 11%. 15–16-aastastest õpilastest tarvitasid poisid kõige sagedamini õlut (50% jõi vähemalt korra kuus), tüdrukud aga siidrit (50% jõi vähemalt korra kuus).

Elanike suhtumine alkoholipoliitikasse

EKI poolt läbi viidud küsitluse kohaselt hindasid elanikud alkoholiga seotud tõsisemateks probleemideks alkoholijoobes sõidukijuhtimist ning laste ja noorte alkoholitarbimist (tõsiseks või väga tõsiseks pidas seda vastavalt 94% ja 92% küsitlusele vastajatest). Nagu varasematel aastatel, arvas ka 2011. aastal enamik vastajaid, et riik peaks rakendama piirangutega alkoholipoliitikat – rangeid piiranguid pooldas 44%, väheseid piiranguid 38% vastanutest. Rangemate piirangute pooldajaid on enam naiste ja vanemaealiste hulgas. Kui 2010. aastal oli suhtumises rangemasse alkoholipoliitikasse erinevusi ka eestlaste ja muust rahvusest elanike vahel (eestlased pooldasid rangemat suhtumist rohkem), siis 2011. aastal rahvuse lõikes erinevust praktiliselt ei olnud.

Enamik vastanutest ei pooldanud küsitluse põhjal alkoholoolsete jookide müüki avalikel üritustel – spordivõistlustel välistaks alkoholimüügi 87%, kontsertidel ei pidanud alkoholimüüki õigeks 57%

³ Uimastite tarvitamine koolinoorte seas: 15–16-aastaste õpilaste legaalsete ja illegaalsete narkootikumide kasutamine Eestis. Tallinna Ülikooli Rahvusvaheliste ja Sotsiaaluuringute Instituut, Tervise Arengu Instituut 2012

vastanutest. Kriitiliselt suhtusid elanikud ka alkoholikaubandusse bensiinjaaamades (seda ei pooldanud 65% vastajatest) ja elumajades asuvates kauplustes (63% vastajatest).

Alkohol on Eestis kergesti kättesaadav. Küsitluse järgi kulus 2011. aastal 71%-l vastajatest lähima alkoholi müügikohani jõudmiseks kuni 10 minutit (2006. aastal oli selliseid vastajaid 68%). Aja jooksul on natuke vähenenud alkoholi ostmise võimalused oma elumajast või naabermajast – kui 2011. aastal oli selline võimalus 17%-l vastajatest, siis 2006. aastal 23%-l vastajatest. Kõige tihedamalt paiknevad alkoholi müüvad kauplused suuremates linnades, kus 10 km² kohta tegutseb 12 (Narvas) kuni 36 kauplust (Tallinnas). Maakondadest on alkoholi müügikohtadega kõige tihedamalt kaetud Harjumaa (2 kauplust 10 km² kohta), teistes maakondades paiknevad alkoholi müüvad jaemüügikauplused hõredamalt (vahemikus 0,2 Hiiumaal kuni 0,9 Ida-Virumaal).

Registreeritud alkoholi jaemüüjate arv 1000 elaniku kohta on suurim Saaremaal, Võrumaal ja Valgamaal (vastavalt 3,5; 3,0 ja 2,9 jaemüüjat), väikseim on see Tartumaal, Harjumaal ja Ida Virumaal (vastavalt 1,4; 1,6 ja 1,8 jaemüüjat). Alkoholi müüvaid toitlustusasutusi on 1000 elaniku kohta kõige enam Hiiumaal (4,9), Saaremaal (3,7) ja Pärnumaal (3,3), kõige vähem Raplamaal (1,1), Viljandimaal (1,3), Jõgevamaal (1,4). Aasta jooksul on alkoholi jaemüügikohtade arv elanike suhtes kasvanud Võrumaal, Läänemaal ja Järvemaal, samas on see vähenenud Saaremaal, Valgamaal, Pärnumaal, Põlvamaal, Jõgevamaal, Raplamaal, Hiiumaal, Viljandimaal ja Lääne-Virumaal. Alkoholi müüvate toitlustusasutuste arv 1000 elaniku kohta on kasvanud Hiiumaal, Saaremaal, Pärnumaal, Läänemaal, Harjumaal, Valgamaal, Järvemaal, Põlvamaal, Ida-Virumaal ja Jõgevamaal.

Alcohol market, consumption and harms in Estonia

Production and foreign trade

Beer production accounted for the largest share from Estonia's quantitative alcohol production, followed by the light and strong alcoholic beverages⁴. Vodka accounted for the largest share of the production of strong alcoholic beverages (76% of production), ciders and other fermented beverages were mostly produced from light alcoholic beverages (69% of production). The production of strong and light alcoholic beverages as well as the production of beer increased in 2011 compared to the year 2010 (18,3%, 13,6% and 4,9% respectively). In pure alcohol, the production volumes of light alcoholic beverages increased slower than a year before. This was due to the change in production structure of light alcoholic beverages – low-alcohol ciders were produced more and stronger, spirits-based beverages were produced less. The production volumes of strong alcohol and beer in pure alcohol increased in the same proportion with quantitative production volume. According to the Statistics Estonia rectified ethyl alcohol (spirits) was not produced in Estonia in 2011. In 2011, the total production of alcohol amounted to 180,4 million litres, of which 75,4% was beer (77,1% in 2010), 9,3% strong alcohol (8,4%) and 15,3% light alcoholic beverages (14,5%). Since 2000 the production of beer is increased 1,4 times, strong alcohol 2 times and light alcoholic beverages 5,2 times.

Strong alcoholic beverages provided the largest share of alcoholic beverages export turnover. The export turnover of strong alcoholic beverages increased by more than a third in 2011 compared to the last year. In terms of turnover size the beer exports followed, which remained more than four times smaller than the export turnover of strong alcohol. The Estonian exports of strong alcoholic beverages in pure alcohol in terms of quantity increased by 30% in 2011, of which strong alcohol accounted for 55%. Most of the alcohol exported was not of Estonian origin – for example, domestic production accounted only for 30% of the total strong alcohol exports, from the other alcoholic beverages grape wines, Vermouth and spirits were re-exported one hundred percent. In 2011, sales of strong alcoholic beverages produced in Estonia for foreign markets have increased by 15%. Strong alcoholic beverages hold the first place in imports turnover, which increased 33% during the year. In terms of quantity, light alcoholic beverages and beer were imported mostly, while light alcohol imports increased by 42% during the year (at the same time beer imports decreased by 3%).

⁴ The concepts of alcoholic beverages used in the Yearbook are based on those defined in paragraph 2 of the Alcohol Act, and in paragraph 12 of the Alcohol, Tobacco, Fuel and Electricity Excise Tax Act. In short:

Alcoholic beverage is a beer with alc/vol over 0,5% and any other drinks intended for consumption with alc/vol over 1,2%.

Beer is a fermented alcoholic beverage brewed from malt or malt and other non-malted ingredients, hops, water and yeast, which could be pasteurized.

Wine is an alcoholic beverage produced only of grape juice by fermentation with alc/vol over 1,2% up to 15% (included).

Fermented beverage is an alcoholic beverage that is not beer or wine with alc/vol over 1,2% up to 10% (included).

Intermediate product is an alcoholic beverage that has not been mentioned above with alc/vol over 1,2% up to 22% (included).

Strong alcoholic beverage is an alcoholic beverage with alc/vol over 22%.

Light alcoholic beverage is an alcoholic beverage with alc/vol up to 22% (included).

Rectified ethyl alcohol or ethanol is an alcoholic beverage with alc/vol over 80%.

Retail prices

Retail prices of most alcoholic beverages increased in 2011, with the exception of fruit and berry wines, which average prices remained the same as the previous year. The highest increase was in gin and cider prices, 13% and 12% respectively. Beer prices increased by 7% on average. The smallest change was in the price of vodka (+0,9%), while lower price category vodka price decreased almost 2% during the last year.

The consumer price index of alcoholic beverages increased more slowly than the total Estonian consumer price index in 2011. Prices of alcoholic beverages increased by 3,4% in 2011, while the prices of goods and services increased by 5,0%. The average price increase of strong alcoholic beverages (vodka, gin, liqueur) remained lower than the consumer price index change of alcoholic beverages, while beer and light alcoholic beverages prices increased faster than the consumer price index of alcoholic beverages.

Alcohol excise duty and its share in state budget

In 2011, revenue from alcohol excise tax to the state budget amounted to 178,58 million € (+8,1%). Since 2000, the revenue from alcohol excise tax is increased 2,8 times. In 2011, alcohol excise revenue contributed 4,1% to the total state tax revenue. Compared to the previous year, the share of the alcohol excise tax revenues to the total tax revenue remained unchanged. Compared to the other European countries, Estonia belongs to those countries that have relatively high alcohol tax rate. However, compared to neighbouring Finland and Sweden, Estonian alcohol excise tax rates are more modest.

Sales and consumption

The sales of alcoholic beverages in domestic market increased for all types of alcoholic beverages during the last year. The biggest increase occurred in the sales volume of light alcoholic beverages (30%). Grape wine and Vermouth sales increased approximately by 11% during the year. In 2011, strong alcoholic beverages were realized 9,5% more than last year. The slowest growth was among beer sales – only 1,6%.

In 2011, the legal sales of alcoholic beverages in pure alcohol in Estonia amounted to 13,7 litres per capita. Of this quantity 4,1 litres were purchased and exported or consumed in Estonia by tourists. 0,6 litres of illegal alcohol was consumed in Estonia per capita, which is slightly less than the year before.

While the consumption of alcoholic beverages by Estonian inhabitants decreased from 2008 to 2010, then in 2011 it increased again. In 2011, the consumption of alcoholic beverages in pure alcohol was 10,2 litres per capita (9,6 litres in 2010). Compared to the previous year, the consumption of light alcoholic beverages increased the most (+25%). At the same time the consumption of strong alcoholic beverages increased a little over two percent, while vodka consumption decreased approximately 7%. When alcoholic beverage consumption mostly declined for all types of alcoholic beverages during the previous years, then in 2011 the consumption of light alcoholic beverages, beer and wine increased.

Illegal alcohol

The share of illegal alcohol buyers remained the same in 2011 – last year 8% of alcohol consumers bought illegal alcohol (9% in 2010). Major factor giving impact to illegal alcohol consumption is the economic situation in the country – if it improves, it also becomes more secure for consumers and there will be less need to obtain cheaper alcohol illegally. In 2011, the Estonian economy grew and unemployment decreased, which resulted in decline of illegal alcohol consumption. The population survey results reveal that the main reason for obtaining illegal alcohol is its lower price compared to the legal alcohol. The quality was also not an obstacle – half of the consumers considered the quality of illegal alcohol comparable to the legal alcohol quality⁵. More than half of the illegal alcohol buyers considered lower price very important when purchasing illegal alcohol. Main argument for legal alcohol consumption was that it is not as harmful to the health as illegal alcohol is. Respondents were also against buying illegal alcohol on principle or considered illegal alcohol to have not so good quality as legal alcohol.

Illegal vodka is bought the most from among illegal alcohol. The share of illegal vodka consumption from total vodka consumption (both legal and illegal) by Estonian inhabitants in 2011 was between 22–27% and it remained at the same level as previous year.

Due to the illegal alcohol trade, the country remains without tax revenues accruing from excise and value added taxes. If consumers had bought legal alcohol instead of illegal alcohol, then about 15,3 million € would have been added additionally to the state budget in 2011 (16,1 million € in 2010). Despite lively illegal alcohol trade, the excise tax revenues and its share from total state tax revenues have still increased during the past years. Thus the state budget received 178,6 million € from alcohol excise tax revenues which is 8% more than in 2010 (165,2 million €).

Purchases and consumption by tourists

According to the estimates made by EKI, tourists consumed 5,5 million litres of alcoholic beverages in 2011 (in pure alcohol). Purchases amounted to 4,5 million litres and 1,0 million litres of alcoholic beverages were consumed in Estonia. Tourists consumed 4,1 litres of alcoholic beverages per capita in Estonia (in pure alcohol), which is not included in the total consumption of alcohol in Estonia. Beer was bought or consumed most locally, total of 25,6 million litres (with strengths marked on bottles). Beer consumption by tourists increased 2,8% compared to the year 2010. Considering the consumption volumes, beer consumption was followed by light alcoholic beverages consumption, of which tourists bought 13,7 million litres (with strengths marked on bottles, annual growth 16,1%). Wine purchases and local consumption increased most during the last year by 19,4%; tourists consumed strong alcoholic beverages 16,6% more than previous year.

Consumer habits

According to the research conducted by EKI, the estimates of Estonian population about their alcohol consumption have changed very little in recent years. In 2011, 69% of survey respondents consumed alcohol very rarely or not at all according to their own estimates (in four preceding years the share of similar answers varied between 70% and 73%). However, there has been a decline in the

⁵ Illegal alcohol consumption and trade in Estonia in 2011 (based on population estimates). EKI 2012

share of alcohol non-drinkers (16% of respondents in 2007, 13% of respondents in 2011). The share of people, who according to their own assessments consumed a lot of alcoholic beverages, has decreased slightly (2% of respondents in 2011, 4% of respondents in 2010) and the share of moderate consumers has increased slightly (29% in 2011, 26% in 2010).

Estonian inhabitants consume beer most frequently – 20% of alcohol consumers drank it at least once a week. Wine consumption is also frequent – 8% of alcohol consumers drank wine at least once a week and 60% once a month. 34% of alcohol consumers drank vodka and other strong alcoholic beverages at least once a month and 4% once a week. Taking into account all types of alcoholic beverages, the share of alcohol consumers, who drank alcoholic beverages once a month or more often has increased compared to the last year.

Frequency of alcohol consumption varies among social-demographic groups. Men consume vodka and beer more frequently than women, but women surpass men in wine consumption frequency. According to the 2011 survey, inhabitants from Northeast and North Estonia consumed vodka most – 5% of local alcohol consumers drank it at least once a week. Frequent wine drinkers formed the biggest share among North Estonian alcohol consumers (10% of wine consumers drank it at least once a week) especially in Tallinn (12% of alcohol consumers drank wine once a week). Compared to other regions, beer was consumed more often in Northeast Estonia (23% alcohol consumers at least once a week), North Estonian and South Estonian residents consumed whiskey, cognac and other strong alcoholic beverages more frequently (3% and 2% of alcohol consumers weekly). Vodka and other strong alcoholic beverages were consumed more by people who were 50 years old or older, light alcoholic beverages by consumers who were younger than 30 years. Inhabitants with higher income consumed more whiskey, brandy, liqueur, wine, cider and long drinks.

Population estimates about severity of alcohol abuse problems remained similar to the previous years. Most negative impact according to the respondents' opinion was driving under the influence of alcohol – 93% of survey respondents considered this problem serious or very serious. This was followed by alcohol consumption by children and youth (91%), alcohol-related health problems (86%), criminal assaults and violations of public order (85%) and alcohol-related home violence (84%).

Negative consequences to the society related to alcohol consumption

Excessive alcohol consumption causes damage to the consumer and to the society as a whole. Alcohol consumption in large quantities affects adversely on health and social behaviour, which in turn leads to a deepening of problems in the society in general (crime, alcohol-related accidents, load on economy etc). This Yearbook contains a selection of statistics about alcohol-related harms. One unfortunately widespread problem with the most dangerous consequences is driving a motor vehicle under the influence of alcohol. If the number of accidents with drunken drivers started to decrease from 2008, then in 2011 the decline stopped and the number of accidents caused by drunken drivers remained unchanged compared to 2010 (178 accidents in 2011, 179 accidents in 2010). Accidents related to driving under the influence of alcohol accounted for 12% of all traffic accidents (13% in 2010) and the total of 14 persons were killed (16 persons in 2010). In 2007, 552 traffic accidents were recorded which involved drunken drivers and 81 persons were killed in these accidents.

Among all deaths caused by traffic accidents, the share of intoxicated persons increased in 2011 compared to the last year and the share of deaths with severely intoxicated vehicle and bicycle drivers increased significantly.

Alcohol-related crime increased again in 2011 after the decline in the last few years. Inducing juveniles to alcohol consumption increased more than two times (23 cases in 2011, 11 cases in 2010) and there was 40% increase in violations of the procedures for handling alcohol (38 cases in 2011, 27 cases in 2010). The total number of registered alcohol-related crimes increased by 52% (70 cases in 2011, 46 cases in 2010). There were 19,2 thousand violations of the Alcohol Act registered in 2011 (annual growth +13%), most of which were consuming alcoholic beverages in public places and alcohol consumption or purchases by juveniles.

Most common diseases directly related to alcohol consumption are mental and behavioural disorders and alcoholic liver disease. Altogether 9 thousand persons consulted specialists with direct alcohol-related diseases, which is about 1% less than a year before (9,1 thousand in 2010). In 2011, the treatment costs of alcohol-related diseases together with drug compensations were same as ppprevious year – 2,3 million €.

Mortality rate due to alcohol related diseases has decreased since 2008. While in 2007 the number of death caused by alcohol-related diseases was 787, then in 2011 the rate had fallen to 488. Although the yearly mortality rate of men has decreased more than of women during the past years (the mortality rate has since 2007 decreased 38% by men and 33% by women), last year the mortality of men has risen again (+5%). The mortality rate due to alcohol related diseases of women has decreased by 1/5 during the 2011. Most frequent among these disease were alcoholic liver disease (34% of alcohol-related diseases), followed by accidental poisoning by and exposure to alcohol and mental and behavioural disorder due to use of alcohol. During the past year, the number of deaths caused by accidental poisoning by alcohol, alcohol-induced chronic pancreatitis and degeneration of nervous system due to alcohol has increased the most (respectively +37%, +25%, +25%). The mortality rate of women that caused by mental and behavioural disorder due to use of alcohol has increased in 2011.

Juvenile alcohol consumption is a serious problem, which has a very negative impact on the health and behaviour of the youth. According to the research results, 11% of boys and 6% of girls aged 11 or younger have already tried strong alcoholic beverages. At the age of 16, 37% of boys and 42% of girls have made acquaintance with strong alcoholic beverages⁶. The same study points out that 10% of boys and 3% of girls have been drunk for the first time at the age of 11 or earlier, 11% of 15–16-years old youngsters have regularly been drunk (at least once a month). 15–16-years old boys drank beer most often (50% drank at least once a month) and girls drank cider (50% drank at least once a month).

Population attitudes towards alcohol policy

According to the survey conducted by EKI, the most serious problems related to alcohol were driving under the influence of alcohol and alcohol consumption by children and youth (respectively 94% and 92% of survey respondents considered this serious or very serious). As in previous years,

⁶ School students drug use: legal and illegal drug use among 15–16-years old students in Estonia. Tallinn University Institute for International and Social Studies, National Institute for Health Development 2012

the majority of respondents considered in 2011 were of the opinion that the state should impose restrictions on alcohol policy – 44% of respondents favored strict and 38% favored minor restrictions. Supporters of stricter restrictions were found more among women and older people. In 2010, there were differences in attitudes towards stricter alcohol policy between Estonians and the inhabitants of other nationalities (Estonians favored stricter alcohol policy), but in 2011, no significant differences between nationality groups were found.

Majority of respondents did not support the alcohol sales at public events – 87% of respondents would exclude alcohol sales on sports events and 57% in concerts. Inhabitants were critical towards alcohol trade at petrol stations (65% of respondents did not support it) and in shops situated in dwelling houses (63% of respondents).

Alcohol is increasingly attainable in Estonia. According to the survey, it took 10 minutes for 71% of the respondents to reach the nearest alcohol sales point (in 2006, the share of this kind of respondents was 68%). However, the opportunities to buy alcohol in their dwelling house or the neighbouring house have diminished. In 2011, 17% of respondents had this kind of opportunity, but in 2006, 23%. Retail shops selling alcohol are located most densely in bigger cities, where there are 12 shops (in Narva) and up to 35 shops per 10 km² (in Tallinn). Density of alcohol selling shops was higher in Harju county (2 shops per 10 km²), in other counties the retail shops selling alcohol are situated less densely (between 0,2 in Hiiu county up to 0,9 shops on 10 km² in Ida-Viru county).

The number of registered alcohol retail sellers per 1000 inhabitants was highest in Saare, Võru and Valga counties (3,5; 3,0 and 2,9 retailers respectively) and smallest in Tartu, Harju and Ida-Viru counties (1,4; 1,6 and 1,8 retailers respectively). The number of caterings per 1000 inhabitants selling alcohol was highest in Hiiu (4,9), Saare (3,7) and Pärnu (3,3) counties, but smallest in Rapla (1,1), Viljandi (1,3) and Jõgeva (1,4) counties. The number of alcohol retail sales points per inhabitants has increased during the last year in Võru, Lääne and Järva counties, but diminished in Saare, Valga, Pärnu, Põlva, Jõgeva, Rapla, Hiiu, Viljandi and Lääne-Viru counties. The number of caterings per 1000 inhabitants selling alcohol has increased during the last year in Hiiu, Saare, Pärnu, Lääne, Harju, Valga, Järva, Põlva, Ida-Viru and Jõgeva counties.

1. Alkoholi turg

Alcohol market

1.1. Tootmine

Production

Tabel 1. **Alkoholsete jookide tootmine 2000–2011**
Production of alcoholic beverages 2000–2011
 miljon liitrit - million litres

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
Kanged alkohoolsed joogid	8,4	11,5	14,3	16,6	18,7	15,7	16,6	20,9	17,3	18,2	14,2	16,8	Strong alcoholic beverages
viin	...	9,1	12,1	14,2	15,3	12,4	13,5	16,6	14,0	15,1	11,1	12,7	vodka
liköör	...	1,5	1,6	1,5	2,5	2,6	2,8	3,1	2,7	2,3	2,3	2,9	liqueur
muud	...	0,9	0,6	0,9	0,9	0,7	0,3	0,8	0,6	0,8	0,9	1,2	other
Õlu*	95,1	101,5	102,6	103,7	109,7	135,2	141,8	141,3	127,5	122,2	129,6	136,0	Beer*
lahja õlu	...	72,1	79,0	70,5	76,8	96,0	106,5	108,8	100,8	95,3	114,0	120,6	light beer
kange õlu	...	29,4	23,6	33,2	32,9	39,2	35,3	32,5	26,7	26,9	15,6	15,4	strong beer
Lahjad alkohoolsed joogid	5,3	9,3	9,0	13,5	20,8	32,5	41,5	40,2	28,9	20,7	24,3	27,6	Light alcoholic beverages
Siider ja muud kääritatud joogid	...	3,2	3,4	5,6	5,9	9,3	15,2	12,8	10,1	11,9	15,5	19,0	Cider and other fermented beverages
segatud piiritusjoogid	3,1	3,1	3,4	5,1	9,2	14,0	18,0	22,0	14,5	5,0	2,1	1,8	spirit beverages
puuvilja- ja marjaveinid	2,2	3,0	2,2	2,8	5,7	9,2	8,3	5,4	4,3	3,8	6,7	6,8	fruit and berry wines
Rektifitseeritud etanool	2,1	2,4	3,2	3,5	4,0	3,7	6,1	4,9	1,6	0,0	0,0	0,0	Ethyl alcohol

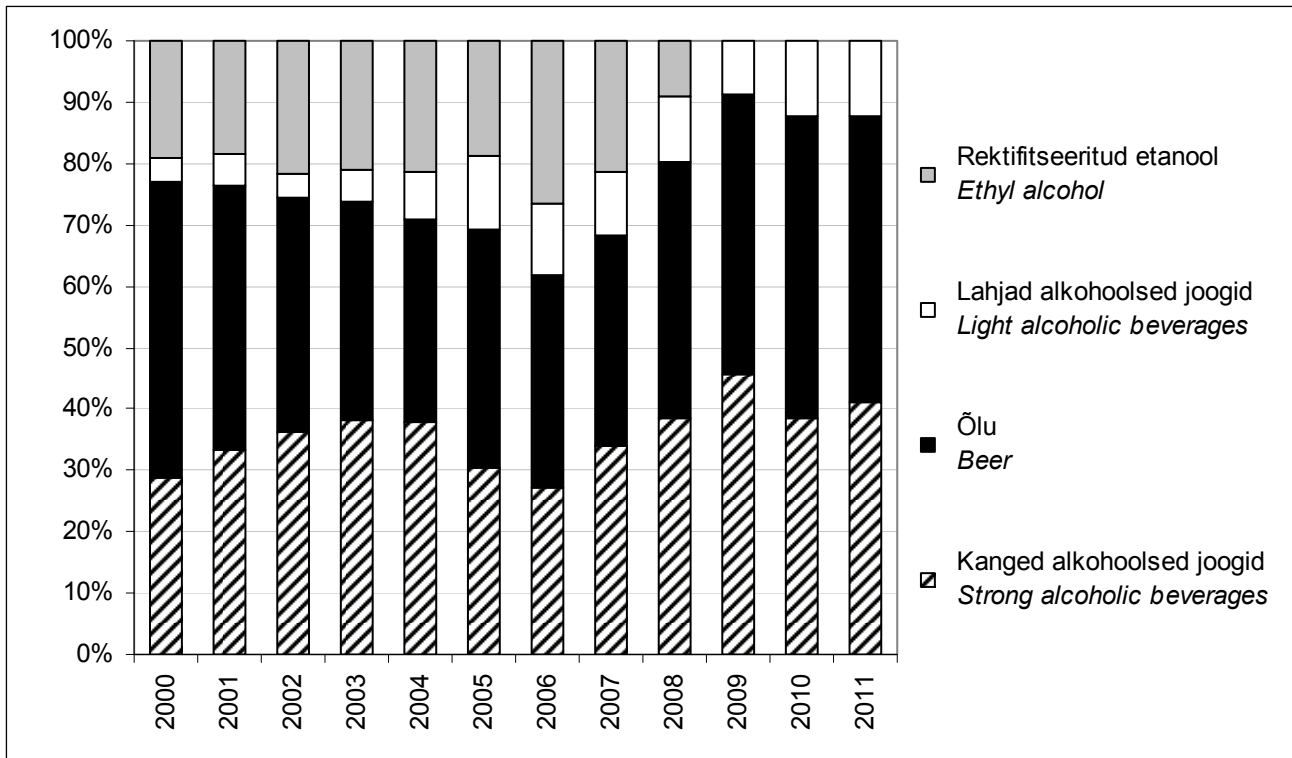
... andmeid ei kogutud - not available

* lahja õlu ≤6%, kange õlu >6%
 light beer ≤6%, strong beer >6%

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut, Statistikaamet

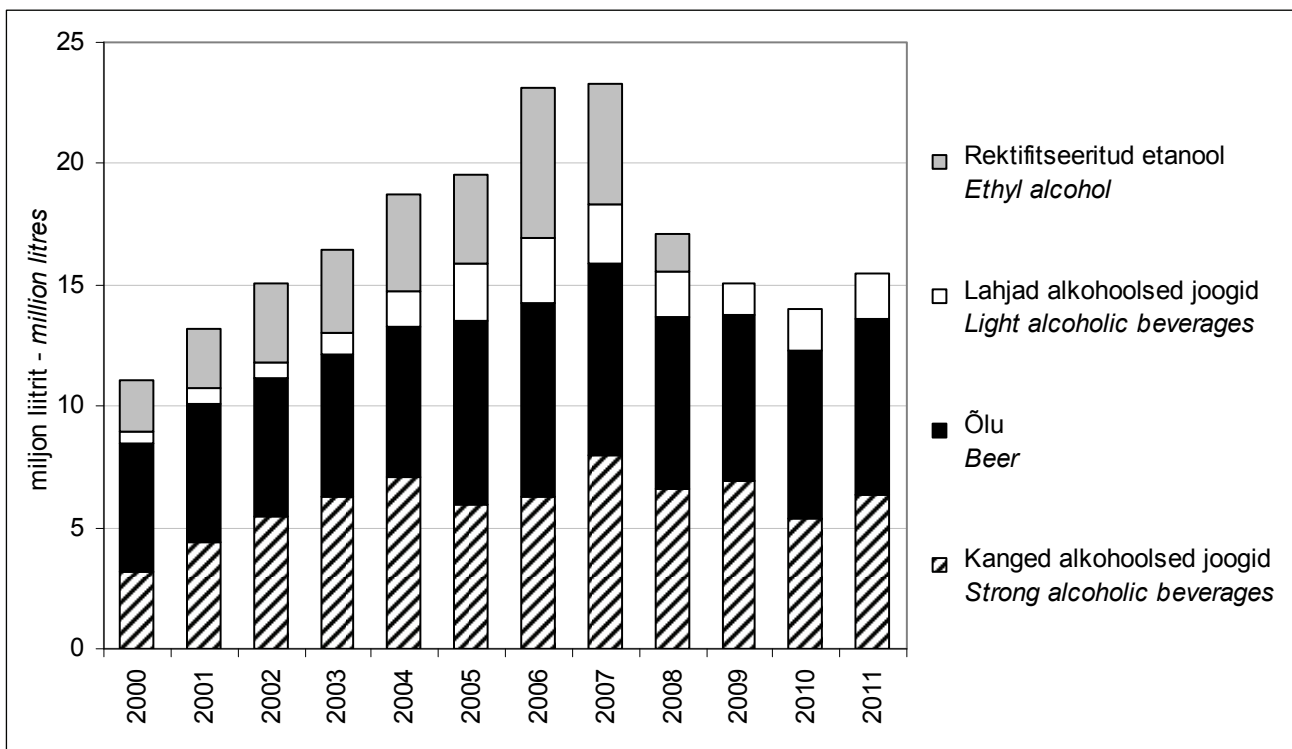
Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research, Statistics Estonia

Joonis 1. **Erinevate alkoholsete jookide osakaal tootmises 2000–2011, 100% alkoholis**
Share of different alcoholic beverages in production 2000–2011, in 100% alcohol

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet
 Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia

Joonis 2. **Alkoholsete jookide tootmine 2000–2011, 100% alkoholis**
Production of alcoholic beverages in 2000–2011, in 100% alcohol

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet
 Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia

1.2. Väliskaubandus

Foreign trade

Tabel 2. **Alkoholsete jookide rahaline eksport 2000–2011***
*Exports of alcoholic beverages 2000–2011**
 miljon € - million €

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	2,25	3,98	6,46	8,74	23,16	13,99	12,56	130,47	116,89	60,44	80,78	108,97	Strong alcoholic beverages <80%
Õlu	3,83	4,11	3,71	6,32	8,08	8,40	7,84	9,59	10,01	13,28	20,63	23,63	Beer
Viinamarjavein	0,00	0,02	0,03	0,02	1,71	3,89	3,34	14,60	14,36	13,69	14,81	15,34	Wine
Vermut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,08	0,07	0,08	0,12	0,12	0,19	0,22	0,28	Vermuth
Lahjad alkohoolsed joogid	0,04	0,87	1,03	1,37	2,58	6,19	8,45	10,55	9,08	8,28	9,05	14,80	Light alcoholic beverages
siider	0,50	0,65	0,91	2,52	4,12	3,40	3,21	1,66	1,63	1,65	cider
segatud piiritusjoogid	...	0,33	0,45	0,57	1,43	2,56	2,89	5,50	4,63	4,86	4,63	8,80	spirit beverages
muud kääritatud joogid	0,08	0,15	0,25	1,11	1,44	1,65	1,25	1,76	2,79	4,35	other fermented beverages
Etüülalkohol kangusega ≥80%	0,05	0,43	0,84	1,07	1,19	0,93	2,24	1,50	0,80	0,00	0,01	0,67	Ethyl alcohol ≥80%

... andmeid ei kogutud - not available

* enne 2007. aastat avaldatud andmed näitavad põhieksporti, ehk mahtusid ilma reeksportideta
 the data before 2007 does not include re-export

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet

Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia

Tabel 3. **Alkoholsete jookide koguseline eksport 2000–2011***
*Exports of alcoholic beverages 2000–2011**
 miljon liitrit - million litres

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	1,7	3,2	3,9	5,1	5,5	4,1	3,5	15,7	15,8	11,8	13,6	17,2	Strong alcoholic beverages <80%
Õlu	16,1	16,9	14,6	23,5	26,9	23,1	21,0	24,3	20,7	26,2	44,8	48,0	Beer
Viinamarjavein	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	1,3	1,4	4,5	3,5	4,0	4,7	5,2	Wine
Vermut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	1,4	0,2	0,2	Vermuth
Lahjad alkohoolsed joogid	0,1	1,2	1,5	2,4	6,6	16,5	18,9	21,0	13,6	10,5	13,6	17,9	Light alcoholic beverages
siider	0,9	1,4	1,9	5,5	8,6	7,6	5,4	2,1	2,2	2,2	cider
segatud piiritusjoogid	...	0,3	0,5	0,8	4,7	8,0	5,3	10,0	6,3	5,6	5,9	7,9	spirit beverages
muud kääritatud joogid	0,1	0,2	0,0	3,0	5,0	3,4	1,9	2,8	5,5	7,8	other fermented beverages
Etüülalkohol kangusega ≥80%	0,2	1,0	1,3	1,6	1,9	1,6	3,5	1,8	0,9	0,0	0,0	0,7	Ethyl alcohol ≥80%

... andmeid ei kogutud - not available

* enne 2007. aastat avaldatud andmed näitavad põhieksporti, ehk mahtusid ilma reeksportideta
 the data before 2007 does not include re-export

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet

Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia

Tabel 4. Alkohoolsete jookide ekspordihinnad 2000–2011
Export prices of alcoholic beverages 2000–2011
 €/liiter - €/litre

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	1.33	1.26	1.67	1.72	4.24	3.43	3.60	8.31	7.40	5.12	5,95	6,32	Strong alcoholic beverages <80%
Õlu	0.24	0.24	0.25	0.27	0.30	0.36	0.37	0.39	0.48	0.51	0,46	0,49	Beer
Viinamarjavein	0.00	0.00	1.36	0.83	3.33	2.99	2.34	3.23	4.07	3.46	3,14	2,98	Wine
Lahjad alkohoolsed joogid	0.80	0.73	0.71	0.57	0.39	0.37	0.45	0.50	0.67	0.79	0,67	0,83	Light alcoholic beverages
siider	0.57	0.47	0.48	0.46	0.48	0.45	0.60	0.79	0,74	0,75	cider
segatud piiritusjoogid	...	0.97	0.90	0.70	0.30	0.32	0.55	0.55	0.73	0.87	0,79	1,11	spirit beverages
muud kääritatud joogid	1.14	0.75	...	0.37	0.29	0.49	0.65	0.63	0,50	0,56	other fermented beverages
Etüülalkohol kangusega ≥80%	0.33	0.43	0.66	0.69	0.63	0.58	0.65	0.82	0.88	0.00	0,00	0,99	Ethyl alcohol ≥80%

... andmeid ei kogutud - *not available*

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet

Sources: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia*

Tabel 5. Alkohoolsete jookide rahaline import 2000–2011*
*Imports of alcoholic beverages 2000–2011**
 miljon € - million €

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	11,93	1,80	11,41	11,22	24,32	39,44	34,43	148,61	142,30	68,30	97,79	129,83	Strong alcoholic beverages <80%
Õlu	3,84	4,21	5,35	6,71	12,49	7,30	7,23	9,66	10,37	11,87	16,92	20,64	Beer
Viinamarjavein	12,13	12,67	13,96	14,70	21,32	26,87	28,15	39,75	47,2	39,99	46,39	52,38	Wine
Vermut	1,20	0,77	0,76	0,67	0,98	1,00	1,27	1,36	1,36	0,96	1,22	1,19	Vermuth
Lahjad alkohoolsed joogid	6,09	7,69	8,56	7,66	13,39	15,51	16,96	18,62	20,39	18,41	20,23	30,82	Light alcoholic beverages
siider	1,02	0,43	2,68	2,82	2,66	2,42	2,91	2,93	4,15	6,36	cider
segatud piiritusjoogid	...	1,63	2,23	2,86	6,01	8,66	10,37	12,51	13,31	11,06	10,68	16,91	spirit beverages
muud kääritatud joogid	5,32	4,36	4,70	4,03	3,92	3,70	4,17	4,43	5,40	7,55	other fermented beverages
Etüülalkohol kangusega ≥80%	0,87	1,74	2,67	3,36	2,95	1,78	1,76	2,69	2,77	2,81	2,16	1,96	Ethyl alcohol ≥80%

... andmeid ei kogutud - *not available*

* enne 2007. aastat avaldatud andmed näitavad põhiimporti, ehk mahtusid ilma re-eksportida
the data before 2007 does not include re-export

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet

Sources: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia*

Tabel 6. Alkohoolsete jookide koguseline import 2000–2011*
*Imports of alcoholic beverages 2000–2011**
 miljon liitrit - million litres

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	2,9	2,9	2,9	3,2	10,4	12,5	16,3	30,0	29,1	23,9	22,0	30,6	Strong alcoholic beverages <80%
Õlu	7,0	7,1	10,4	15,8	27,0	13,5	13,6	16,8	15,7	19,2	40,7	39,4	Beer
Viinamarjavein	6,8	6,6	7,1	7,6	10,8	13,0	13,3	15,9	17,4	16,7	19,5	21,6	Wine
Vermut	0,9	0,5	0,4	0,4	0,5	0,5	0,7	0,7	0,6	0,5	0,6	0,6	Vermuth
Lahjad alkohoolsed joogid	7,8	9,0	8,8	7,1	27,6	22,3	22,4	25,8	27,9	26,8	28,1	40,0	Light alcoholic beverages
siider	1,6	0,6	3,4	3,5	3,4	2,8	3,2	2,9	5,2	8,1	cider
segatud piiritusjoogid	...	0,7	0,9	1,1	18,2	13,7	14,4	18,6	19,8	18,1	16,3	22,2	spirit beverages
muud kääritatud joogid	6,3	5,4	6,0	5,1	4,6	4,4	4,9	5,7	6,6	9,7	other fermented beverages
Etüülalkohol kangusega ≥80%	1,6	3,0	4,3	5,7	5,1	3,0	3,2	4,1	3,1	4,7	3,2	2,3	Ethyl alcohol ≥80%

... andmeid ei kogutud - not available

* enne 2007. aastat avaldatud andmed näitavad põhiimporti, ehk mahtusid ilma re-eksportida
 the data before 2007 does not include re-export

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet
 Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia

Tabel 7. Alkohoolsete jookide impordihinnad 2000–2011
Import prices of alcoholic beverages 2000–2011
 €/liiter - €/litre

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
Kanged alkohoolsed joogid <80%	4.11	3.72	3.92	3.53	2.34	3.16	2.11	4.95	4.89	2.86	4.44	4.24	Strong alcoholic beverages <80%
Õlu	0.55	0.59	0.51	0.42	0.46	0.54	0.53	0.58	0.66	0.62	0.42	0.52	Beer
Viinamarjavein	1.79	1.91	1.97	1.94	1.97	2.07	2.12	2.50	2.71	2.39	2.38	2.43	Wine
Vermut	1.32	1.71	1.73	1.86	1.96	2.00	1.76	2.03	2.27	1.88	1.97	1.86	Vermuth
Lahjad alkohoolsed joogid	0.78	0.85	0.98	1.07	0.48	0.70	0.76	0.72	7.73	0.69	0.72	0.77	Light alcoholic beverages
siider	0.65	0.75	0.78	0.81	0.79	0.87	0.92	1.00	0.79	0.78	cider
segatud piiritusjoogid	...	2.38	2.62	2.53	0.33	0.63	0.72	0.67	0.67	0.61	0.65	0.76	spirit beverages
muud kääritatud joogid	0.84	0.80	0.79	0.79	0.85	0.83	0.85	0.77	0.82	0.78	other fermented beverages
Etüülalkohol kangusega ≥80%	0.56	0.59	0.63	0.59	0.58	0.59	0.55	0.66	0.89	0.60	0.69	0.85	Ethyl alcohol ≥80%

... andmeid ei kogutud - not available

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut. Statistikaamet
 Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research. Statistics Estonia

1.3. Müük siseturul

Sales

Tabel 8. Alkohoolsete jookide statistikas registreeritud müük siseturul (sh kõik turistide ostud) 2000–2011
Sales of alcoholic beverages registered in statistics (including purchases by tourists) 2000–2011
miljon liitrit - million litres

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
Kanged alkohoolsed joogid	9,1	11,1	13,4	14,7	18,7	18,8	20,2	23,9	21,9	18,5	16,8	18,4	Strong alcoholic beverages
viin	6,1	8,2	9,1	10,4	12,8	11,8	13,4	16,1	15,5	13,8	11,1	11,5	vodka
muud	3,0	2,9	4,3	4,3	5,9	7,0	6,8	7,8	6,4	4,7	5,7	6,9	other
Õlu	82,2	86,9	98,4	96,0	109,8	125,6	134,4	133,8	122,5	115,2	125,4	127,4	Beer
Viinamarjavein ja vermut	9,5	8,9	7,5	8,0	10,8	12,1	12,5	12,0	14,4	13,1	15,3	16,9	Wine and vermouth
Lahjad alkohoolsed joogid	11,9	16,5	16,4	18,2	39,5	33,2	39,7	41,4	40,1	33,0	33,7	43,8	Light alcoholic beverages
sider	4,1	4,8	7,4	7,2	10,0	8,0	7,9	7,3	9,3	13,4	cider
segatud piiritusjoogid	3,8	5,5	22,7	19,6	27,1	30,5	28,0	17,5	12,6	16,0	spirit beverages
muud kääritatud joogid*	8,6	8,0	9,4	6,4	2,6	2,9	4,2	8,2	11,8	14,4	other fermented beverages*

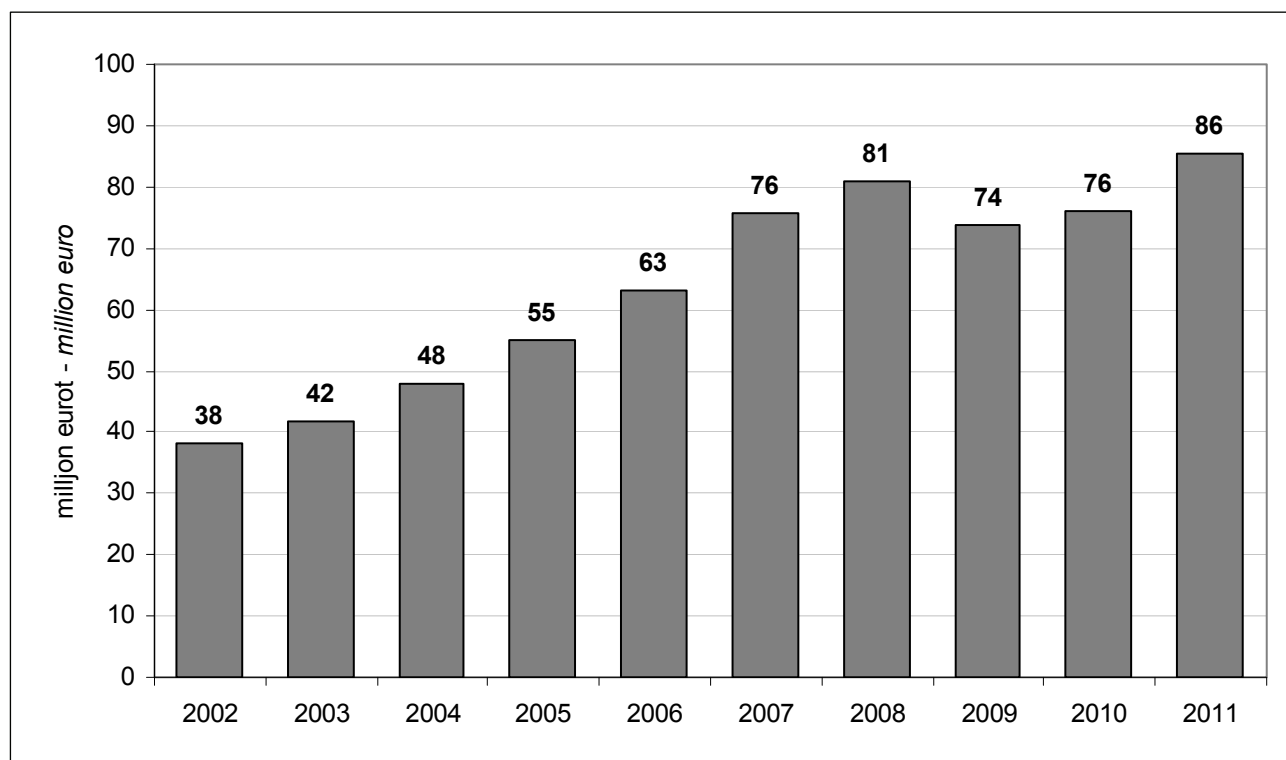
... andmeid ei kogutud - not available

* alates 2009. aastast on muude kääritatud jookide alla arvestatud ka puuvilja- ja marjaveinid
since 2009 other fermented beverages contain fruit and berry wines

Allikad: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut, Statistikaamet

Sources: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research, Statistics Estonia

Joonis 3. Alkohoolsete jookide jaekäive kehtivates hindades 2002–2011
Retail sales of alcoholic beverages in current prices 2002–2011

Allikas: Statistikaamet

Source: Statistics Estonia

1.4. Jaehinnad

Retail prices

Tabel 9. **Purgiõlle keskmised jaehinnad kauplustes 2003–2011**
Average retail prices of canned beer 2003–2010
 €/liiter - €/litre

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
Eesti	1.24	1.18	1.16	1.16	1.24	1.52	1.64	1.70	1.82	<i>Estonia</i>
lahja õlu <6%	1.24	1.22	1.14	1.14	1.24	1.48	1.58	1.64	1.74	<i>light beer<6%</i>
kange õlu >6%	1.24	1.12	1.16	1.18	1.24	1.54	1.72	1.76	1.92	<i>strong beer>6%</i>
Tallinn	1.26	1.16	1.16	1.14	1.26	1.52	1.68	1.70	1.84	<i>Tallinn</i>
lahja õlu <6%	1.26	1.20	1.16	1.14	1.26	1.50	1.62	1.62	1.74	<i>light beer<6%</i>
kange õlu >6%	1.28	1.14	1.14	1.16	1.24	1.54	1.76	1.82	1.94	<i>strong beer>6%</i>

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 10. **Viina keskmised jaehinnad kauplustes 2003–2011**
Average retail prices of vodka 2003–2011
 €/liiter - €/litre

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
Eesti	8.08	7.80	7.68	7.66	7.76	9.50	9.90	10.80	10.90	<i>Estonia</i>
madalam hinnaklass	6.86	6.66	6.52	6.64	6.60	8.12	8.38	9.26	9.10	<i>lower price category</i>
keskmise hinnaklass	9.20	8.66	8.86	8.96	9.56	11.74	12.36	12.66	12.94	<i>medium price category</i>
Tallinn	8.88	7.98	7.78	7.72	7.78	9.42	9.92	10.78	11.06	<i>Tallinn</i>
madalam hinnaklass	7.04	6.42	6.28	6.50	6.60	8.06	8.32	9.02	9.00	<i>lower price category</i>
keskmise hinnaklass	9.60	8.72	8.88	9.02	9.64	11.56	12.40	12.84	13.10	<i>medium price category</i>

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 11. Kodumaiste alkoholsete jookide keskmised jaehinnad 2003–2011

Average retail prices of alcohol produced in Estonia 2003–2011

€/pudel - €/bottle

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
Viin 40% maitsestatamata, 0,5 l klaaspudel	4.04	3.90	3.84	3.83	3.88	4.75	4.95	5.40	5.45	Vodka 40% not flavoured, 0,5 l glass bottle
madalam hinnaklass	3.43	3.33	3.26	3.32	3.30	4.06	4.19	4.63	4.55	lower price category
keskmine hinnaklass	4.60	4.33	4.43	4.48	4.78	5.87	6.18	6.33	6.47	medium price category
Liköör, 0,5 l klaaspudel	4.41	4.26	4.40	4.42	4.54	5.19	5.47	5.84	5.96	Liqueur, 0,5 l glass bottle
marjaliköör 21%	3.45	3.20	3.29	3.34	3.39	3.85	4.09	4.34	4.33	berry liqueur 21%
kange liköör 40–45%	6.09	5.83	5.88	5.97	6.26	7.01	7.31	7.78	7.65	strong liqueur 40–45%
kreemliköör 16–17%	4.90	4.83	4.82	4.89	4.96	5.59	5.80	5.94	6.10	cream liqueur 16–17%
Džinn 38–40%, 0,5 l klaaspudel	4.90	4.83	4.82	4.89	4.96	5.59	5.80	5.94	6.71	Gin 38–40%, 0,5 l glass bottle
Õlu, 0,5 l klaaspudel	0.62	0.59	0.58	0.58	0.62	0.76	0.82	0.85	0.91	Beer, 0,5 l glass bottle
lahja õlu ≤6%	0.62	0.61	0.57	0.57	0.62	0.74	0.79	0.82	0.87	light beer ≤6%
kange õlu >6%	0.62	0.56	0.58	0.59	0.62	0.77	0.86	0.88	0.96	strong beer >6%
Siider, 1,5 l plastpudel	...	1.86	1.93	1.92	2.00	2.31	2.35	2.42	2.70	Cider, 0,5 l plastic bottle
Marjavein 11–14%, 0,5 l klaaspudel	1.88	1.79	1.89	1.94	2.10	2.56	2.64	2.87	2.86	Berry wine 11–14%, 0,5 l glass bottle

... andmeid ei kogutud - not available

Allikas: Hinnainfo, Eesti Konjunkturiinstituut

Source: Price Information, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 12. Legaalse ja illegaalse alkoholi keskmised hinnad 2000–2011*

Average prices of legal and illegal alcohol 2000–2011*

€/liiter - €/litre

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
Legaalne Eesti viin, keskmine hinnaklass	9.01	8.69	8.44	8.69	8.76	10.07	11.74	12.36	12.66	12.94	Legal Estonian vodka, medium price category
Legaalne Eesti viin, madalam hinnaklass	6.58	6.84	7.03	7.09	7.09	7.29	8.12	8.38	9.26	9.10	Legal Estonian vodka, lower price category
Salapiiritus	5.37	5.37	5.05	5.05	5.18	4.99	5.94	4.99	4.79	6.77	6.07	6.51	Illegal spirits
Salaviin	3.07	3.39	4.03	3.83	4.60	4.22	4.22	4.50	6.39	5.88	6.26	7.36	Illegal vodka
Puskar	1.98	2.17	2.30	2.68	2.68	3.07	3.07	2.67	4.35	3.45	3.83	4.86	Homebrew
Aktsiis (viin 40%)	3.71	3.71	3.71	3.71	3.71	3.90	3.90	3.90	4.73	5.18	5.69	5.69	Excise duty (vodka 40%)

... andmeid ei kogutud - not available

* seisuga oktoober/november - as of October/November

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunkturiinstituut

Source: Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research

Tabel 13. Kodumaiste populaarsemate alkoholsete jookide hinnad elurajoonide supermarketites 2004–2011

Retail prices of most popular locally produced alcoholic beverages in supermarkets at residential districts 2004–2011

€/pudel (sisaldab käibemaksu ja taara maksumust) - €/bottle (including VAT and package refund)

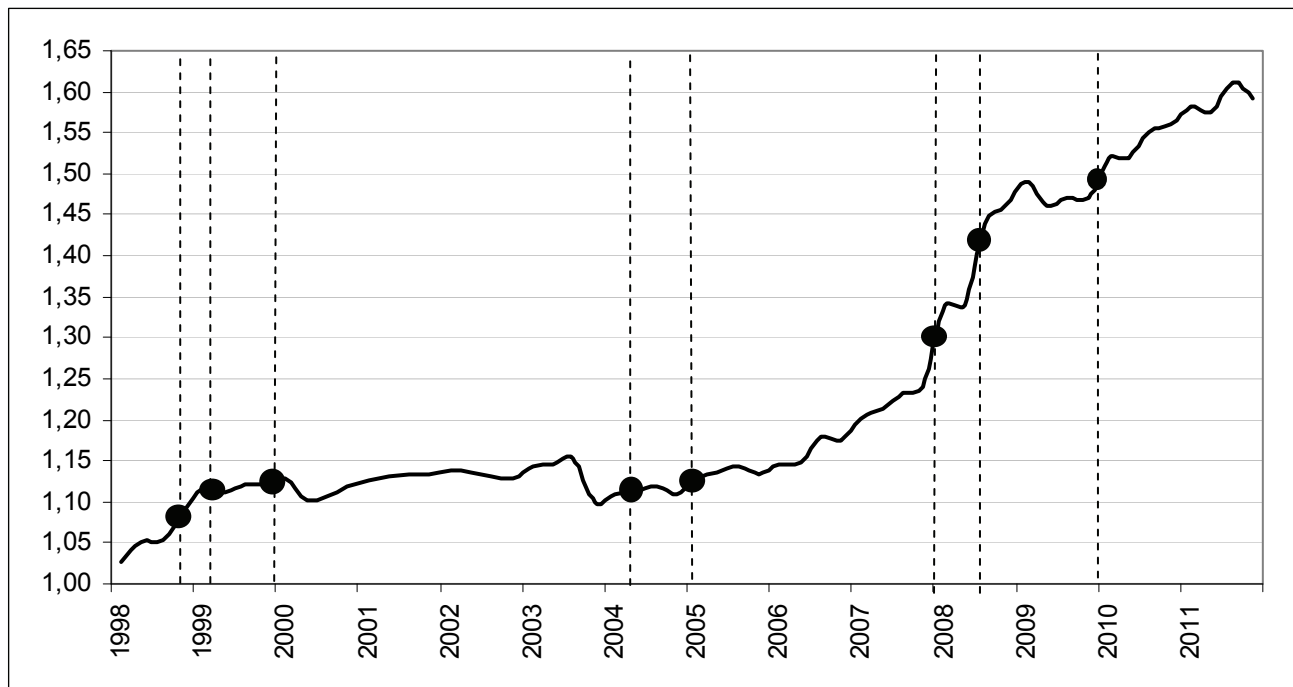
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
Lahja õlu 4,3–4,7%, 0,5 l üksikus klaaspudelis									Light beer 4,3–4,7% in single 0,5 l glass bottle
Tallinn	0.62	0.60	0.62	0.70	0.79	0.81	0.87	0.93	Tallinn
Riia	0.40	0.39	0.46	0.52	0.60	0.66	0.70	0.71	Riga
Vilnius	0.51	0.51	0.50	0.49	0.59	0.58	0.60	0.58	Vilnius
Varssavi	0.45	0.54	0.56	0.55	0.73	0.54	0.66	0.64	Warsaw
Praha	0.27	0.35	0.48	0.41	0.40	0.39	0.46	0.46	Prague
Bratislava	0.36	0.38	0.37	0.41	0.47	0.46	0.46	0.51	Bratislava
Budapest	...	0.47	0.41	0.48	0.54	0.50	0.50	0.60	Budapest
Helsingi	1.65	1.64	1.66	1.78	1.66	1.81	2.02	2.06	Helsinki
Berliin	0.66	0.65	0.66	0.69	0.77	0.76	0.77	0.78	Berlin
Amsterdam	0.70	0.67	0.70	0.67	0.75	0.77	0.83	0.92	Amsterdam
Stockholm	1.08	0.98	0.96	0.95	0.98	0.84	1.00	0.96	Stockholm
Viin 38–40%, 0,7–0,75 l klaaspudelis									Vodka 38–40% in 0,7–0,75 l glass bottle
Tallinn	5.46	5.77	5.65	5.75	7.04	7.20	8.00	7.92	Tallinn
Riia	3.93	3.38	3.43	3.64	3.96	4.88	6.21	6.46	Riga
Vilnius	5.02	5.09	5.00	5.20	6.37	7.42	6.98	7.11	Vilnius
Varssavi	5.50	6.46	6.19	6.65	7.16	5.68	6.68	6.67	Warsaw
Praha	5.40	5.97	6.40	5.93	7.13	6.56	6.81	8.13	Prague
Bratislava	3.94	3.90	4.40	4.99	5.64	5.95	6.60	6.75	Bratislava
Budapest	...	6.13	6.82	7.76	7.37	5.55	6.77	7.72	Budapest
Helsingi	14.45	14.32	14.86	13.88	14.69	16.14	16.35	16.99	Helsinki
Berliin	...	4.57	4.63	4.86	5.09	4.99	5.07	5.50	Berlin
Amsterdam	14.99	15.33	15.50	15.50	14.84	14.79	14.99	15.69	Amsterdam
Stockholm	21.34	20.54	20.76	20.76	20.24	18.41	19.88	20.45	Stockholm
Absolut vodka 40% (maitsestatamata), 0,7 l klaaspudelis									Absolute vodka 40% (not flavoured) in 0,7 l glass bottle
Tallinn	15.22	15.32	15.13	15.01	16.90	18.11	17.84	24.28	Tallinn
Riia	13.73	12.98	13.18	17.28	20.99	17.14	16.88	14.36	Riga
Vilnius	14.39	11.77	11.74	11.93	13.37	15.86	14.87	13.90	Vilnius
Varssavi	11.58	Warsaw
Praha	10.23	12.84	12.66	12.66	13.66	13.63	14.53	14.45	Prague
Bratislava	10.81	11.44	11.99	13.10	14.71	14.94	14.97	14.56	Bratislava
Budapest	Budapest
Helsingi	18.04	16.15	16.39	16.17	18.15	20.85	21.40	21.50	Helsinki
Berliin	12.49	12.74	12.24	12.72	13.07	14.07	14.20	13.99	Berlin
Amsterdam	14.99	16.99	15.99	15.99	15.49	15.49	15.49	15.69	Amsterdam
Stockholm	25.30	24.52	24.86	24.80	24.03	22.19	24.44	25.10	Stockholm

... andmeid ei kogutud - not available

Allikas: Hinnainfo, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Price Information, Estonian Institute of Economic Research

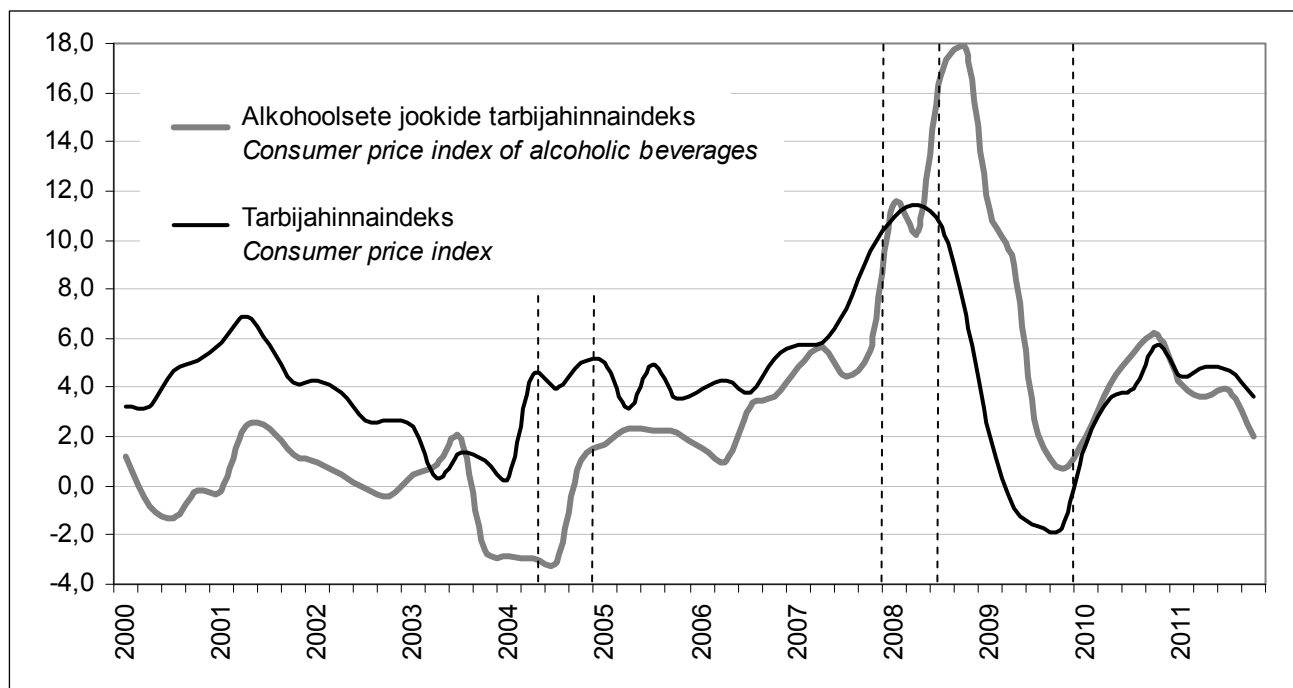
Joonis 4. Alkohoolsete jookide tarbijahinnaindeks 1998–2011 (1997=1)
 Consumer price index of alcoholic beverages 1998–2011 (1997=1)

jooned tähistavad aktsiisimuutusi, aktsiisimäärade kohta vaata tabelist 21
 lines refer to changes in excise duties, for the rates see table 21

Allikas: Statistikaamet
 Source: Statistics Estonia

Joonis 5. Alkohoolsete jookide tarbijahinnaindeksi aastakasv 2000–2011
 Annual growth of consumer price index of alcoholic beverages 2000–2011
 kasv võrreldes eelmise aasta sama kuuga, % - growth compared to the same period of the previous year, %

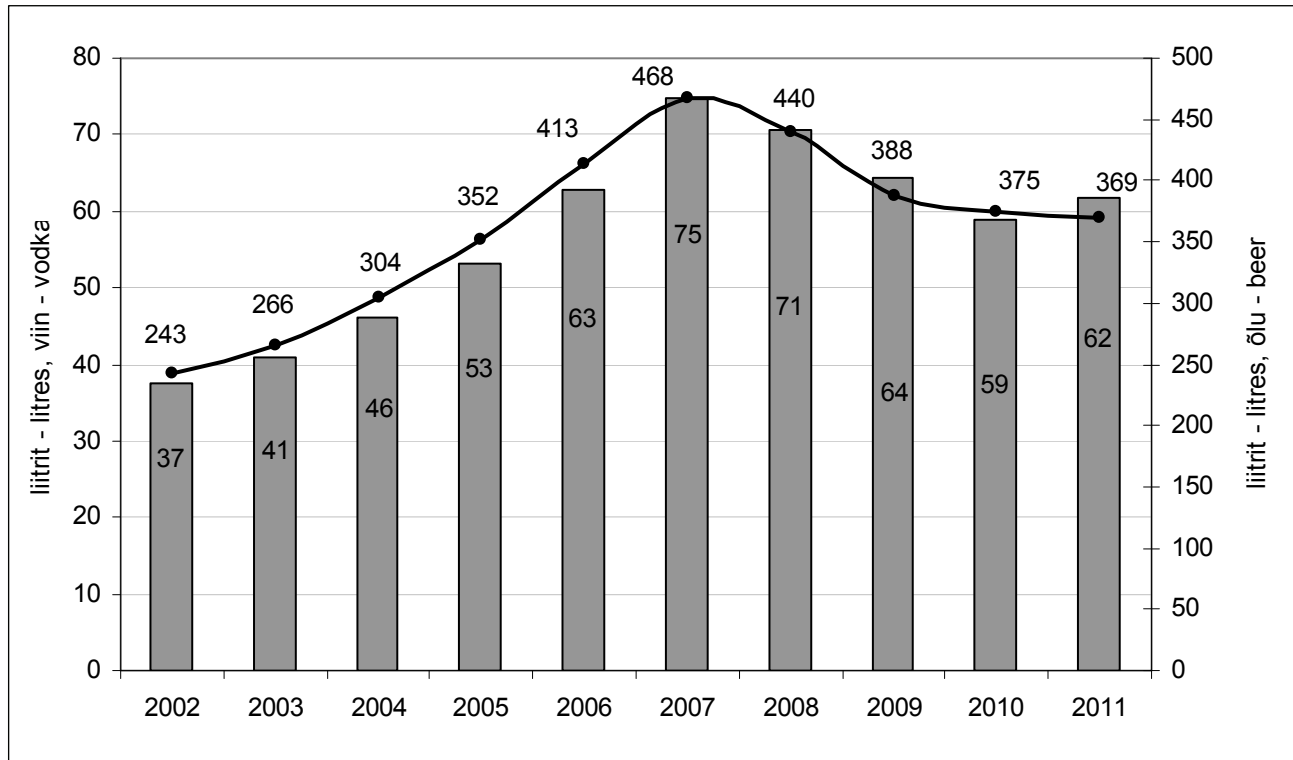
Allikas: Statistikaamet
 Source: Statistics Estonia

Joonis 6. Õlle või viina kogused, mida tinglikult saaks osta keskmise netokuupalga eest 2002–2011

Quantities of beer or vodka one can possibly buy for average net monthly wage 2002–2011

keskmise kuupalk jagatud 1 liitri viina või õlle jaehinnaga*

average monthly wage divided by retail price of 1 litre of beer or vodka*

* Eesti aasta keskmine kodumaise viina ja õlle jaehind
annual average price of domestic vodka and beer in Estonia

Allikad: Hinnainfo, Eesti Konjunkturiinstituut, Statistikaamet

Sources: Price Information, Estonian Institute of Economic Research, Statistics Estonia

2. Riiklik alkoholituru korraldus

National alcohol market organisation

Tabel 14. Alkoholi aktsiisimäärad Eestis ja EL aktsiisi alammäärad
Alcohol excise duty rates in Estonia and EU minimum excise levels
€

	Ühik Unit	Eesti aktsiisimäärad ja nende kehtimahakkamine Excise duty rates in Estonia and their entry into force						EL aktsiisi alammäär EU minimum excise duty	
		01.05.2004	01.01.2005	01.01.2008	01.07.2008	01.01.2010	01.02.2012		
Vein Wine	100 liitrit 100 litres	≤6%	20.77	21.79	24.03	28.82	31.70	0.00	
		>6%	66.47	66.47	66.47	66.47	73.11		76.80
Kääritatud joogid Fermented alcoholic beverages	100 liitrit 100 litres	≤6%	20.77	21.79	24.03	28.82	31.70	0.00	
		>6%	66.47	66.47	66.47	66.47	73.11		76.80
Õlu Beer	etanooli 1 mahuprotsendi kohta 100 liitris per 1% of ethyl alcohol by volume in 100 litres		3.52	3.71	4.09	4.92	5.43	1.87	
			1.76*	1.85*	2.05*	2.46*	2.72*		2.85*
Vahetoode Intermediate product	100 liitrit 100 litres		102.26	107.37	118.36	142.01	156.20	164.00	44.99
Muu alcohol Other alcohol	100 liitri 100% alkoholi kohta per 100 litres of 100% alcohol		926.72	971.46	1 073.72	1 291.02	1 418.84	1 490.00	550.09

* tootmismahu kuni 300 000 liitri korral aastas - in case production remains below 300 000 litres per year

Allikas: Rahandusministeerium
Source: Ministry of Finance

Tabel 15. Riigieelarvesse laekunud alkoholiaktsiis 2000–2011
Alcohol excise revenue 2000–2011
miljon € - million €

	Maksud kokku	Aktsiisid	Alkoholi- aktsiis	Alkoholiaktsiisi osakaal aktsiisilaekumises, %	Alkoholiaktsiisi osakaal kogu maksulaekumises, %	Alkoholiaktsiisi osakaal riigi tuludes, %	Alkoholiaktsiisi laekumine elaniku kohta, €
	Total tax revenue	Excise revenue	Alcohol excise revenue	Share of alcohol excise in excise revenue, %	Share of alcohol excise in total tax revenue, %	Share of alcohol excise in total state revenue, %	Alcohol excise revenue per capita, €
2000	1 615.81	188.17	64.74	35,9	4,0	3,8	47.17
2001	1 769.71	219.47	64.10	29,2	3,6	3,5	46.91
2002	2 041.02	251.68	77.84	30,9	3,8	3,7	57.20
2003	2 294.24	266.00	82.70	31,1	3,6	3,4	60.97
2004	2 508.92	335.15	108.01	32,2	4,3	4,1	79.95
2005	2 933.29	416.96	123.80	29,7	4,2	4,1	91.90
2006	3 528.50	449.30	133.58	29,7	3,8	3,6	99.32
2007	4 328.03	523.76	147.89	28,2	3,4	2,8	110.18
2008	4 497.40	573.35	155.56	27,1	3,5	2,9	116.00
2009	4 076.28	627.48	160.42	25,6	3,9	2,9	119.71
2010	4 045.61	666.28	165.21	24,8	4,1	2,9	123.29
2011	4 342.12	716.97	178.58	24,9	4,1	3,0	133,25

Allikad: Rahandusministeerium, Statistikaamet
Sources: Ministry of Finance, Statistics Estonia

Tabel 16. **Alkoholi müügikohtade arv kohalikes omavalitsustes***
Number of alcohol sales points by local municipalities

	Müügikohti kokku		Jaemüüjaid		Hulgimüüjaid		Toitlustusasutused		
	Total number of sales points		Retail		Wholesale		Restaurants, pubs, cafés etc.		
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	
Harju maakond**	2 418	2 508	834	847	275	298	1 309	1 363	Harju county**
Tallinn**	1 859	1 935	542	562	201	213	1 114	1 160	Tallinn**
Hiiu maakond	75	75	25	20	6	6	44	49	Hiiu county
Ida-Viru maakond**	536	560	297	296	21	22	218	242	Ida-Viru county**
Narva**	178	182	95	100	12	14	70	68	Narva**
Kohtla-Järve	79	77	56	52	1	0	22	25	Kohtla-Järve
Jõgeva maakond**	141	139	94	88	1	1	46	50	Jõgeva county**
Järva maakond**	153	144	84	85	3	5	66	54	Järva county**
Lääne maakond	150	159	66	70	1	1	83	88	Lääne county
Lääne-Viru maakond**	288	282	151	146	12	12	125	124	Lääne-Viru county**
Põlva maakond	130	130	82	80	2	2	46	48	Põlva county
Pärnu maakond**	522	535	236	230	13	11	273	294	Pärnu county**
Pärnu	321	338	107	110	11	10	203	218	Pärnu
Rapla maakond**	149	133	95	87	3	4	51	42	Rapla county**
Saare maakond**	256	259	123	121	10	11	123	127	Saare county**
Tartu maakond	490	499	205	209	27	30	258	260	Tartu county
Tartu	324	332	99	108	19	22	206	202	Tartu
Valga maakond	178	176	103	99	3	3	72	74	Valga county
Viljandi maakond**	218	200	130	119	8	8	80	73	Viljandi county**
Viljandi**	100	88	41	40	4	5	52	43	Viljandi**
Võru maakond	181	186	108	112	4	5	69	69	Võru county
Kokku	5 885	5 985	2 633	2 609	389	419	2 863	2 957	Total

* seisuga 8.06.2011 ja 4.07.2012 - as of 8.06.2011 and 4.07.2012

** lisaks on välja antud kaubanduse korraldamise lubasid - additionally issued trade organising licences

Allikas: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Majandustegevuse register

Source: Ministry of Economic Affairs and Communications, Register of Economic Activities

Tabel 17. **Alkoholi müügikohtade arv 1000 elaniku kohta 2012***
*Number of alcohol sales points per 1000 inhabitants 2012**

	Rahvaarv <i>Population</i>	Jaemüügikohad <i>Retail sales points</i>	Toitlustusasutused <i>Restaurants, pubs, cafés etc</i>	Kokku** <i>Total**</i>	
Harju maakond	529 898	1,6	2,6	4,7	<i>Harju county</i>
Tallinn	401 072	1,4	2,9	4,8	<i>Tallinn</i>
Hiiu maakond	9 984	2,0	4,9	7,5	<i>Hiiu county</i>
Ida-Viru maakond	166 548	1,8	1,5	3,4	<i>Ida-Viru county</i>
Narva	65 268	1,5	1,0	2,8	<i>Narva</i>
Kohtla-Järve	44 107	1,2	0,6	1,7	<i>Kohtla-Järve</i>
Jõgeva maakond	36 406	2,4	1,4	3,8	<i>Jõgeva county</i>
Järva maakond	35 926	2,4	1,5	4,0	<i>Järva county</i>
Lääne maakond	27 187	2,6	3,2	5,8	<i>Lääne county</i>
Lääne-Viru maakond	66 701	2,2	1,9	4,2	<i>Lääne-Viru county</i>
Põlva maakond	30 692	2,6	1,6	4,2	<i>Põlva county</i>
Pärnu maakond	88 137	2,6	3,3	6,1	<i>Pärnu county</i>
Pärnu	43 813	2,5	5,0	7,7	<i>Pärnu</i>
Rapla maakond	36 587	2,4	1,1	3,6	<i>Rapla county</i>
Saare maakond	34 527	3,5	3,7	7,5	<i>Saare county</i>
Tartu maakond	150 900	1,4	1,7	3,3	<i>Tartu county</i>
Tartu	104 109	1,0	1,9	3,2	<i>Tartu</i>
Valga maakond	33 728	2,9	2,2	5,2	<i>Valga county</i>
Viljandi maakond	55 054	2,2	1,3	3,6	<i>Viljandi county</i>
Viljandi	19 827	2,0	2,2	4,4	<i>Viljandi</i>
Võru maakond	37 387	3,0	1,8	5,0	<i>Võru county</i>
Kokku	1 339 662	1,9	2,2	4,5	<i>Total</i>

* seisuga 4.07.2012 - as of 4.07.2012

** sisaldab ka hulgimüügikohti - includes wholesale points

Allikad: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Majandustegevuse register. Statistikaamet

Sources: Ministry of Economic Affairs and Communications, Register of Economic Activities. Statistics Estonia

Tabel 18. **Alkoholi müügikohtade arv 10 km² kohta 2012***
*Number of alcohol sales points per 10 km² 2012**

	Pindala km ² <i>Area in km²</i>	Jaemüügikohad <i>Retail sales points</i>	Toitlustusasutused <i>Restaurants, pubs, cafés etc</i>	Kokku** <i>Total**</i>	
Harju maakond	4 333	2,0	3,1	5,8	<i>Harju county</i>
Tallinn	158	35,5	73,3	122,3	<i>Tallinn</i>
Hiiu maakond	1 023	0,2	0,5	0,7	<i>Hiiu county</i>
Ida-Viru maakond	3 364	0,9	0,7	1,7	<i>Ida-Viru county</i>
Narva	85	11,8	8,0	21,4	<i>Narva</i>
Kohtla-Järve	42	12,4	6,0	18,3	<i>Kohtla-Järve</i>
Jõgeva maakond	2 604	0,3	0,2	0,5	<i>Jõgeva county</i>
Järva maakond	2 460	0,3	0,2	0,6	<i>Järva county</i>
Lääne maakond	2 383	0,3	0,4	0,7	<i>Lääne county</i>
Lääne-Viru maakond	3 628	0,4	0,3	0,8	<i>Lääne-Viru county</i>
Põlva maakond	2 165	0,4	0,2	0,6	<i>Põlva county</i>
Pärnu maakond	4 807	0,5	0,6	1,1	<i>Pärnu county</i>
Pärnu	32	34,4	68,1	105,6	<i>Pärnu</i>
Rapla maakond	2 980	0,3	0,1	0,4	<i>Rapla county</i>
Saare maakond	2 922	0,4	0,4	0,9	<i>Saare county</i>
Tartu maakond	2 993	0,7	0,9	1,7	<i>Tartu county</i>
Tartu	39	27,7	51,8	85,1	<i>Tartu</i>
Valga maakond	2 044	0,5	0,4	0,9	<i>Valga county</i>
Viljandi maakond	3 422	0,3	0,2	0,6	<i>Viljandi county</i>
Viljandi	15	26,7	28,7	58,7	<i>Viljandi</i>
Võru maakond	2 305	0,5	0,3	0,8	<i>Võru county</i>
Kokku	45 228	0,6	0,7	1,3	<i>Total</i>

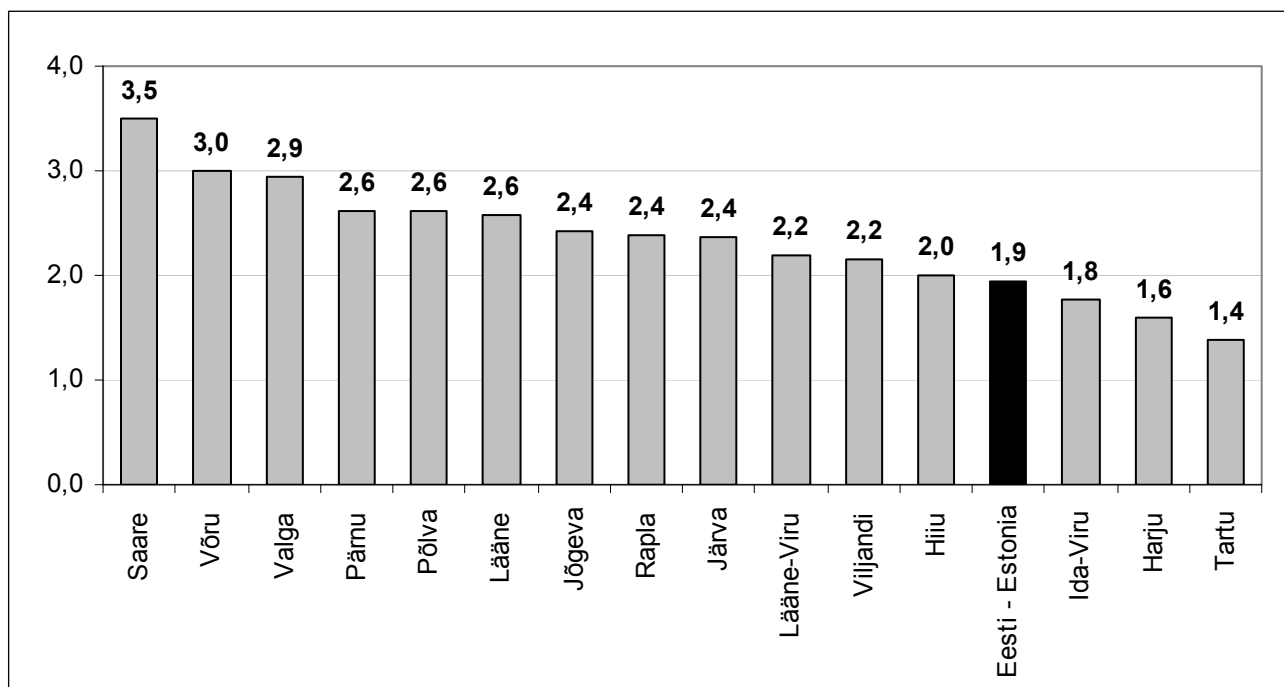
* seisuga 4.07.2012 - as of 4.07.2012

** sisaldab ka hulgimüügikohti - includes wholesale points

Allikad: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Majandustegevuse register. Statistikaamet

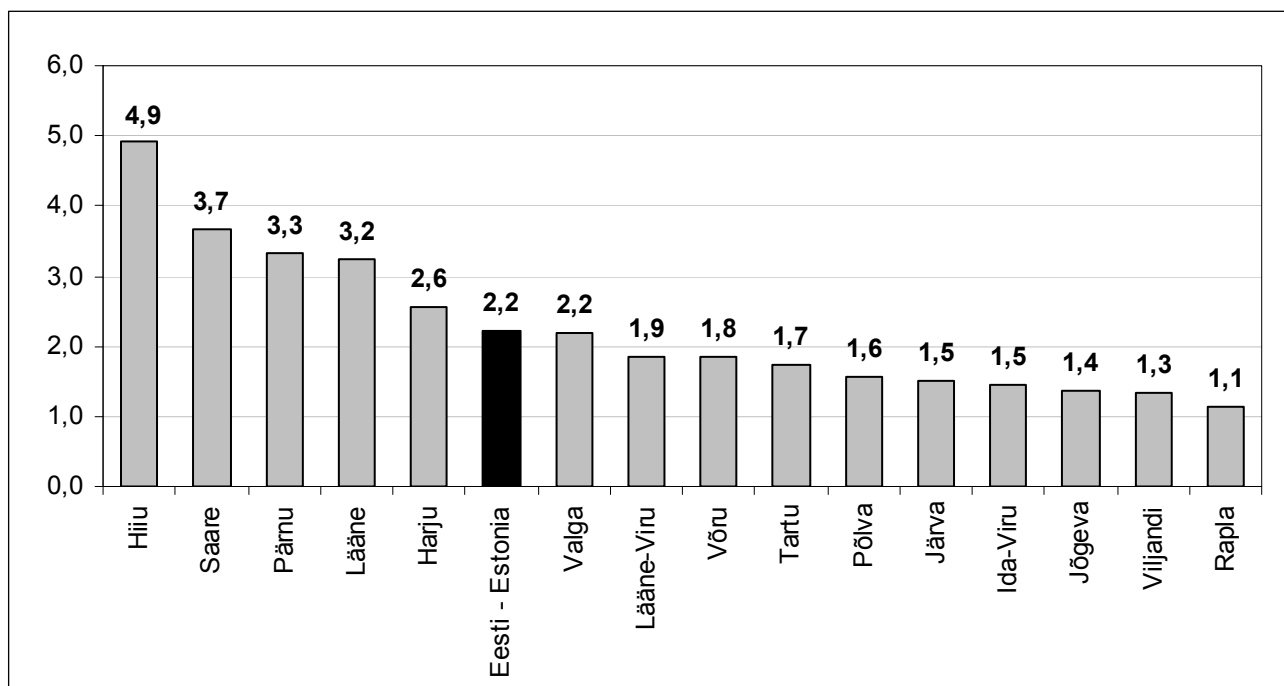
Sources: Ministry of Economic Affairs and Communications, Register of Economic Activities. Statistics Estonia

Joonis 7. **Alkoholi jaemüügikohtade arv maakondades 1000 elaniku kohta**
Number of alcohol retail sales points in counties per 1000 inhabitants
 seisuga 4.07.2012 - as of 4.07.2012

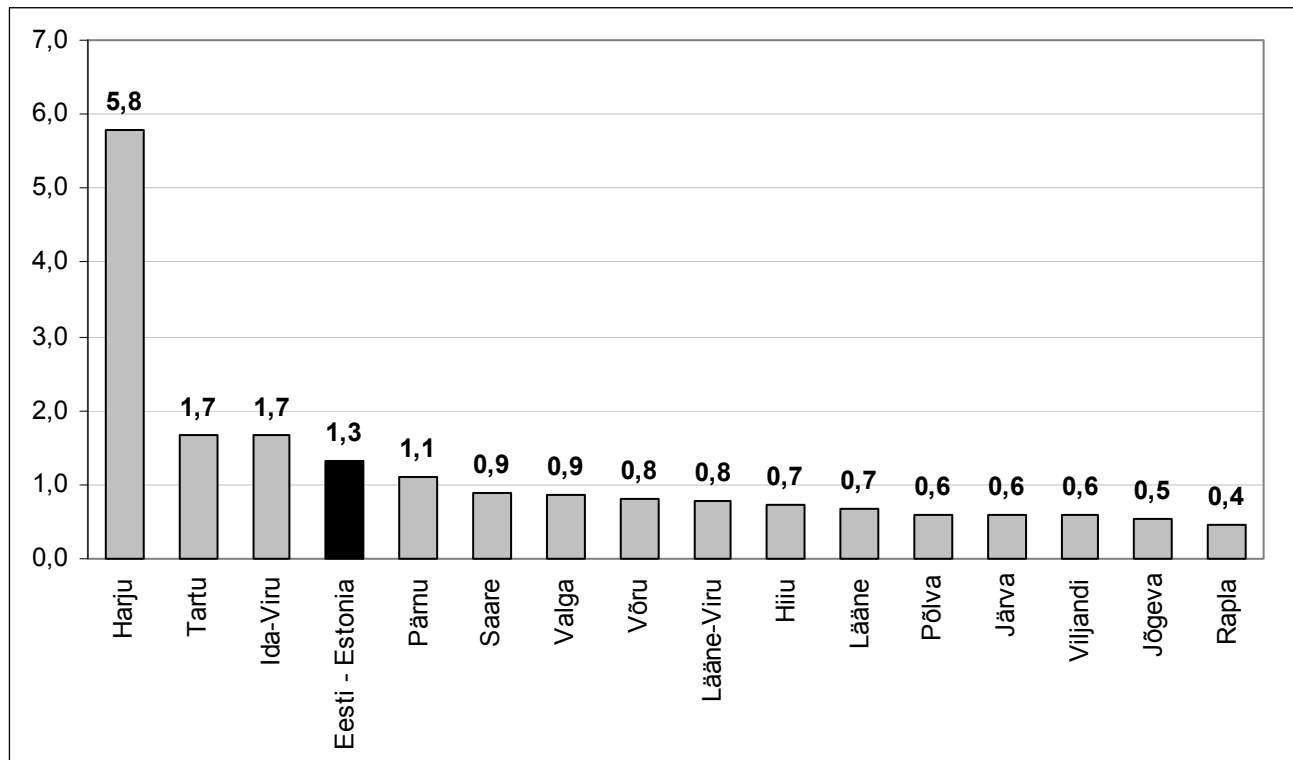
Allikad: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Majandustegevuse register. Statistikaamet
 Sources: Ministry of Economic Affairs and Communications, Register of Economic Activities. Statistics Estonia

Joonis 8. **Alkoholi müüvate toitlustusasutuste arv maakondades 1000 elaniku kohta**
Number of restaurants, pubs, cafés etc. that sell alcohol in counties per 1000 inhabitants
 seisuga 4.07.2012 - as of 4.07.2012

Allikad: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Majandustegevuse register. Statistikaamet
 Sources: Ministry of Economic Affairs and Communications, Register of Economic Activities. Statistics Estonia

Joonis 9. **Alkoholi müügikohtade arv maakondades 10 km² kohta**
Number of alcohol sales points in counties per 10 km²
 seisuga 4.07.2012 - as of 4.07.2012

Allikad: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Majandustegevuse register. Statistikaamet
 Sources: Ministry of Economic Affairs and Communications, Register of Economic Activities. Statistics Estonia

Tabel 19. **Lähima alkoholi müügikoha kaugus elukohast 2006–2011 (küsitluste tulemused)**
Distance to the closest alcohol sales point from the place of residence 2006–2011 (survey results)
 % vastanutest - % of respondents

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
Elumajas või naabermajas	23	20	20	19	17	17	<i>In the dwelling-house or neighbouring building</i>
Aega kulub kuni 10 min	64	68	67	68	70	71	<i>Up to 10 minutes</i>
Aega kulub kuni 30 min	9	9	11	11	10	10	<i>Up to 30 minutes</i>
Aega kulub üle 30 min	4	3	2	2	3	2	<i>More than 30 minutes</i>
Kokku	100	100	100	100	100	100	<i>Total</i>

Allikas: Alkoholi tarbimine ja alkoholipoliitika (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Alcohol Consumption and Alcohol Policy (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research

3. Tarbimine

Consumption

3.1. Legaalse ja illegaalse alkoholi tarbimine

Consumption of legal and illegal alcohol

Tabel 20. **Alkoholi tarbimine 2000–2011**
Consumption of alcohol 2000–2011
 liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - *litres per capita in 100% alcohol*

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
Legaalne müük	7,56	8,35	9,52	9,91	12,83	13,25	14,11	15,24	14,46	12,75	12,64	13,65	Legal sales
Turistide kaasaostud	0,60	0,95	2,95	2,89	2,78	2,36	2,31	2,63	3,01	3,37	Exports by tourists
Turistidepoolne tarbimine Eestis	0,60	0,74	0,60	0,63	0,66	0,72	Consumption by tourists in Estonia
Illegaalne müük	1,00	1,10	0,80	0,70	0,63	0,43	0,52	0,60	0,67	0,63	Illegal sales
Kokku tarbitud Eesti elanike poolt*	9,92	10,06	10,68	11,06	11,35	12,56	12,06	10,09	9,64	10,19	Total consumption by Estonian inhabitants*

... andmeid ei kogutud - *not available*

* tarbimine kokku võrdub leaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük
total consumption equals legal sales minus exports by tourists minus consumption by tourists in Estonia plus illegal sales

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 21. **Alkoholi tarbimine 2000–2011**
Consumption of alcohol 2000–2011
 liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - *litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol*

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
Legaalne müük	9,25	10,15	11,71	11,84	15,26	15,67	16,65	17,89	16,96	14,98	14,89	16,13	Legal sales
Turistide kaasaostud	0,73	1,14	3,51	3,41	3,27	2,77	2,71	3,09	3,54	3,98	Exports by tourists
Turistidepoolne tarbimine Eestis	0,71	0,88	0,71	0,75	0,78	0,86	Consumption by tourists in Estonia
Illegaalne müük	1,21	1,32	0,95	0,82	0,74	0,51	0,61	0,71	0,79	0,74	Illegal sales
Kokku tarbitud Eesti elanike poolt*	12,19	12,02	12,70	13,08	13,41	14,75	14,15	11,85	11,36	12,03	Total consumption by Estonian inhabitants*

... andmeid ei kogutud - *not available*

* tarbimine kokku võrdub leaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük
total consumption equals legal sales minus exports by tourists minus consumption by tourists in Estonia plus illegal sales

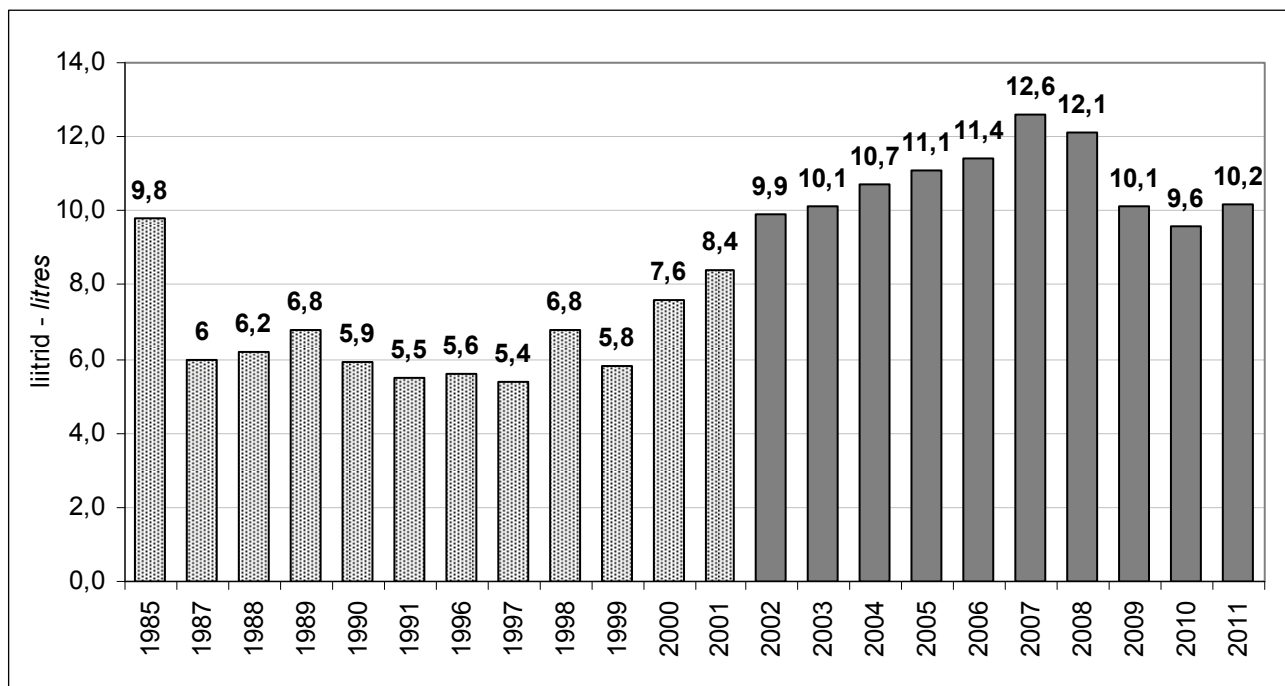
Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Joonis 10. **Alkoholi tarbimine 1985–2011***

*Consumption of alcohol 1985–2011**

liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol

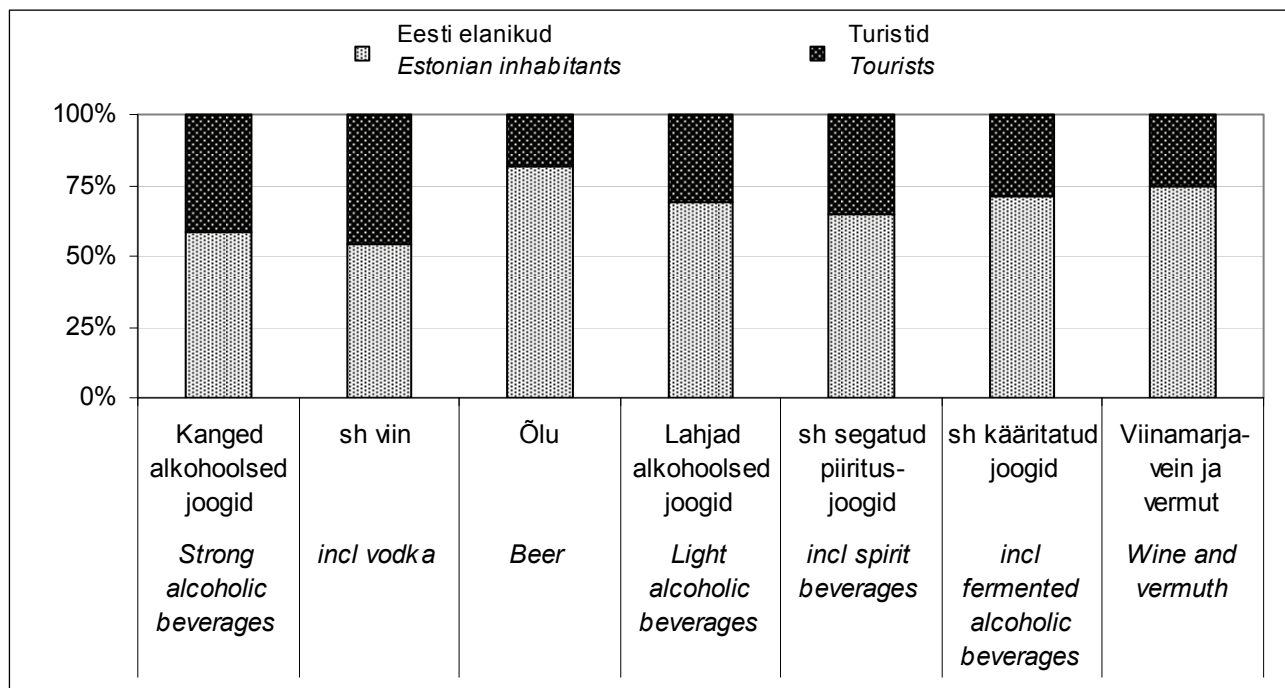
* kuni 2002. puudusid andmed turistide kaasaostude ja turistidepoolse tarbimise kohta Eestis ning illegaalse müügi kohta; kuni 2006. puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
until 2002. data is missing about exports and consumption by tourists in Estonia and illegal sales; until 2006. data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Joonis 11. **Legaalsete alkoholimüügi jagunemine Eesti elanike ja turistide vahel jookide lõikes 2011, %**

Distribution of legal alcohol sales between Estonian inhabitants and tourists by beverages 2011, %

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Institute of Economic Research

Tabel 22. **Alkoholsete jookide tarbimine 2000–2011***
*Consumption of alcoholic beverages 2000–2011**
 miljon liitrit - million litres

	2000	2001	2002**	2003	2004	2005	2006***	2007	2008	2009	2010	2011	
Kanged alkohoolsed joogid	9,06	11,07	14,50	15,20	15,20	15,90	16,50	20,10	18,10	14,30	12,50	12,80	Strong alcoholic beverages
Õlu	82,19	86,94	89,40	87,95	84,75	102,60	105,30	108,20	104,00	95,10	100,50	101,80	Beer
Lahjad alkohoolsed joogid	11,66	11,89	16,45	18,28	35,99	28,94	32,40	33,70	31,60	23,10	21,9	30,1	Light alcoholic beverages
Viinamarjavein ja vermut	9,47	8,89	7,52	6,55	8,05	9,81	10,10	9,80	11,80	9,90	11,70	12,60	Wine and vermouth

* tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük (kangete alkoholsete jookide puhul)
consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** kuni 2002 puudusid andmed turistide kaasaostude ja turistidepoolse tarbimise kohta Eestis ning illegaalse müügi kohta
until 2002 data is missing about exports and consumption by tourists in Estonia and illegal sales

*** kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 23. **Alkoholsete jookide tarbimine 2000–2011***
*Consumption of alcoholic beverages 2000–2011**
 liitrit elaniku kohta - litres per capita

	2000	2001	2002**	2003	2004	2005	2006***	2007	2008	2009	2010	2011	
Kanged alkohoolsed joogid	6,60	8,10	10,65	11,21	11,20	11,80	12,27	14,97	13,50	10,67	9,33	9,55	Strong alcoholic beverages
Õlu	59,90	63,60	65,68	64,86	62,73	76,14	78,40	80,70	77,56	70,95	74,99	75,96	Beer
Lahjad alkohoolsed joogid	8,50	8,70	12,08	13,48	26,64	21,48	24,09	25,10	23,57	17,23	16,34	22,46	Light alcoholic beverages
Viinamarjavein ja vermut	6,90	6,50	5,52	4,83	5,96	7,28	7,51	7,30	8,80	7,39	8,73	9,40	Wine and vermouth

* tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük (kangete alkoholsete jookide puhul)
consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** kuni 2002 puudusid andmed turistide kaasaostude ja turistidepoolse tarbimise kohta Eestis ning illegaalse müügi kohta
until 2002 data is missing about exports and consumption by tourists in Estonia and illegal sales

*** kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 24. **Alkoholsete jookide tarbimine 2000–2011***
*Consumption of alcoholic beverages 2000–2011**

liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta - litres per capita aged 15 and over

	2000	2001	2002**	2003	2004	2005	2006***	2007	2008	2009	2010	2011	
Kanged alkoholised joogid	8,07	9,85	12,86	13,44	13,39	13,95	14,45	17,59	15,93	12,54	10,99	11,28	Strong alcoholic beverages
Õlu	73,28	77,31	79,30	77,74	74,65	90,05	92,19	94,69	91,05	83,42	88,36	89,73	Beer
Lahjad alkoholised joogid	10,40	10,58	14,59	16,16	31,70	25,40	28,36	29,49	27,67	20,26	19,26	26,53	Light alcoholic beverages
Viinamarjavein ja vermut	8,44	7,90	6,67	5,79	7,09	8,61	8,84	8,58	10,33	8,68	10,29	11,11	Wine and vermouth

* tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük (kangete alkoholsete jookide puhul)
consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

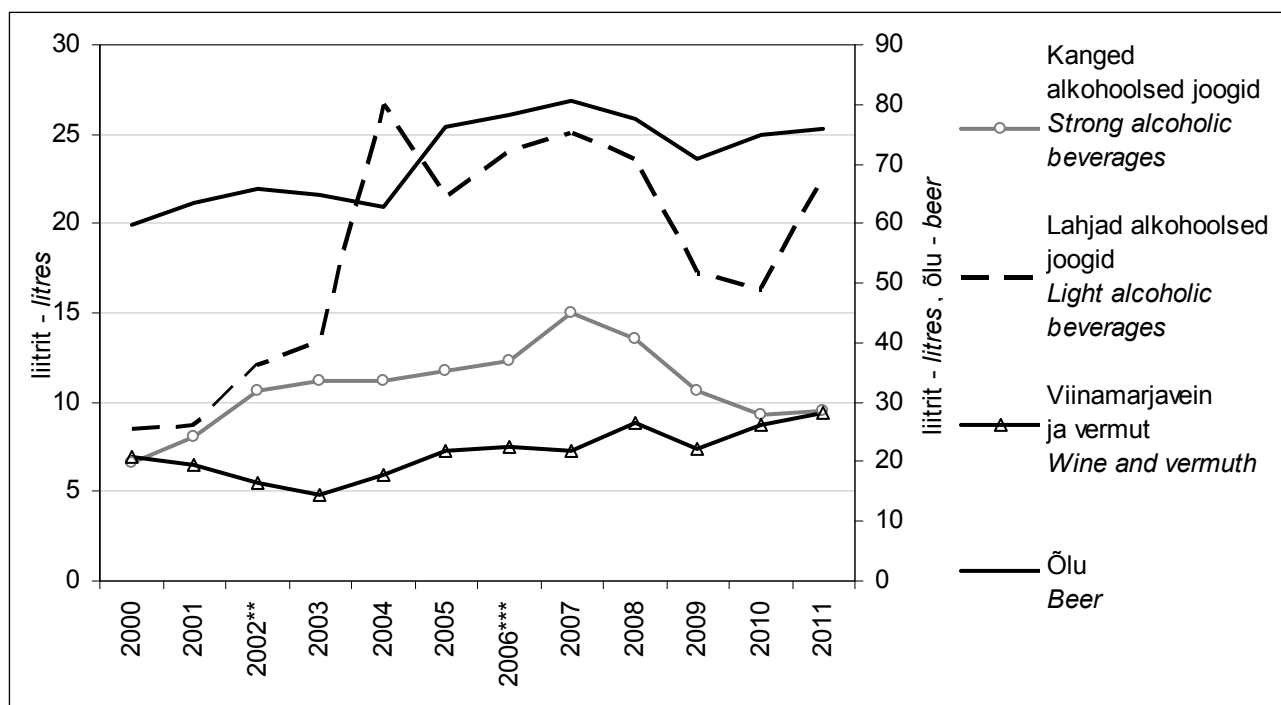
** kuni 2002 puudusid andmed turistide kaasaostude ja turistidepoolse tarbimise kohta Eestis ning illegaalse müügi kohta
until 2002 data is missing about exports and consumption by tourists in Estonia and illegal sales

*** kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Joonis 12. **Alkoholsete jookide tarbimine 2000–2011***
*Consumption of alcoholic beverages 2000–2011**

liitrit elaniku kohta - litres per capita

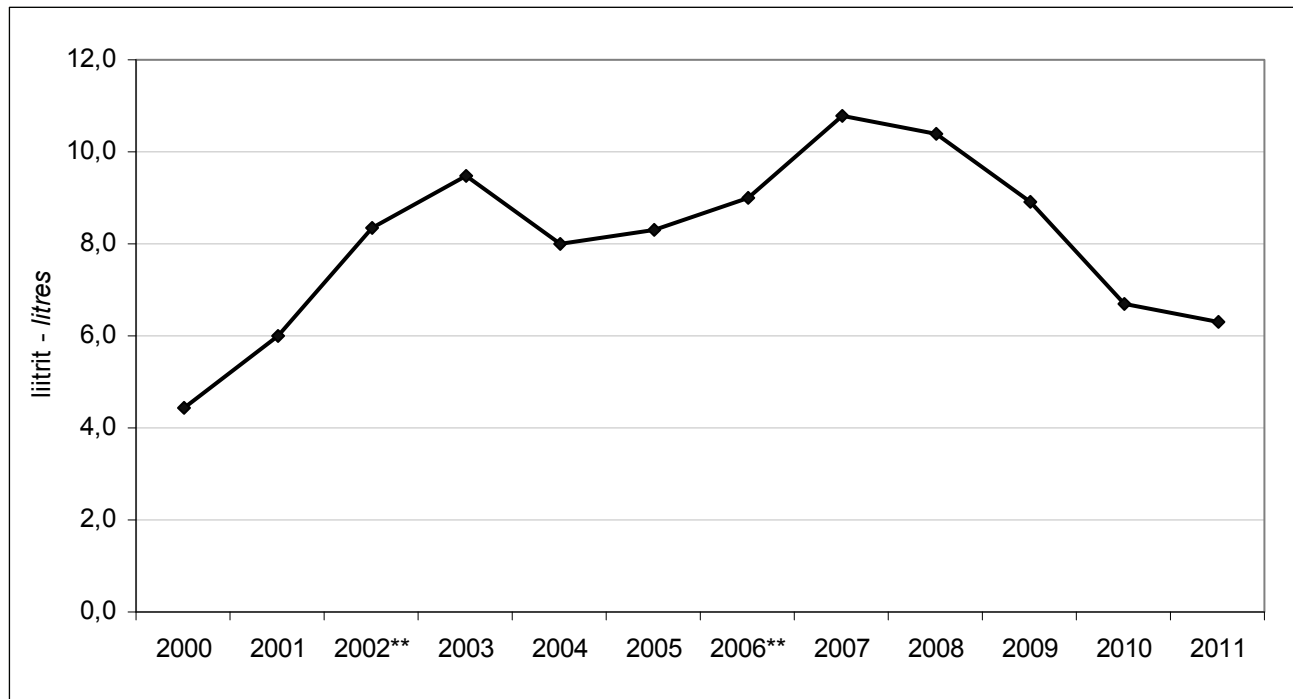
* tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük (kangete alkoholsete jookide puhul)
consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** kuni 2002 puudusid andmed turistide kaasaostude ja turistidepoolse tarbimise kohta Eestis ning illegaalse müügi kohta
until 2002 data is missing about exports and consumptions by tourists in Estonia and illegal sales

*** kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Joonis 13. Viina tarbimine 2000–2011*
*Consumption of vodka 2000–2011**
 liitrit elaniku kohta - litres per capita

* tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük (kangete alkoholsete jookide puhul)
consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** kuni 2002 puudusid andmed turistide kaasaostude ja turistidepoolse tarbimise kohta Eestis ning illegaalse müügi kohta
until 2002 data is missing about exports and consumptions by tourists in Estonia and illegal sales

*** kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 25. Alkoholi tarbimine jookide lõikes 2000–2011*
*Consumption of alcohol by beverages 2000–2011**
 liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol

	2000	2001	2002**	2003	2004	2005	2006***	2007	2008	2009	2010	2011	
Kanged alkohoolsed joogid	2,64	3,24	4,12	4,26	4,54	4,48	4,66	5,69	5,13	4,06	3,54	3,65	Strong alcoholic beverages
Õlu	3,59	3,82	4,04	3,96	3,52	4,27	4,39	4,52	4,34	3,97	3,97	4,03	Beer
Lahjad alkohoolsed joogid****	0,47	0,48	1,07	1,17	1,91	1,20	1,38	1,46	1,52	1,16	1,07	1,34	Light alcoholic beverages****
Viinamarjavein ja vermut	0,86	0,81	0,67	0,71	0,73	1,20	0,92	0,89	1,07	0,90	1,06	1,15	Wine and vermouth
Kokku	7,56	8,35	9,90	10,10	10,70	11,15	11,35	12,56	12,06	10,09	9,64	10,17	Total

* tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük (kangete alkohoolsete jookide puhul)
consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** kuni 2002 puudusid andmed turistide kaasaostude ja turistidepoolse tarbimise kohta Eestis ning illegaalse müügi kohta
until 2002 data is missing about exports and consumption by tourists in Estonia and illegal sales

*** kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

**** lahjad alkohoolsed joogid kokku on arvestatud lahjade alkohoolsete jookide keskmise etanoolisisalduse koefitsiendiga
light alcoholic beverages are calculated using an average coefficient of ethyl alcohol of light alcoholic beverages

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 26. Alkoholi tarbimine jookide lõikes 2000–2011*
*Consumption of alcohol by beverages 2000–2011**
 liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol

	2000	2001	2002**	2003	2004	2005	2006***	2007	2008	2009	2010	2011	
Kanged alkohoolsed joogid	3,23	3,94	5,05	5,11	5,38	5,30	5,50	6,70	5,99	4,80	4,18	4,31	Strong alcoholic beverages
Õlu	4,39	4,64	4,96	4,72	4,19	5,05	5,16	5,31	5,05	4,67	4,67	4,78	Beer
Lahjad alkohoolsed joogid****	0,58	0,59	1,37	1,37	2,26	1,31	1,30	1,35	1,81	1,32	1,26	1,59	Light alcoholic beverages****
Viinamarjavein ja vermut	1,03	0,96	0,81	0,82	0,87	1,42	1,45	1,39	1,30	1,06	1,25	1,35	Wine and vermouth
Kokku	9,23	10,13	12,19	12,02	12,70	13,08	13,41	14,75	14,15	11,85	11,36	12,03	Total

* tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis pluss illegaalne müük (kangete alkohoolsete jookide puhul)
consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** kuni 2002 puudusid andmed turistide kaasaostude ja turistidepoolse tarbimise kohta Eestis ning illegaalse müügi kohta
until 2002 data is missing about exports and consumption by tourists in Estonia and illegal sales

*** kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

**** lahjad alkohoolsed joogid kokku on arvestatud lahjade alkohoolsete jookide keskmise etanoolisisalduse koefitsiendiga
light alcoholic beverages are calculated using an average coefficient of ethyl alcohol of light alcoholic beverages

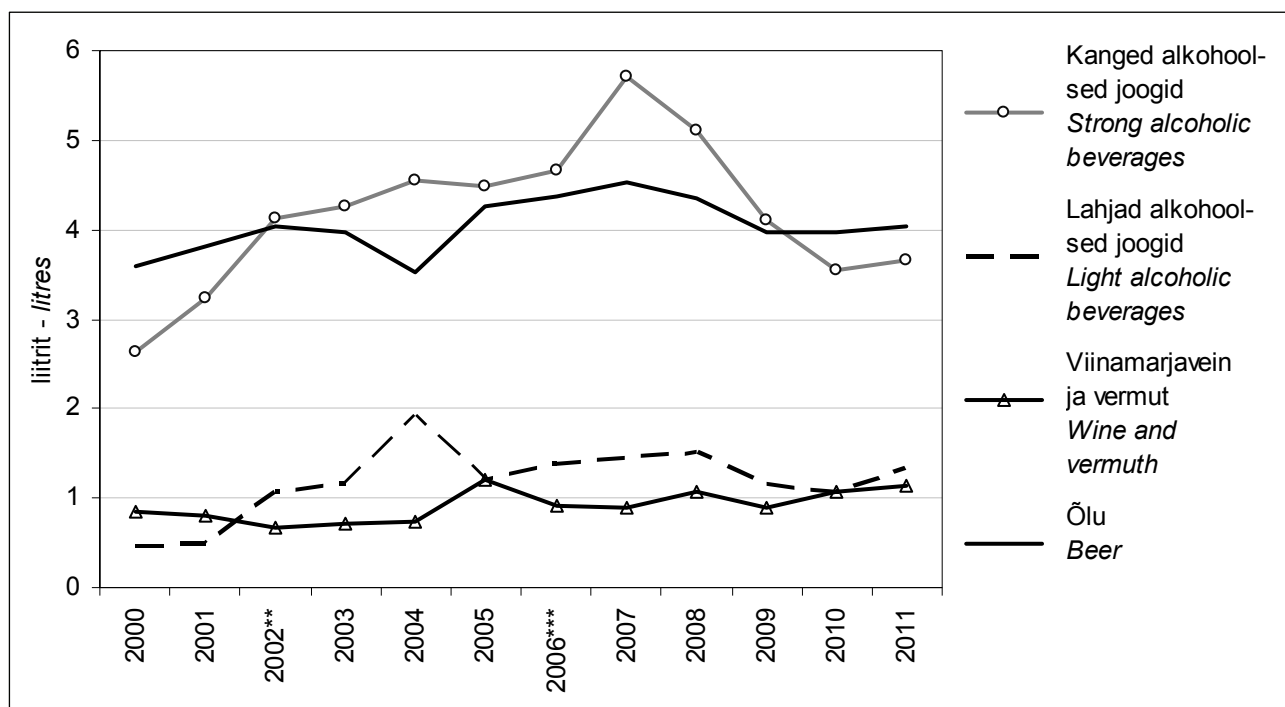
Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Joonis 14. **Alkoholi tarbimine jookide lõikes 2000–2011***

*Consumption of alcohol by beverages 2000–2011**

liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol

* tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis plus illelegalne müük (kangete alkoholsete jookide puhul)
consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** kuni 2002 puudusid andmed turistide kaasaostude ja turistidepoolse tarbimise kohta Eestis ning illegaalse müügi kohta
until 2002 data is missing about exports and consumption by tourists in Estonia and illegal sales

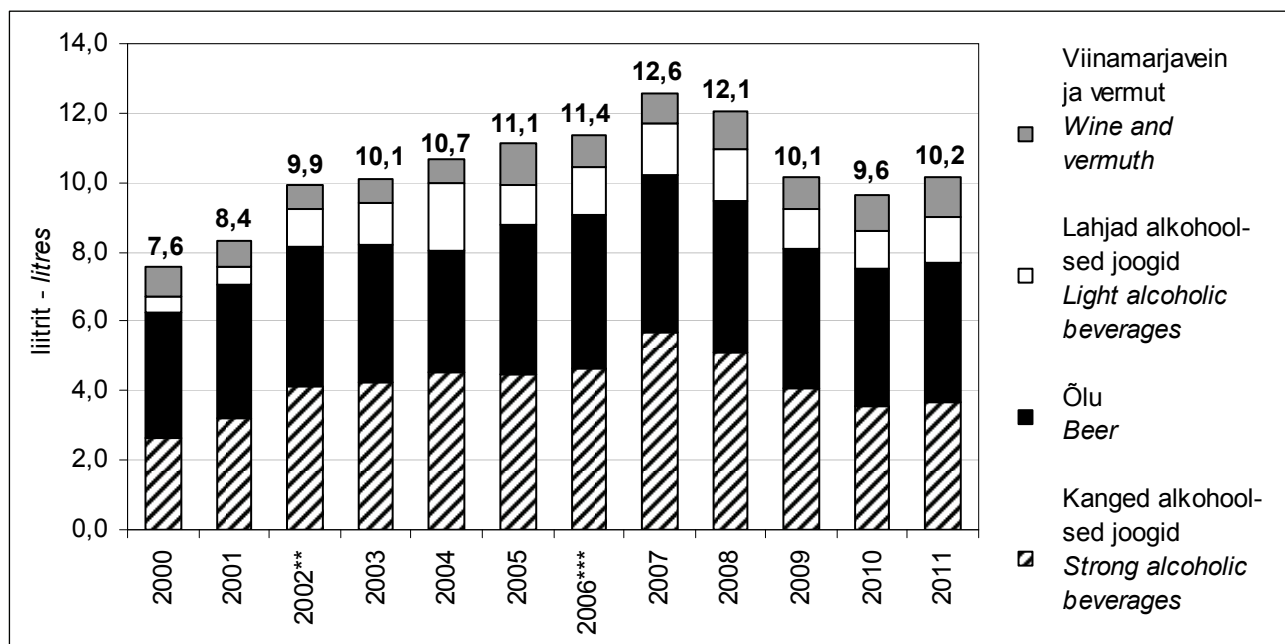
*** kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Joonis 15. **Alkoholi summaarne tarbimine jookide lõikes 2000–2011***

*Sum of consumption of alcoholic beverages 2000–2011**

liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol

* tarbimine võrdub legaalne müük miinus turistide kaasaostud ja tarbimine Eestis plus illegaalne müük (kangete alkohoolsete jookide puhul)
consumption equals legal sales minus exports and consumption by tourists in Estonia plus illegal sales (only for strong alcoholic beverages)

** kuni 2002 puudusid andmed turistide kaasaostude ja turistidepoolse tarbimise kohta Eestis ning illegaalse müügi kohta
until 2002 data is missing about exports and consumption by tourists in Estonia and illegal sales

*** kuni 2006 puudusid andmed turistidepoolse tarbimise kohta Eestis
until 2006 data is missing about consumption by tourists in Estonia

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 27. **Legaalne ja illegaalne alkoholi tarbimine jookide lõikes 2011***

*Consumption of legal and illegal alcohol by beverages in 2011**

liitrit elaniku kohta - litres per capita

	Legaalne tarbimine <i>Legal consumption</i>	Illegaalne tarbimine <i>Illegal consumption</i>	Tarbimine kokku <i>Total consumption</i>	
Kanged alkohoolsed joogid	7,91	1,64	9,55	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	4,62	1,64	6,26	<i>vodka</i>
Õlu	75,96	...	75,96	<i>Beer</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	22,46	...	22,46	<i>Light alcoholic beverages</i>
segatud piiritusjoogid	7,73	...	7,73	<i>spirit beverages</i>
kääritatud joogid	14,73	...	14,73	<i>fermented alcoholic beverages</i>
s.h. siider	5,79	...	5,79	<i>incl cider</i>
Viinamarjavein ja vermut	9,40	...	9,40	<i>Wine and vermouth</i>

... andmeid ei kogutud - *not available*

* ilma turistide kaasaostude ja kohapealse tarbimiseta - *excluding exports and consumption by tourists in Estonia*

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

Tabel 28. Legaalse ja illegaalse alkoholi tarbimine jookide lõikes 2011*
*Consumption of legal and illegal alcohol by beverages in 2011**
 liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta - litres per capita aged 15 and over

	Legaalne tarbimine <i>Legal consumption</i>	Illegaalne tarbimine <i>Illegal consumption</i>	Tarbimine kokku <i>Total consumption</i>	
Kanged alkohoolsed joogid	9,34	1,94	11,28	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	5,45	1,94	7,39	<i>vodka</i>
Õlu	89,73	...	89,73	<i>Beer</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	26,53	...	26,53	<i>Light alcoholic beverages</i>
segatud piiritusjoogid	9,10	...	9,10	<i>spirit beverages</i>
kääritatud joogid	17,43	...	17,43	<i>fermented alcoholic beverages</i>
s.h. siider	6,84	...	6,84	<i>incl cider</i>
Viinamarjavein ja vermut	11,11	...	11,11	<i>Wine and vermouth</i>

... andmeid ei kogutud - *not available*

* ilma turistide kaasaostude ja kohapealse tarbimiseta - *excluding exports and consumption by tourists in Estonia*

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 29. Legaalse ja illegaalse alkoholi tarbimine jookide lõikes 2011*
*Consumption of legal and illegal alcohol by beverages in 2011**
 liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol

	Legaalne tarbimine <i>Legal consumption</i>	Illegaalne tarbimine <i>Illegal consumption</i>	Tarbimine kokku <i>Total consumption</i>	
Kanged alkohoolsed joogid	3,02	0,63	3,65	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	1,76	0,63	2,39	<i>vodka</i>
Õlu	4,03	...	4,03	<i>Beer</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	1,34	...	1,34	<i>Light alcoholic beverages</i>
segatud piiritusjoogid	0,52	...	0,52	<i>spirit beverages</i>
kääritatud joogid	0,82	...	0,82	<i>fermented alcoholic beverages</i>
s.h. siider	0,27	...	0,27	<i>incl cider</i>
Viinamarjavein ja vermut	1,15	...	1,15	<i>Wine and vermouth</i>

... andmeid ei kogutud - *not available*

* ilma turistide kaasaostude ja kohapealse tarbimiseta - *excluding exports and consumption by tourists*

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 30. **Legaalne ja illegaalne alkoholi tarbimine jookide lõikes 2011***

*Consumption of legal and illegal alcohol by beverages in 2011**

liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis - *litres per capita aged 15 and over in 100% alcohol*

	Legaalne tarbimine <i>Legal consumption</i>	Illegaalne tarbimine <i>Illegal consumption</i>	Tarbimine kokku <i>Total consumption</i>	
Kanged alkohoolsed joogid	3,57	0,74	4,31	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	2,07	0,74	2,81	<i>vodka</i>
Õlu	4,78	...	4,78	<i>Beer</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	1,59	...	1,59	<i>Light alcoholic beverages</i>
segatud piiritusjoogid	0,61	...	0,61	<i>spirit beverages</i>
kääritatud joogid	0,98	...	0,98	<i>fermented alcoholic beverages</i>
s.h. siider	0,31	...	0,31	<i>incl cider</i>
Viinamarjavein ja vermut	1,35	...	1,35	<i>Wine and vermouth</i>

... andmeid ei kogutud - *not available*

* ilma turistide kaasaostude ja kohapealse tarbimiseta - *excluding exports and consumption by tourists*

Allikas: Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 31. **Legaalne ja illegaalne alkoholi vahel valiku tegemine 2000–2011 (küsitluste tulemused)**

Choice between legal and illegal alcohol 2000–2011 (survey results)

% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - *% of adult alcohol consumers*

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
Ostab ainult legaalset alkoholi	82	86	87	87	92	90	95	97	96	93	91	92	<i>Purchases only legal alcohol</i>
Ostab legaalset ja illegaalset alkoholi	18	14	13	13	8	10	5	3	4	7	9	8	<i>Purchases legal and illegal alcohol</i>
Kokku	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	<i>Total</i>

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 32. **Illegaalse alkoholi ostmine 2000–2011 (küsitluste tulemused)**

Purchasing of illegal alcohol 2000–2011 (survey results)

% täiskasvanud alkoholi tarbijatest - *% of adult alcohol consumers*

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
Ei ostnud	85	86	87	87	92	90	95	97	96	93	91	92	<i>Did not purchase</i>
Ostis väga harva	9	10	8	7	5	6	3	2	3	4	5	6	<i>Seldom</i>
Ostis vahetevahel	5	3	4	4	2	3	2	1	1	2	4	2	<i>Sometimes</i>
Ostis pidevalt	1	1	1	2	1	1	0	0	0	1	0	0	<i>Often</i>
Kokku	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	<i>Total</i>

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 33. **Illegaalse alkoholi ostukohad 2001–2011 (küsitluste tulemused)***Purchasing places of illegal alcohol 2001–2011 (survey results)*

% illegaalse alkoholi ostjatest - % of buyers of illegal alcohol

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
Müüja kodu	56	52	55	64	58	49	32	50	56	48	49	<i>Seller's home</i>
Käest kätte (tänaval)	17	20	18	10	22	23	44	33	40	21	31	<i>Change hands on the street</i>
Kauplus, kiosk	15	13	4	7	15	2	7	18	4	10	5	<i>Shop, kiosk</i>
Turg	12	11	13	5	4	4	13	5	5	7	7	<i>Market</i>
Baar, restoran	2	2	4	2	7	4	11	5	2	2	0	<i>Bar, restaurant</i>
Muu	5	11	6	14	5	8	5	15	10	13	12	<i>Other</i>

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*Tabel 34. **Legaalset alkoholi eelistamise põhjused 2003–2011 (küsitluste tulemused)***Reasons to prefer legal alcohol 2003–2011 (survey results)*

% legaalse alkoholi eelistajatest, kelle jaoks põhjus on väga või mõnevõrra oluline

% of consumers who prefer legal alcohol and for whom the reason is very or somewhat important

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
Põhimõtteliselt ei osta salaalkoholi	95	95	95	96	95	93	91	89	89	<i>In principle not buying illegal alcohol</i>
Salaalkohol on tervisele ohtlik	94	95	93	95	94	91	87	88	88	<i>Illegal alcohol is harmful for health</i>
Salaalkoholi kvaliteet on halb	84	88	88	87	87	85	81	80	77	<i>Quality of illegal alcohol is bad</i>
Majanduslik olukord võimaldab osta legaalset alkoholi	60	66	79	75	75	71	73	71	75	<i>One can afford buying legal alcohol</i>
Salaalkoholi ostmisega toetatakse allilma/varimajandust	73	74	74	72	70	72	74	69	74	<i>With purchasing illegal alcohol one supports black economy</i>
Salaalkoholi ostmisega rikutakse seadust	75	69	72	72	72	72	73	68	70	<i>Purchase of illegal alcohol is against the law</i>
Sõpruskonna halvustav suhtumine salaalkoholi	60	59	54	58	52	51	47	44	42	<i>Friends disapprove illegal alcohol</i>
Salaalkoholi pole kerge saada	12	16	22	15	15	18	20	23	23	<i>Difficult to get illegal alcohol</i>

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 35. Illegaalse alkoholi kättesaadavuse muutumine 2000–2011 (küsitluste tulemused)

*Changes in availability of illegal alcohol 2000–2011 (survey results)**% illegaalse alkoholi ostjatest - % of buyers of illegal alcohol*

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
Muutus kergemaks	11	14	10	10	12	14	4	4	6	10	5	11	<i>Easier than before</i>
Jäi samaks	51	42	52	68	61	58	73	69	65	80	67	62	<i>Remained the same</i>
Muutus raskemaks	18	32	19	14	5	12	13	20	15	6	8	14	<i>More difficult than before</i>
Ei oska öelda	20	12	19	8	22	16	10	7	14	4	20	13	<i>Do not know</i>
Kokku	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	<i>Total</i>

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 36. Alkoholi illegaalse kaubanduse maht ja arvestuslik maksutulukaotus 2000–2011

Volume of illegal alcohol trade and calculated loss of tax revenue 2000–2011

	2000*	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
Illegaalse kaubanduse osakaal siseturul**, %	38	30–35	25–30	25–30	20–25	20–25	15–20	8–12	10–15	15–19	23–27	22–27	<i>Share of illegal trade in internal alcohol market**, %</i>
Illegaalse kaubanduse keskmine maht, miljon l	3,5	2,9	3,0	3,5	2,6	2,4	2,1	1,5	1,7	2,0	2,3	1,8–2,4	<i>Volume of illegal alcohol trade, million l</i>
Illegaalse kaubanduse keskmine maht, miljon €	10,61	9,84	12,08	13,42	12,02	10,16	8,95	6,52	11,12	11,87	14,0	16,6–17,8	<i>Volume of illegal alcohol trade, million €</i>
Riigieelarvesse laekumata aktsiis, miljon €	12,91	9,52	9,71	11,38	9,65	8,44	6,90	4,41	6,39	9,08	11,31	10,5	<i>Loss of excise revenue, million €</i>
Riigieelarvesse laekumata käibemaks, miljon €	4,22	3,26	3,64	4,15	3,90	3,20	2,56	1,73	2,75	3,90	4,76	4,8	<i>Loss of VAT revenue, million €</i>

* Eestis legaalselt soetatud ja reisijate poolt riigist välja viidud alkoholi statistika puudumise tõttu võivad illegaalse turu maht ja maksutulukaotused olla ülehinnatud välismaaga seotud ostude osakaalu võrra legaalsest alkoholiturust
volume of illegal trade and loss of tax revenue might be overestimated by the amount of tourists' legal purchases because the statistics concerning the tourists exports of legally purchased alcohol is missing

** illegaalse alkoholi turuosa on väljendatud viinaturu suhtes
market share of illegal alcohol is calculated with respect to vodka market

Allikas: Illegaalse alkoholi tarbimine ja kaubandus Eestis (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Consumption and Trade of Illegal Alcohol in Estonia (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

3.2. Turistide alkoholi kaasaostud ja tarbimine Eestis

Alcoholic beverages exported and consumed by tourists in Estonia

Tabel 37. Turistide poolt kaasaostetud alkoholsete jookide kogused 2005–2011
Alcoholic beverages exported by tourists 2005–2011
 miljon liitrit - *million litres*

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
Kauplustest								Purchases from shops
Õlu	14,0	9,0	6,0	6,3	7,2	10,5	11,1	<i>Beer</i>
Kange alkohol	3,5	3,7	3,1	3,0	3,3	3,8	4,4	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	2,1	2,2	1,8	1,8	2,1	2,5	2,8	<i>vodka</i>
konjak/brändi/viski	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	<i>brandy/whiskey</i>
liköörid	0,8	0,8	0,7	0,7	0,8	0,9	1,0	<i>liqueurs</i>
Vein	1,5	1,5	1,4	1,5	1,9	2,1	2,5	<i>Wine</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	2,3	2,9	2,6	3,5	4,5	5,3	7,0	<i>Light alcoholic beverages</i>
Laevadelt								Purchases from ferries
Õlu	9,0	10,0	9,0	4,2	4,9	6,4	6,4	<i>Beer</i>
Kange alkohol	1,7	1,7	1,6	1,9	2,1	2,0	2,3	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	1,0	1,0	0,9	1,1	1,2	1,3	1,6	<i>vodka</i>
konjak/brändi/viski	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	<i>brandy/whiskey</i>
liköörid	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4	<i>liqueurs</i>
Vein	0,8	0,8	0,7	0,9	1,1	1,3	1,5	<i>Wine</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	2,0	3,2	2,9	3,0	3,4	4,2	4,3	<i>Light alcoholic beverages</i>
Kokku kauplustest ja laevadelt								Total from shops and ferries
Õlu	23,0	19,0	15,0	10,5	12,1	16,9	17,5	<i>Beer</i>
Kange alkohol	5,2	5,4	4,7	4,9	5,4	5,8	6,7	<i>Strong alcoholic beverages</i>
viin	3,1	3,2	2,7	2,9	3,3	3,8	4,4	<i>vodka</i>
konjak/brändi/viski	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	<i>brandy/whiskey</i>
liköörid	1,2	1,2	1,1	1,1	1,2	1,2	1,4	<i>liqueurs</i>
Vein	2,3	2,3	2,1	2,4	3,0	3,4	4,0	<i>Wine</i>
Lahjad alkohoolsed joogid	4,3	6,1	5,5	6,5	7,9	9,5	11,3	<i>Light alcoholic beverages</i>

Allikas: Turistide alkoholi ostumahu uuring, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Study about Alcohol Purchases by Tourists, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 38. **Turistide poolt kaasaostetud alkoholsete jookide kogused 2005–2011***Alcoholic beverages exported by tourists 2005–2011*miljon liitrit 100% alkoholis - *million litres in 100% alcohol*

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
Kauplustest	2,58	2,26	1,82	1,86	2,12	2,53	2,91	<i>Purchases from shops</i>
Laevadelt	1,32	1,48	1,35	1,23	1,40	1,50	1,61	<i>Purchases from ferries</i>
Kauplustest ja laevadelt kokku	3,90	3,74	3,17	3,10	3,52	4,03	4,52	<i>Total purchases from shops and ferries</i>

Allikas: Turistide alkoholi ostumahu uuring, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Study about Alcohol Purchases by Tourists, Estonian Institute of Economic Research*Tabel 39. **Turistide poolt kaasaostetud alkoholi kogus ja tarbimine Eestis 2005–2011***Alcoholic beverages exported and consumed by tourists in Estonia 2005–2011*100% alkoholis - *in 100% alcohol*

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
Turistide poolt kaasaostetud kogused								<i>Exports by tourists</i>
miljon liitrit	3,90	3,74	3,17	3,10	3,52	4,03	4,52	<i>million litres</i>
liitrit elaniku kohta	2,89	2,79	2,36	2,31	2,63	3,00	3,37	<i>litres per capita</i>
Turistidepoolne tarbimine Eestis								<i>Consumption by tourists in Estonia</i>
miljon liitrit	...	0,81	0,74	0,81	0,85	0,94	0,97	<i>million litres</i>
liitrit elaniku kohta	...	0,60	0,75	0,60	0,63	0,70	0,72	<i>litres per capita</i>

... andmeid ei kogutud - *not available*

Allikas: Turistide alkoholi ostumahu uuring, Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Study about Alcohol Purchases by Tourists, Estonian Institute of Economic Research*

3.3. Elanike hinnangud alkoholi tarbimisele

Inhabitants' assessment of alcohol consumption

Tabel 40. **Elanike hinnang isiklikule alkoholi tarbimisele 2005–2011 (küsitluste tulemused)**

Inhabitants' assessment of their own consumption 2005–2011 (survey results)

% vastanutest - % of respondents

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
Ei joo üldse	18	17	16	15	15	14	13	<i>Does not drink</i>
Joob vähe	50	55	54	58	55	56	56	<i>Drinks a little</i>
Joob mõõdukalt	29	26	27	25	26	26	29	<i>Drinks moderately</i>
Joob palju	3	2	3	2	4	4	2	<i>Drinks a lot</i>
Kokku	100	100	100	100	100	100	100	<i>Total</i>

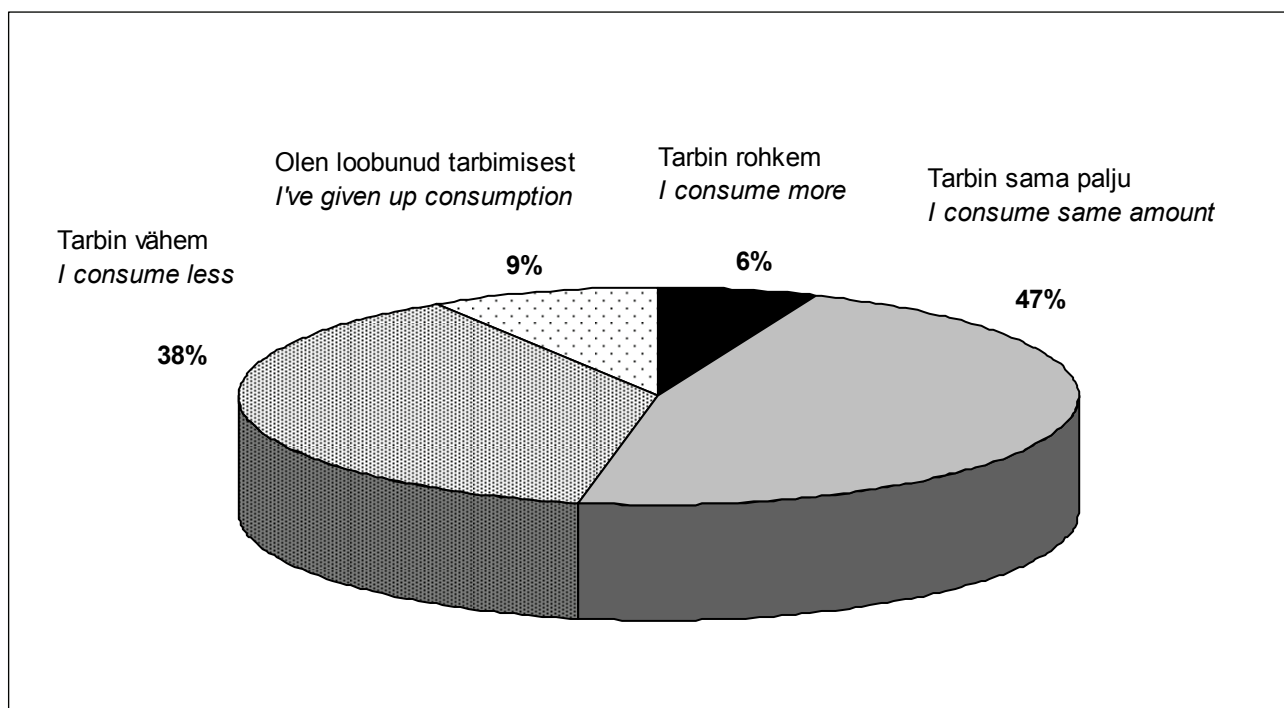
Allikas: Alkoholi tarbimine ja alkoholipoliitika (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Alcohol Consumption and Alcohol Policy (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Joonis 16. **Alkoholi tarbimisharjumuste muutumine viimase 3 aasta jooksul (2011. a küsitluse tulemused)**

Changes in alcohol consumption patterns over the past 3 years (results from 2011 survey)

% vastanutest - % of respondents

Allikas: Alkoholi tarbimine ja alkoholipoliitika (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

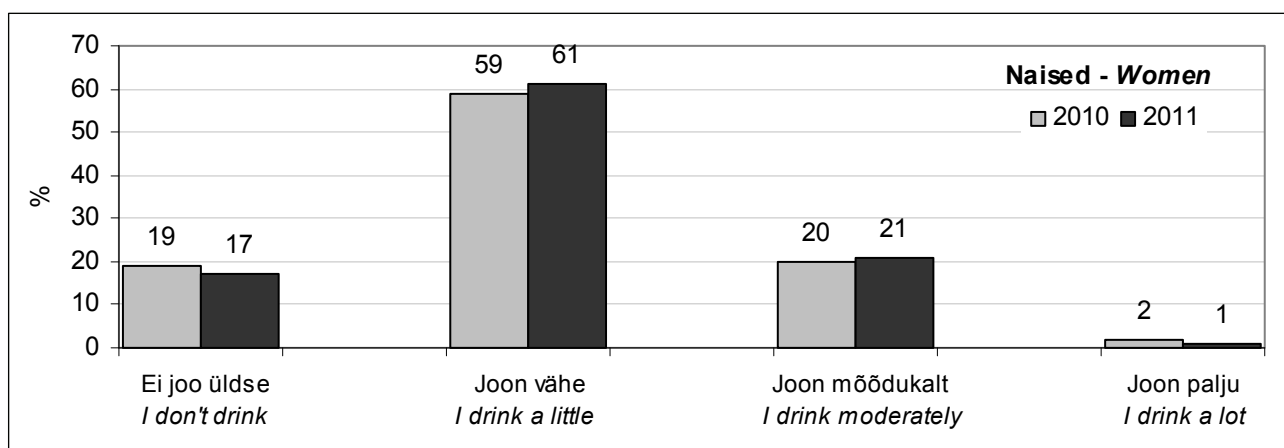
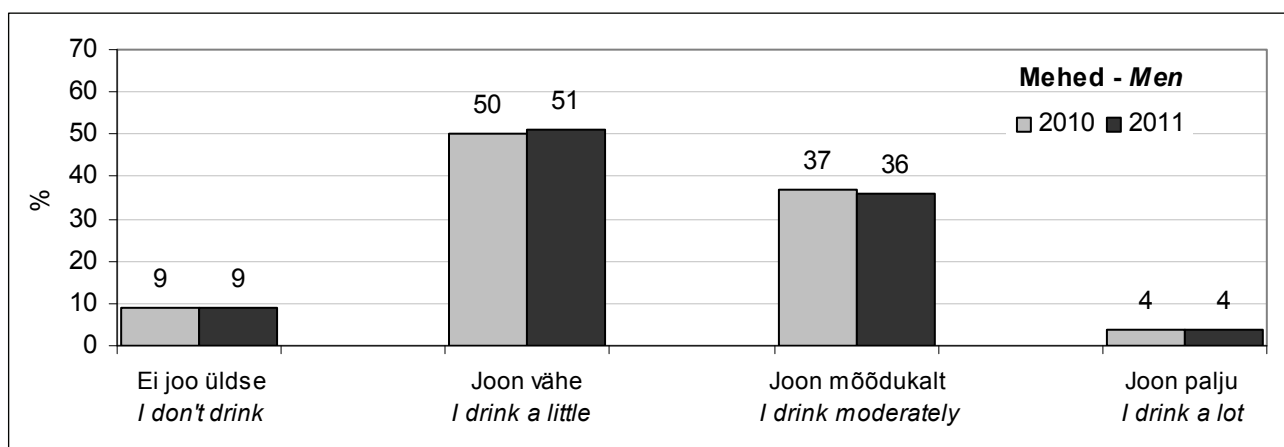
Source: *Alcohol Consumption and Alcohol Policy (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 41. Elanike alkoholsete jookide tarbimissagedused 2010–2011 (küsitluste tulemused)
Frequency of consumption of alcoholic beverages by inhabitants 2010–2011 (survey results)
 % täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers

	Ei joo üldse (või väga harva) <i>Does not drink (or drinks very rarely)</i>		Joo 1–3 korda kuus <i>Drinks 1–3 times a month</i>		Joo 1–2 korda nädalas <i>Drinks 1–2 times a week</i>		Joo peaaegu iga päev <i>Drinks almost every day</i>		
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	
Viin	67	66	29	30	3	3	1	1	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	73	67	26	31	1	2	0	0	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	46	40	47	52	7	8	0	0	Wine, sparkling wine
Õlu	54	50	26	30	15	15	5	5	Beer
Siider	84	83	14	15	2	2	0	0	Cider
Long drink, kokteilid	81	78	16	18	2	3	1	1	Long drink, cocktails

Allikas: Alkoholi tarbimine ja alkoholipoliitika (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Alcohol Consumption and Alcohol Policy (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Joonis 17. Alkoholi tarvitamise sagedus meestel ja naistel enese hinnangul 2010–2011 (küsitluste tulemused)
Frequency of consumption of alcoholic beverages by men and women, self-estimates 2010–2011 (survey results)
 % vastanutest - % of respondents

Allikas: Eesti täiskasvanud elanikkonna küsitlus, november-detsember 2011, Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Estonian Inhabitants' Survey, November-December 2011, Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 42. **Alkoholsete jookide tarbimissagedus soo järgi 2007–2011 (küsitluste tulemused)**
Frequency of consumption of alcoholic beverages by gender 2007–2011 (survey results)
 % täiskasvanud alkoholi tarbijatest - % of adult alcohol consumers

	Mehed - Men					Naised - Women					
	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011	
Ei joo üldse (või väga harva)						Does not drink (or drinks very rarely)					
Viin	43	48	47	55	51	72	75	77	79	82	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	51	55	60	70	57	60	74	77	76	75	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	49	53	50	56	49	25	31	34	36	31	Wine, sparkling wine
Õlu	25	27	26	34	32	69	68	70	73	70	Beer
Siider	83	87	90	89	86	80	80	82	80	79	Cider
Long drink, kokteilid	74	81	85	83	79	71	78	77	79	76	Long drink, cocktails
Joob 1–3 korda kuus						Drinks 1–3 times a month					
Viin	46	44	45	39	43	26	24	21	20	18	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	44	40	35	29	40	38	25	22	23	24	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	44	40	39	37	44	66	62	60	56	61	Wine, sparkling wine
Õlu	37	37	33	35	35	23	25	23	17	24	Beer
Siider	13	10	8	10	12	17	18	15	17	18	Cider
Long drink, kokteilid	23	16	10	15	16	26	21	20	18	22	Long drink, cocktails
Joob 1–2 korda nädalas						Drinks 1–2 times a week					
Viin	9	7	6	5	5	2	1	1	1	0	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	4	5	4	1	3	2	1	1	1	1	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	6	6	10	7	7	9	6	6	8	8	Wine, sparkling wine
Õlu	26	27	29	24	24	7	6	6	8	5	Beer
Siider	3	3	1	1	2	3	2	3	3	3	Cider
Long drink, kokteilid	3	3	4	2	3	3	1	3	2	2	Long drink, cocktails
Joob peaaegu iga päev						Drinks almost every day					
Viin	2	1	2	1	1	0	0	1	0	0	Vodka
Viski, konjak, rumm, džinn, liköör	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	Whiskey, brandy, rum, gin, liqueur
Vein, vahuvein	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0	Wine, sparkling wine
Õlu	12	9	12	7	9	1	1	1	2	1	Beer
Siider	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	Cider
Long drink, kokteilid	0	0	1	0	2	0	0	0	1	0	Long drink, cocktails

Allikas: Alkoholi tarbimine ja alkoholipoliitika (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: Alcohol Consumption and Alcohol Policy (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research

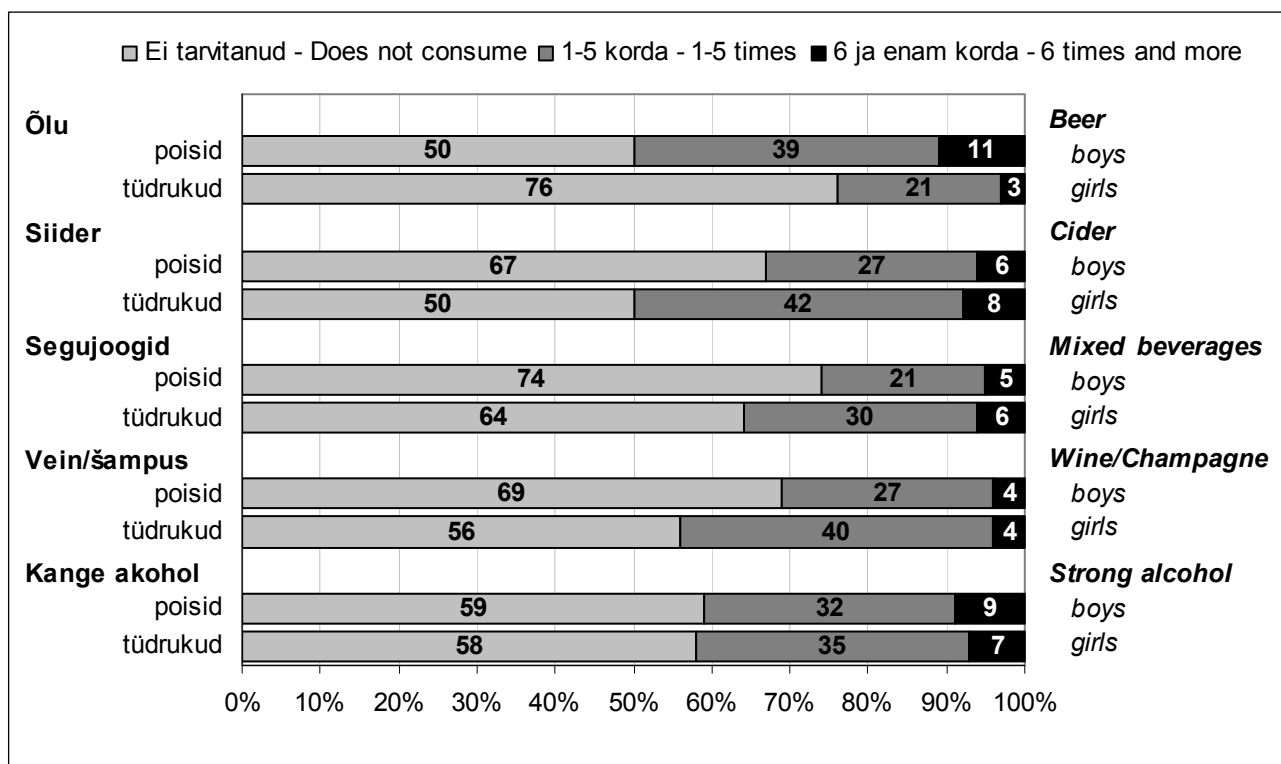
Tabel 43. Õpilaste alkoholsete jookide esmakordne proovimine vanuse lõikes 2011 (küsitluste tulemused)
Tasting of alcoholic beverages by schoolchildren for the first time by age 2011 (survey results)
 % õpilastest - % of schoolchildren

	Vanus - Age				
	11 aastasel või varem 11 year old or before	13 aastasel 13 year old	16 aastasel 16 year old	Pole tarvitanud Does not consume	
Õlu (vähemalt 1 klaas)					<i>Beer (at least 1 glass)</i>
poisid	39	28	17	16	<i>boys</i>
tüdrukud	30	20	19	31	<i>girls</i>
Siider (vähemalt 1 klaas)					<i>Cider (at least 1 glass)</i>
poisid	33	28	16	23	<i>boys</i>
tüdrukud	24	36	24	16	<i>girls</i>
Segujoogid (vähemalt 1 klaas)					<i>Mixed beverages (at least 1 glass)</i>
poisid	20	26	18	35	<i>boys</i>
tüdrukud	13	32	29	26	<i>girls</i>
Vein (vähemalt 1 klaas)					<i>Wine (at least 1 glass)</i>
poisid	29	27	25	19	<i>boys</i>
tüdrukud	24	34	31	11	<i>girls</i>
Kange alkohol (vähemalt 1 klaas)					<i>Strong alcohol (at least 1 glass)</i>
poisid	11	23	37	29	<i>boys</i>
tüdrukud	6	24	42	28	<i>girls</i>

Allikas: Uimastite tarvitamine koolinoorte seas: 15-16-aastaste õpilaste legaalsete ja illegaalsete narkootikumide kasutamine Eestis. Tallinna Ülikooli Rahvusvaheliste ja Sotsiaaluuringute Instituut, Tervise Arengu Instituut 2012.

Source: *Drug Use Among Schoolchildren: Use of Legal and Illegal Drugs by 15-16-year-old Schoolchildren*. Tallinn University Institute for International and Social Studies, National Institute for Health Development 2012

Joonis 18. **Õpilaste poolt viimase 30 päeva jooksul tarvitatud alkohoolsed joogid liikide lõikes 2011, % (küsitluste tulemused)**
Types of consumed alcoholic beverages in the past 30 days by schoolchildren 2011, % (survey results)

Allikas: Uimastite tarvitamine koolinoorte seas: 15-16-aastaste õpilaste legaalsete ja illegaalsete narkootikumide kasutamine Eestis. Tallinna Ülikooli Rahvusvaheliste ja Sotsiaaluuringute Instituut, Tervise Arengu Instituut 2012.

Source: *Drug Use Among Schoolchildren: Use of Legal and Illegal Drugs by 15-16-year-old Schoolchildren. Tallinn University Institute for International and Social Studies, National Institute for Health Development 2012*

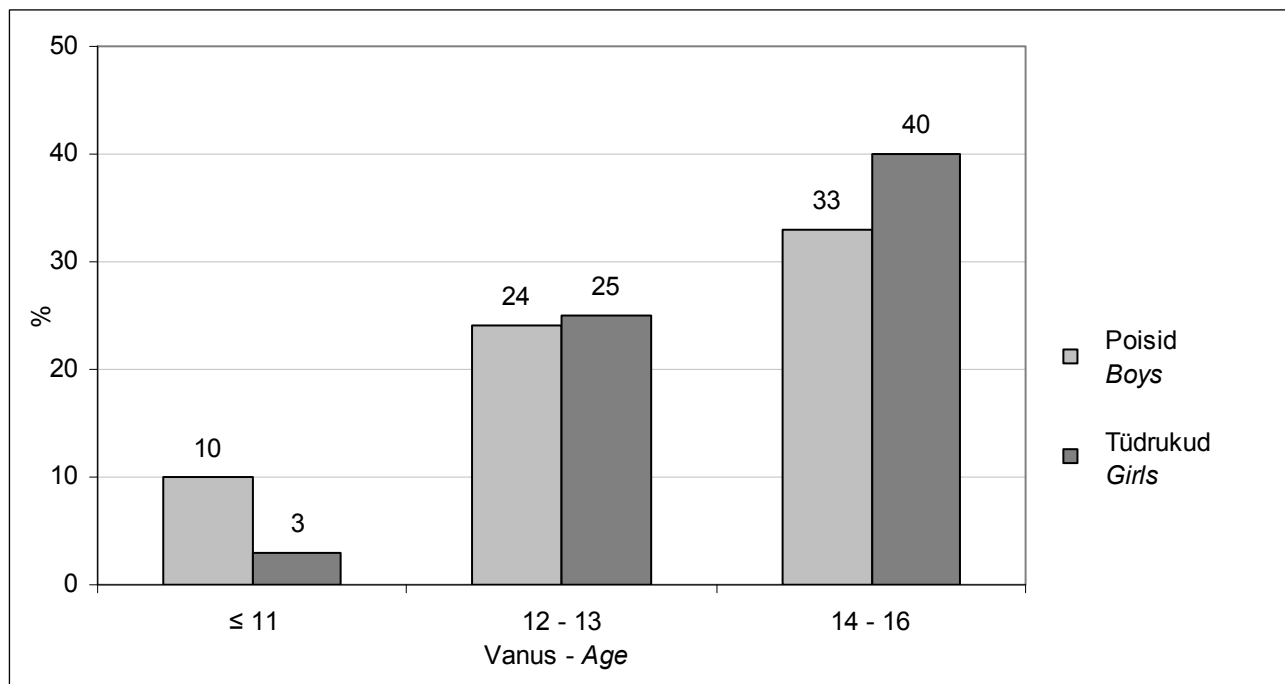
Tabel 44. **Õpilaste purju jäämise sagedus elu jooksul 2011 (küsitluste tulemused)**
Schoolchildrens' frequency of being drunk during their lives 2011 (survey results)
 % 15–16-aastastest õpilastest - % of schoolchildren by ages 15–16

	Kordade arv – Number of times							
	0	1–2	3–5	6–9	10–19	20–39	40+	
Kõik õpilased	45,4	28,3	14,2	5,6	3,6	1,8	1,1	All schoolchildren
poisid	45,2	28,3	12,8	6,2	3,9	2,1	1,6	boys
tüdrukud	45,7	28,4	15,4	5,1	3,3	1,5	0,6	girls

Allikas: Uimastite tarvitamine koolinoorte seas: 15-16-aastaste õpilaste legaalsete ja illegaalsete narkootikumide kasutamine Eestis. Tallinna Ülikooli Rahvusvaheliste ja Sotsiaaluuringute Instituut, Tervise Arengu Instituut 2012.

Source: *Drug Use Among Schoolchildren: Use of Legal and Illegal Drugs by 15-16-year-old Schoolchildren. Tallinn University Institute for International and Social Studies, National Institute for Health Development 2012*

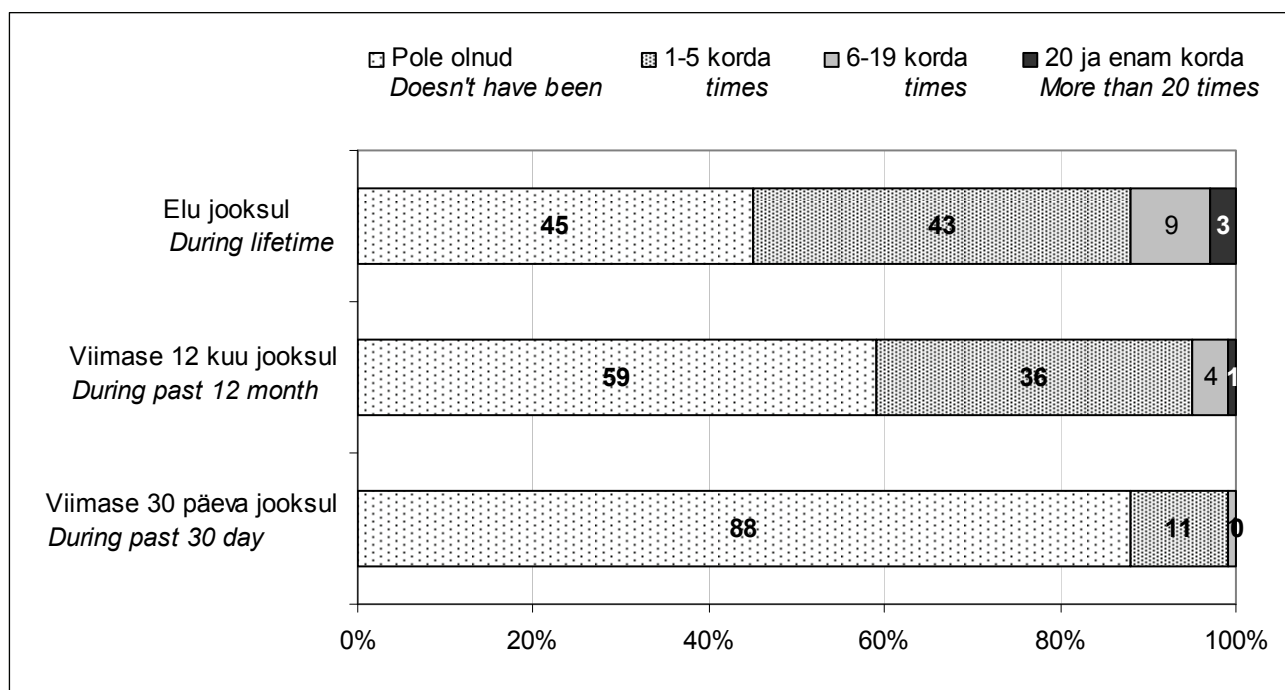
Joonis 19. **Õpilaste esmakordne purju jäämine soo ja vanus lõikes 2011, % (küsitluste tulemused)**
Schoolchildren being drunk for the first time by gender and age 2011, % (survey results)

Allikas: Uimastite tarvitamine koolinoorte seas: 15-16-aastaste õpilaste legaalsete ja illegaalsete narkootikumide kasutamine Eestis. Tallinna Ülikooli Rahvusvaheliste ja Sotsiaaluuringute Instituut, Tervise Arengu Instituut 2012.

Source: *Drug Use Among Schoolchildren: Use of Legal and Illegal Drugs by 15-16-year-old Schoolchildren. Tallinn University Institute for International and Social Studies, National Institute for Health Development 2012*

Joonis 20. **Purjusoleku sagedus 15-16-aastaste õpilaste hulgas 2011, % (küsitluste tulemused)**
Frequency of being drunk among 15-16-year-old schoolchildren 2011, % (survey results)

Allikas: Uimastite tarvitamine koolinoorte seas: 15-16-aastaste õpilaste legaalsete ja illegaalsete narkootikumide kasutamine Eestis. Tallinna Ülikooli Rahvusvaheliste ja Sotsiaaluuringute Instituut, Tervise Arengu Instituut 2012.

Source: *Drug Use Among Schoolchildren: Use of Legal and Illegal Drugs by 15-16-year-old Schoolchildren. Tallinn University Institute for International and Social Studies, National Institute for Health Development 2012*

4. Alkoholi tarbimisega seonduvad negatiivsed tagajärjed ühiskonnale

Negative consequences for the society related to alcohol consumption

Tabel 45. Mootorsõiduki juhtimine joobeseisundis ja sellega seotud liiklusõnnetused 2000–2011
Drunk-driving and related traffic accidents 2000–2011

	Politsei poolt registreeritud joobes juhtimiste arv*	Politsei poolt registreeritud joobes juhtimiste arv 10 000 elaniku kohta	Liiklusõnnetuste arv joobes mootorsõidukijuhi osalusel**	Liiklusõnnetuste arv joobes mootorsõidukijuhi osalusel 10 000 elaniku kohta**	Hukkunute arv**	Vigastatute arv**
	<i>Drunk-driving registered by the police*</i>	<i>Drunk-driving registered by the police per 10 000 inhabitants</i>	<i>Number of accidents involving drunken motorvehicle drivers</i>	<i>Number of accidents involving drunken motorvehicle drivers per 10 000 inhabitants</i>	<i>Number of killed persons</i>	<i>Number of injured persons</i>
2000	14 378	104,8	326	2,4	40	488
2001	12 990	95,0	400	2,9	56	599
2002	13 867	101,9	503	3,7	68	806
2003	15 117	111,5	400	2,9	45	598
2004	16 095	119,1	409	3,0	44	611
2005	15 947	118,3	442	3,3	49	655
2006	17 052	126,8	541	4,0	61	803
2007	17 920	133,5	552	4,1	81	807
2008	15 167	113,1	391	2,9	42	564
2009	7 909	59,0	280	2,1	33	390
2010	6 284	46,9	179	1,3	16	255
2011	7 060	52,7	178	1,3	14	255

* väärteod ja kuriteod kokku - *total misdemeanours and crimes*

** *alates 2011. aastast võetakse arvesse ka mopeedidega seotud liiklusõnnetused, seetõttu on eelmiste aastate andmeid samuti muudetud*

since 2011, traffic accidents related to mopeds have been taken into account, therefore the data from earlier years have been changed as well

Allikad: Statistikaamet, Politsei- ja Piirivalveamet, Maanteeamet, Justiitsministeerium

Sources: Statistics Estonia, Estonian Police and Border Guard Board, Estonian Road Administration, Ministry of Justice

Tabel 46. **Joobes mootorsõidukijuhi osalusel toimunud liiklusõnnetused 2000–2011***
Traffic accidents involving drunken motorvehicle drivers 2000–2011

	Liiklusõnnetused joobes juhi osalusel (% kõikidest liiklusõnnetustest) <i>Accidents involving drunken drivers (% of all traffic accidents)</i>	Hukkunuid (% kõikidest liiklusõnnetustes hukkunutest) <i>Killed (% of those who were killed in traffic accidents)</i>	Vigastatuid (% kõikidest liiklusõnnetustes vigastatutest) <i>Injured (% of those who were injured in traffic accidents)</i>
2000	21	20	26
2001	21	28	25
2002	23	30	28
2003	21	27	24
2004	18	26	21
2005	19	29	22
2006	21	30	23
2007	23	41	25
2008	21	32	24
2009	19	33	20
2010	13	20	15
2011	12	14	14

** *alates 2011. aastast võetakse arvesse ka mopeedidega seotud liiklusõnnetused, seetõttu on eelmiste aastate andmeid samuti muudetud*
since 2011, traffic accidents related to mopeds have been taken into account, therefore the data from earlier years have been changed as well

Allikad: Maanteeamet, EKI arvutused

Sources: Estonian Road Administration, calculations of Estonian Institute of Economic Research

Tabel 47. Liiklusõnnetustes hukkunute arv jooeastmete lõikes 2000 ja 2009–2011*
 Number of persons killed in traffic accidents by intoxication 2000 and 2009–2011*

	Arv - Number				Osakaal, % - Proportion, %				
	2000	2009	2010	2011	2000	2009	2010	2011	
SÕIDUKIJUHID DRIVERS									
Kaine	15	20	27	21	34,9	46,5	73,0	60,0	Sober
Kerge joove	2	4	3	1	4,7	9,3	8,1	2,9	Low intoxication
Keskmine joove	13	15	3	3	30,2	34,9	8,1	8,5	Moderate intoxication
Raske joove	13	3	4	8	30,2	7,0	10,8	22,9	High intoxication
Määramata	...	1	1	2	...	2,3	0,0	5,7	Not determined
Kokku	43	43	38	35	100,0	100,0	100,0	100	Total
JALAKÄIJAD PEDESTRIANS									
Kaine	14	22	8	15	21,5	56,4	33,4	36,6	Sober
Kerge joove	4	2	3	1	6,2	5,1	12,5	2,4	Low intoxication
Keskmine joove	10	3	5	10	15,4	7,7	20,8	24,4	Moderate intoxication
Raske joove	37	5	6	10	56,9	12,8	25,0	24,4	High intoxication
Määramata	...	7	2	5	...	17,9	8,3	12,2	Not determined
Kokku	65	39	24	41	100,0	100,0	100,0	100	Total
JALGRATTURID CYCLISTS									
Kaine	...	3	3	6	...	37,5	30,0	46,1	Sober
Kerge joove	...	1	0	0	...	12,5	0,0	0,0	Low intoxication
Keskmine joove	...	2	2	2	...	25,0	20,0	15,4	Moderate intoxication
Raske joove	...	2	1	3	...	25,0	10,0	23,1	High intoxication
Määramata	4	2	40,0	15,4	
Kokku	...	8	10	13	...	100,0	100,0	100	Total
KOKKU TOTAL									
Kaine	56	45	38	42	34,8	50,0	52,8	47,2	Sober
Kerge joove	10	7	6	2	6,2	7,8	8,3	2,2	Low intoxication
Keskmine joove	35	20	10	15	21,7	22,2	13,9	16,9	Moderate intoxication
Raske joove	60	10	11	21	37,3	11,1	15,3	23,6	High intoxication
Määramata	...	8	7	9	...	8,9	9,7	10,1	Not determined
Kokku	161	90	72	89	100,0	100,0	100,0	100	Total

* Alkoholisaldus veres jooeastmete lõikes: kerge joove 0,05-0,15 g/ml; mõõdukas joove 0,151-0,25 g/ml; raske joove üle 0,25 g/ml
 Alcohol concentration in blood: low intoxication 0,05-0,15 g/ml; moderate intoxication 0,151-0,25 g/ml; high intoxication over 0,25 g/ml

... andmeid ei kogutud - not available

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

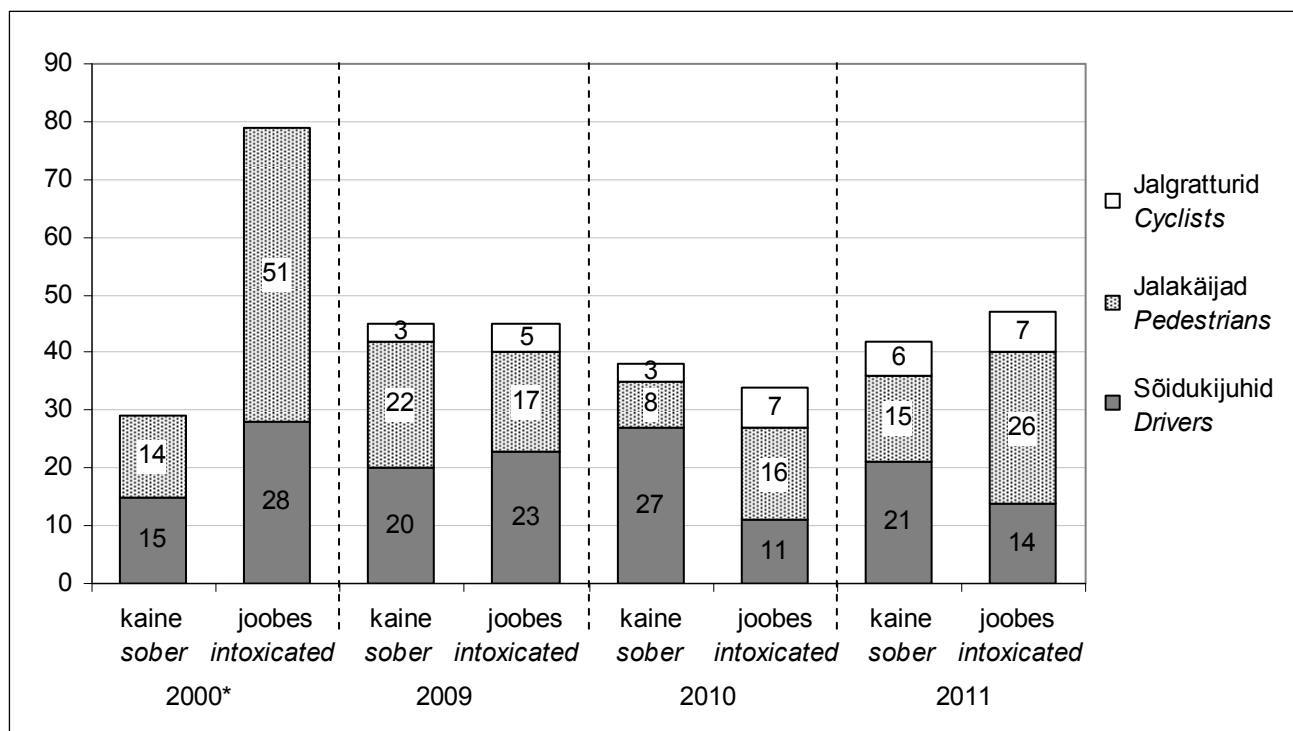
Tabel 48. Liiklusõnnetustes hukkunute arv vanuse lõikes ja joobes isikute osakaal hukkunutest 2010–2011*

Number of persons killed in traffic accidents by age and the proportion of victims under intoxication 2010–2011*

Vanusegrupp Age group	Arv - Number						Joobnute osakaal hukkunutest, % Proportion of victims under intoxication, %	
	Joobes - Intoxicated		Kained - Sober		Kokku** - Total**		2010	2011
	2010	2011	2010	2011	2010	2011		
<15	0	0	0	0	0	0	-	-
15–24	3	5	7	8	10	13	30,0	38,5
25–34	4	2	6	8	10	10	40,0	20,0
35–44	3	4	6	9	9	13	33,3	30,8
45–54	12	17	6	4	18	21	66,7	81,0
55–64	6	7	2	1	8	8	75,0	87,5
>65	0	3	11	12	11	15	-	20,0
Kokku - Total	28	38	38	42	66	80	42,4	47,7

* sõidukijuhid, jalakäijad ja jalgratturid kokku - drivers, pedestrians, cyclists

** 2010. aastal lisandub täiendavalt määramata joobeastmega 6 hukkunut ning 2011. aastal 9 hukkunut plus additional 6 persons killed with undetermined intoxication in 2010; plus additional 9 persons killed with undetermined intoxication in 2011

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
Source: Estonian Forensic Science InstituteJoonis 21. Liiklusõnnetustes hukkunud kaine ja joobes isikute arv 2000 ja 2009–2011
Number of sober and intoxicated persons killed in traffic accidents 2000 and 2009–2011

* jalgratturite kohta andmeid ei kogutud – not available about cyclists

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 49. Alkoholiseaduse rikkumised 2003–2011
Offences under Alcohol Act 2003–2011

	Alkoholsete jookide tarbimine või ostmise alaealiste poolt <i>Consumption or purchase of alcoholic beverages by minors</i>	Alkoholsete jookide tarbimine avalikus kohas või avalikku kohta jõobnud olekus ilmumine <i>Consumption of alcoholic beverages in public places or appearance in public places while intoxicated</i>	Käitlemiseks mittelubatud alkoholi omandamine, hoidmine ja edasitoimetamine <i>Acquisition, possession and distribution of alcohol which is not permitted to be handled</i>	Muud rikkumised <i>Other offences</i>	Kokku <i>Total</i>
2003	6 458	32 758	450	485	40 151
2004	8 120	30 282	434	500	39 336
2005	8 263	29 809	435	374	38 881
2006	8 148	26 489	386	394	35 417
2007	10 042	26 599	300	379	37 320
2008	12 702	19 775	168	385	33 030
2009	9 545	15 600	130	269	25 544
2010	8 008	8 657	121	255	17 041
2011	9 317	9 388	165	308	19 178

Allikas: Politsei- ja Piirivalveamet

Source: Estonian Police and Border Guard Board

Tabel 50. Alkoholiga seotud registreeritud kuritegude arv 2003–2011
Number of alcohol-related registered crimes 2003–2011

	Alaealise kallutamine alkoholi tarvitamisele <i>Inducing minor to consume alcohol</i>	Alaealisele alkoholi müümine ja ostmise <i>Selling alcohol to minor and purchasing alcohol for minor</i>	Alkoholi ebaseaduslik tootmine <i>Illegal production of alcohol</i>	Alkoholi käitlemise korra rikkumine <i>Violation of procedure for handling alcohol</i>	Kokku <i>Total</i>
2003	10	0	70	65	145
2004	16	0	52	48	116
2005	31	0	18	67	116
2006	29	0	14	42	85
2007	27	2	8	42	79
2008	26	10	4	52	92
2009	25	0	5	19	49
2010	11	4	4	27	46
2011	23	4	5	38	70

Allikas: Justiitsministeerium

Source: Ministry of Justice

Tabel 51. Tolli poolt kinni peetud alkohol 2003–2011*
*Alcoholic beverages seized by customs 2003–2011**
 liitrit 100% alkoholis - litres in 100% alcohol

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
Kinni peetud kogused	35 703	125 443	14 981	9 443	13 704	13 216	30 454	11 763	57 644	Seized quantities*

* sisaldab nii tollikontrolli käigus avastatud kui ka kriminaalmenetluse käigus kinni peetud koguseid
includes alcohol seized during the customs control or criminal procedures

Allikas: Maksu- ja Tolliamet

Source: Estonian Tax and Customs Board

Tabel 52. Haigestumus alkoholiga seotud haigustesse aastatel 2009–2011

Alcohol-related diseases 2009–2011

eriarsti poole pöördunud isikute arv - patients treated by specialists

	Kindlustatud isikud <i>Insured persons</i>			Kindlustamata isikud <i>Uninsured persons</i>			Kokku <i>Total</i>			
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011	
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired	5 913	5 459	5326	462	449	533	6 375	5 908	5859	<i>Mental and behavioural disorder due to use of alcohol</i>
Närvisüsteemi alkoholdegeneratsioon	550	484	516	7	6	4	557	490	520	<i>Degeneration of nervous system due to alcohol</i>
Alkoholpolüneuropaatia	463	426	337	11	9	2	474	435	339	<i>Alcoholic polyneuropathy</i>
Alkoholümüopaatia	4	6	2	0	0	0	4	6	2	<i>Alcoholic myopathy</i>
Alkoholne kardio(müo)paatia	100	82	65	13	14	2	113	96	67	<i>Alcoholic cardiomyopathy</i>
Alkoholgastrit	95	104	129	21	26	20	116	130	149	<i>Alcoholic gastritis</i>
Maksa alkoholtöbi	1 026	959	873	89	71	72	1 115	1 030	945	<i>Alcoholic liver disease</i>
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit	307	284	277	47	43	36	354	327	313	<i>Alcohol-induced chronic pancreatitis</i>
Fetaalne alkoholsündroom	10	5	8	0	0	0	10	5	8	<i>Fetal alcohol syndrome</i>
Alkoholi toksiline toime	582	572	677	114	94	118	696	666	795	<i>Toxic effect of alcohol</i>

Allikas: Eesti Haigekassa

Source: Estonian Health Insurance Fund

Tabel 53. Ravikulud alkoholiga seotud haiguste lõikes 2007–2011

Treatment costs by alcohol-related diseases 2007–2011

tuhat € - thousand €

	Ravikulud - <i>Treatment costs</i>					Osakaal % - <i>Proportion %</i>					
	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011	
Alkoholi psüühhoos		1 223,6	1 013,6	873,0	915,8		36,8	38,3	37,8	40,3	<i>Alcohol psychosis</i>
Alkoholi kuritarvitamine	1 291,0*	59,6	44,2	52,3	59,1	47,6*	1,8	1,7	2,3	2,6	<i>Harmful use of alcohol</i>
Alkoholi sõltuvus		78,4	43,1	39,7	33,8		2,4	1,6	1,7	1,5	<i>Alcohol dependence</i>
Närvisüsteemi alkoholdegeneratsioon	147,0	202,0	152,7	93,1	96,7	5,4	6,1	5,8	4,0	4,3	<i>Degeneration of nervous system due to alcohol</i>
Alkoholpolüneuropaatia	102,3	112,6	90,5	80,6	86,8	3,8	3,4	3,4	3,5	3,8	<i>Alcoholic polyneuropathy</i>
Alkoholümüopaatia	-	1,0	0,8	0,7	0,1	-	0,0	0,0	0,0	0,0	<i>Alcoholic myopathy</i>
Alkoholne kardiomüopaatia	115,0	91,5	78,5	89,1	63,3	4,2	2,8	3,0	3,9	2,8	<i>Alcoholic cardiomyopathy</i>
Alkoholgastrit	-	16,8	10,7	14,9	15,7	-	0,5	0,4	0,6	0,7	<i>Alcoholic gastritis</i>
Maksa alkoholtöbi	773,3	1 047,3	819,1	707,1	614,1	28,5	31,5	31,0	30,6	27,0	<i>Alcoholic liver disease</i>
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit	108,6	234,8	188,0	182,1	158,7	4,0	7,1	7,1	7,9	7,0	<i>Alcohol-induced chronic pancreatitis</i>
Fetaalne alkoholsündroom	-	15,5	11,9	3,7	2,4	-	0,5	0,4	0,2	0,1	<i>Fetal alcohol syndrome</i>
Alkoholi toksiline toime	172,6	239,5	192,2	174,0	227,5	6,4	7,2	7,3	7,5	10,0	<i>Toxic effect of alcohol</i>
Juhuslik mürgistus alkoholiga ja selle toime	-	0,1	0,5	0,3	0,2	-	0,0	0,0	0,0	0,0	<i>Accidental poisoning by and exposure to alcohol</i>
Kokku	2 709,8	3 322,6	2 645,7	2 310,5	2 274,2	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	<i>Total</i>

* Alkoholi psüühhoosi, kuritarvitamise ja sõltuvuse ravikulud kokku

Treatment costs by alcohol psychosis, harmful use of alcohol and alcohol dependence together

Allikas: Eesti Haigekassa, Tervise Arengu Instituut

Source: Estonian Health Insurance Fund, National Institute for Health Development

Tabel 54. Alkoholiga seotud haiguste ravikulude jaotus 2011
Distribution of treatment costs of alcohol-related diseases 2011
 tuhat € - thousand €

	Ravikulud - Treatment costs					Osakaal, % - Proportion, %					
	HK eriarst <i>Specialist</i>	HK perearst <i>Primary</i>	HK ravim <i>Medicine</i>	Kindlustamata <i>Uninsured</i>	Kokku <i>Total</i>	HK eriarst <i>Specialist</i>	HK perearst <i>Primary</i>	HK ravim <i>Medicine</i>	Kindlustamata <i>Uninsured</i>	Kokku <i>Total</i>	
Alkoholi psüühhoos	807,0	1,8	16,0	91,0	915,8	88,1	0,2	1,8	9,9	100,0	<i>Alcohol psychosis</i>
Alkoholi kuritarvitamine	53,6	2,1	1,0	2,4	59,1	90,7	3,5	1,7	4,1	100,0	<i>Harmful use of alcohol</i>
Alkoholi sõltuvus	31,2	0,8	1,5	0,2	33,7	92,3	2,5	4,5	0,7	100,0	<i>Alcohol dependence</i>
Närvüsteemi alkoholdegeneratsioon	91,2	4,3	0,5	0,7	96,7	94,3	4,4	0,6	0,7	100,0	<i>Degeneration of nervous system due to alcohol</i>
Alkoholpolüneuropaatia	78,2	6,9	1,1	0,7	86,9	90,1	7,9	1,2	0,8	100,0	<i>Alcoholic polyneuropathy</i>
Alkoholümüopaatia	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	50,8	45,4	3,8	0,00	100,0	<i>Alcoholic myopathy</i>
Alkoholne kardio(müo)paatia	46,8	2,3	0,1	14,1	63,3	73,9	3,7	0,1	22,3	100,0	<i>Alcoholic cardiomyopathy</i>
Alkoholgastrit	13,6	0,4	0,3	1,5	15,8	86,5	2,4	1,9	9,2	100,0	<i>Alcoholic gastritis</i>
Maksa alkoholtõbi	536,8	22,2	3,1	51,9	614,0	87,4	3,6	0,5	8,5	100,0	<i>Alcoholic liver disease</i>
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit	133,8	4,4	1,7	18,8	158,7	84,3	2,8	1,1	11,8	100,0	<i>Alcohol-induced chronic pancreatitis</i>
Fetaalne alkoholsündroom	2,4	0,0	0,0	0,0	2,4	99,2	0,8	0,0	0,0	100,0	<i>Fetal alcohol syndrome</i>
Alkoholi toksiline toime	186,5	1,1	0,0	39,9	227,4	82,0	0,5	0,0	17,5	100,0	<i>Toxic effect of alcohol</i>
Juhuslik mürgistus alkoholiga ja selle toime	0	0,2	0,0	0,0	0,2	0,0	100,0	0,0	0,0	100,0	<i>Accidental poisoning by and exposure to alcohol</i>
2011 Kokku	1981,2	46,5	25,3	221,2	2274,2	87,1	2,0	1,1	9,8	100,0	<i>Total 2011</i>
2010 Kokku	2 055,2	18,3	22,1	214,9	2 310,5	89,0	0,8	1,0	9,3	100,0	<i>Total 2010</i>
2009 Kokku	2 232,2	55,5	20,8	337,2	2 645,7	84,4	2,1	0,8	12,7	100,0	<i>Total 2009</i>
2008 Kokku	2 802,5	84,4	20,2	415,6	3 322,7	84,3	2,5	0,6	12,5	100,0	<i>Total 2008</i>

Märkus:

HK eriarst - Eriarsti ravikulud
 HK perearst - Perearsti ravikulud
 HK ravim - Haigekassa poolt tasutud ravimikulud
 Kindlustamata - Mitte-kindlustatute ravikulud

Note:

Specialist - Cost of specialist care
Primary - Cost of primary care
Medicine - Cost of medicine covered by Estonian Health Insurance Fund
Uninsured - Cost of treatment for uninsured people

Allikas: Eesti Haigekassa, Tervise Arengu Instituut

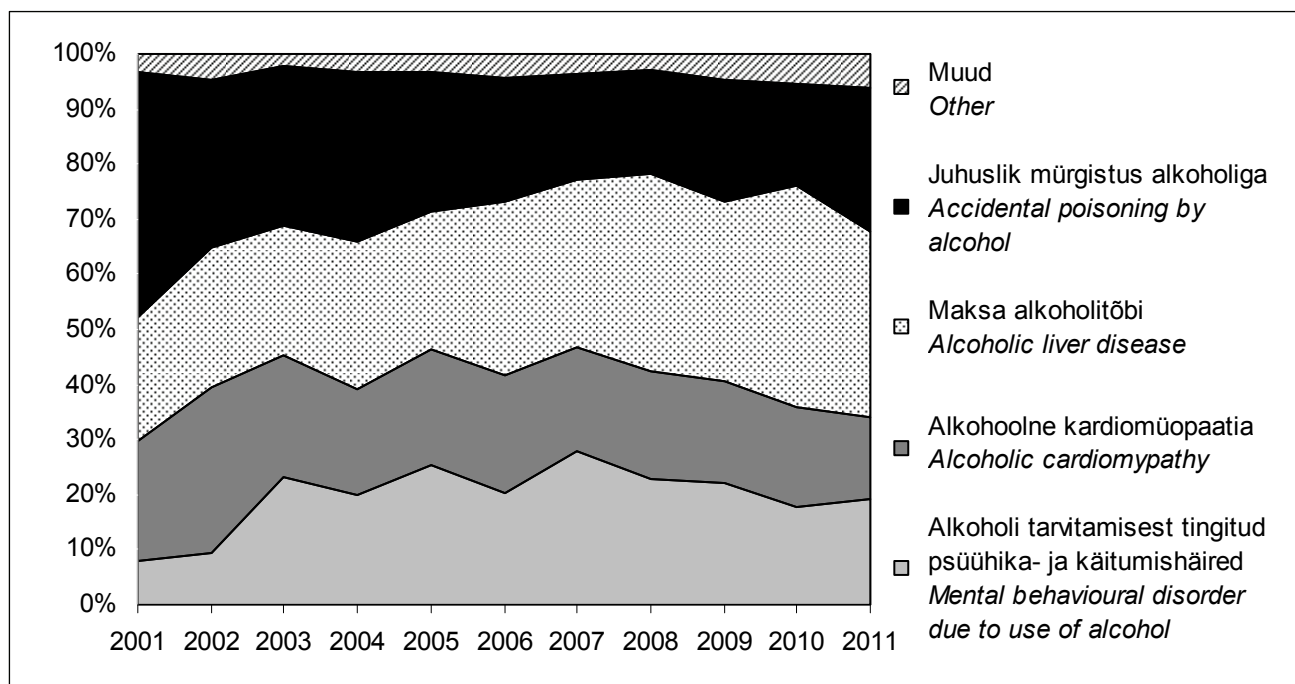
Source: Estonian Health Insurance Fund, National Institute for Health Development

Tabel 55. **Alkoholiga seotud haigustest põhjustatud surmad 2002–2011***Deaths caused by alcohol-related diseases 2002–2011*

surnute arv - number of deaths

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
MEHED											
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired	48	105	107	131	106	176	123	83	71	72	<i>Mental and behavioural disorder due to use of alcohol</i>
Närvisüsteemi alkoholdegeneratsioon	17	10	11	17	13	15	14	9	6	17	<i>Degeneration of nervous system due to alcohol</i>
Alkoholpolüneuropaatia	3	0	3	2	4	2	0	4	5	4	<i>Alcoholic polyneuropathy</i>
Alkoholne kardiomiopaatia	143	102	102	121	128	120	111	79	69	61	<i>Alcoholic cardiomyopathy</i>
Maksa alkoholitõbi	109	95	127	120	147	168	167	117	139	116	<i>Alcoholic liver disease</i>
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit	8	4	4	2	8	2	3	5	3	5	<i>Alcohol-induced chronic pancreatitis</i>
Alkoholimürgistus	152	132	164	134	127	128	102	85	63	101	<i>Poisoning by alcohol</i>
NAISED											
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired	12	43	28	55	37	43	35	30	17	22	<i>Mental and behavioural disorder due to use of alcohol</i>
Närvisüsteemi alkoholdegeneratsioon	2	0	3	3	4	5	3	4	10	3	<i>Degeneration of nervous system due to alcohol</i>
Alkoholpolüneuropaatia	0	0	1	0	1	2	0	0	2	1	<i>Alcoholic polyneuropathy</i>
Alkoholne kardiomiopaatia	49	41	26	30	26	30	25	15	23	11	<i>Alcoholic cardiomyopathy</i>
Maksa alkoholitõbi	52	55	54	63	76	69	81	50	61	49	<i>Alcoholic liver disease</i>
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit	1	0	1	1	2	2	0	2	1	0	<i>Alcohol-induced chronic pancreatitis</i>
Alkoholimürgistus	41	54	41	50	32	25	27	28	30	26	<i>Poisoning by alcohol</i>

Allikas: Statistikaamet
 Source: Statistics Estonia

Joonis 22. **Alkoholiga seotud haigustest põhjustatud surmad 2001–2011***Deaths caused by alcohol-related diseases 2001–2011*

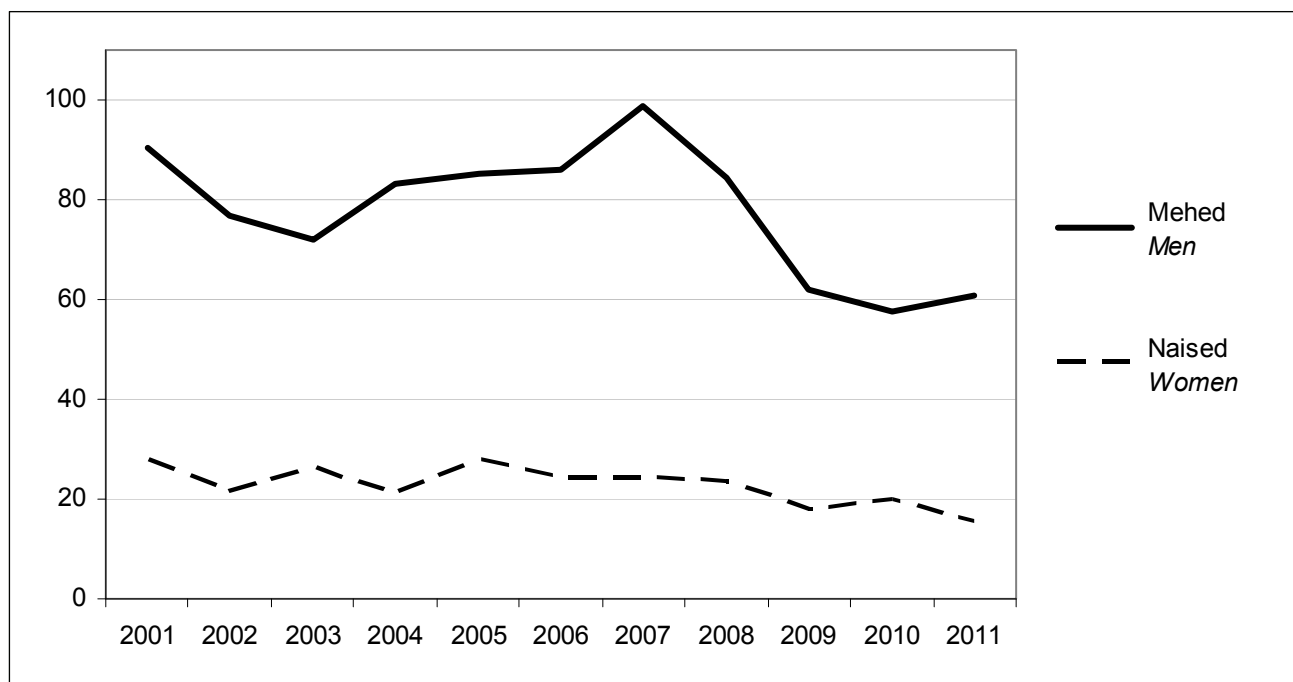
Allikas: Statistikaamet
 Source: Statistics Estonia

Tabel 56. **Alkoholiga seotud haiguste suremuskordajad 2002–2011***Mortality rates of alcohol-related diseases 2002–2011*surmade arv 100 000 elaniku kohta - *number of deaths per 100 000 inhabitants*

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
MEHED											MEN
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired	7,66	16,83	17,22	21,13	17,13	28,49	19,92	13,45	11,50	11,65	<i>Mental and behavioural disorder due to use of alcohol</i>
Närvisüsteemi alkohol degeneratsioon	2,71	1,60	1,77	2,74	2,10	2,43	2,27	1,46	0,97	2,75	<i>Degeneration of nervous system due to alcohol</i>
Alkoholpolüneuropaatia	0,48	0,00	0,48	0,32	0,65	0,32	0,00	0,65	0,81	0,65	<i>Alcoholic polyneuropathy</i>
Alkoholne kardiomiopaatia	22,83	16,35	16,41	19,52	20,69	19,42	17,98	12,80	11,17	9,87	<i>Alcoholic cardiomyopathy</i>
Maksa alkoholitõbi	17,40	15,23	20,43	19,36	23,76	27,19	27,05	18,95	22,51	18,78	<i>Alcoholic liver disease</i>
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit	1,28	0,64	0,64	0,32	1,29	0,32	0,49	0,81	0,49	0,81	<i>Alcohol-induced chronic pancreatitis</i>
Alkoholimürgistus	24,27	21,16	26,39	21,61	20,52	20,72	16,52	13,77	10,20	16,35	<i>Poisoning by alcohol</i>
NAISED											WOMEN
Alkoholi tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired	1,64	5,89	3,85	7,57	5,11	5,94	4,84	4,15	2,35	3,05	<i>Mental and behavioural disorder due to use of alcohol</i>
Närvisüsteemi alkohol degeneratsioon	0,27	0,00	0,41	0,41	0,55	0,69	0,41	0,55	1,38	0,42	<i>Degeneration of nervous system due to alcohol</i>
Alkoholpolüneuropaatia	0,00	0,00	0,14	0,00	0,14	0,28	0,00	0,00	0,28	0,14	<i>Alcoholic polyneuropathy</i>
Alkoholne kardiomiopaatia	6,69	5,62	3,57	4,13	3,59	4,14	3,46	2,07	3,18	1,52	<i>Alcoholic cardiomyopathy</i>
Maksa alkoholitõbi	7,10	7,54	7,42	8,68	10,49	9,53	11,20	6,92	8,44	6,79	<i>Alcoholic liver disease</i>
Alkoholi põhjustatud krooniline pankreatiit	0,14	0,00	0,14	0,14	0,28	0,28	0,00	0,28	0,14	0,00	<i>Alcohol-induced chronic pancreatitis</i>
Alkoholimürgistus	5,60	7,40	5,63	6,89	4,42	3,45	3,73	3,87	4,15	3,60	<i>Poisoning by alcohol</i>

Allikas: Statistikaamet, EKI arvutused

Source: Statistics Estonia, calculations of Estonian Institute of Economic Research

Joonis 23. **Alkoholiga seotud haigustest põhjustatud surmade arv 100 000 elaniku kohta 2001–2011***Deaths caused by alcohol-related diseases per 100 000 inhabitants 2001–2011*

Allikas: Statistikaamet

Source: Statistics Estonia

Tabel 57. Tuleõnnetustes hukkunute arv jooeastmete lõikes 2010–2011
Number of persons killed in fire accidents by the level of intoxication 2010–2011

	Arv - Number		Osakaal, % - Proportion, %		
	2010	2011	2010	2011	
Kaine	13	22	17,1	31,0	<i>Sober</i>
Kerge joove	7	5	9,2	7,0	<i>Low intoxication</i>
Keskmine joove	16	11	21,0	15,5	<i>Moderate intoxication</i>
Raske joove	29	20	38,2	28,2	<i>High intoxication</i>
Määramata	11	13	14,5	18,3	<i>Not determined</i>
Kokku	76	71	100,0	100,0	Total

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 58. Tuleõnnetustes hukkunute arv vanuse lõikes ja joobes isikute osakaal hukkunutest 2010–2011
Number of persons killed in fire accidents by age and the proportion of victims under intoxication 2010–2011

Vanusegrupp Age group	Arv - Number						Joobnute osakaal hukkunutest, % Proportion of victims under intoxication, %	
	Joobes* - Intoxicated*		Kained - Sober		Kokku** - Total**		2010	2011
	2010	2011	2010	2011	2010	2011		
<15	0	0	0	0	0	0	-	-
15–24	0	0	0	2	0	2	-	-
25–34	5	1	0	0	5	1	100,0	100,0
35–44	6	5	0	3	6	8	100,0	62,5
45–54	10	13	0	2	10	15	100,0	86,7
55–64	15	10	5	4	20	14	75,0	71,4
>65	16	7	8	11	24	16	66,7	31,3
Kokku - Total	52	34	13	22	65	56	80,0	64,3

* täiendavalt lisandub 2011. aastal 2 määramata vanusega joobes hukkunut
 plus additional 2 persons with undetermined age killed with intoxication in 2011.

** täiendavalt lisanduvad 2010. ja 2011. aastal määramata jooeastmega vastavalt 11 ja 13 hukkunut
 plus additional 11 persons in 2010. and 13 persons in 2011. killed with undetermined intoxication

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Tabel 59. Uppunute arv joobeastmete lõikes 2010–2011
Number of drowned persons by the level of intoxication 2010–2011

	Arv - Number		Osakaal, % - Proportion, %		
	2010	2011	2010	2011	
Kaine	35	24	35,0	37,5	<i>Sober</i>
Kerge joove	13	5	13,0	7,8	<i>Low intoxication</i>
Keskmine joove	15	10	15,0	15,6	<i>Moderate intoxication</i>
Raske joove	32	23	32,0	36,0	<i>High intoxication</i>
Määramata	5	2	5,0	3,1	<i>Not determined</i>
Kokku	100	64	100,0	100	<i>Total</i>

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: *Estonian Forensic Science Institute*

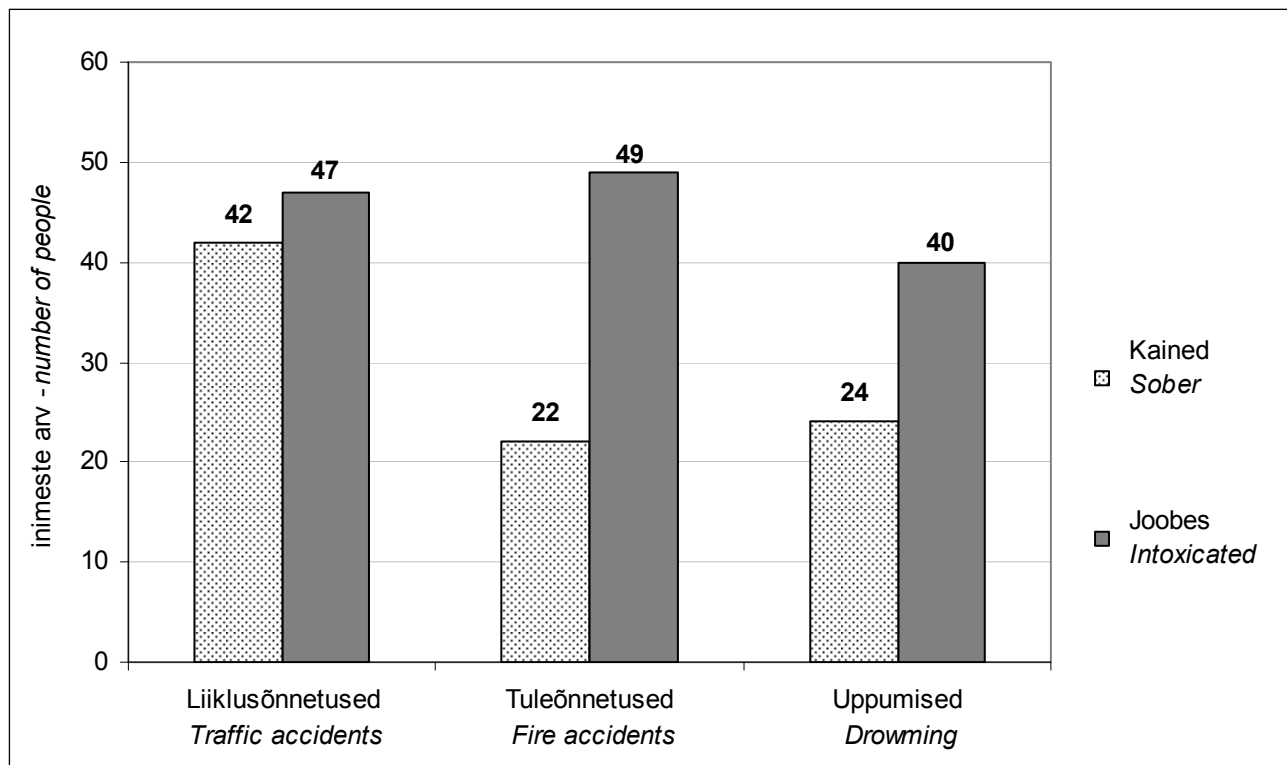
Tabel 60. Uppunute arv vanuse lõikes ja joobes isikute osakaal uppunutest 2010–2011
Number of drowned persons by age and the proportion of victims under intoxication 2010–2011

Vanusegrupp Age group	Arv - Number						Joobnute osakaal hukkunutest, % Proportion of victims under intoxication, %	
	Joobes - Intoxicated		Kained - Sober		Kokku* - Total*		2010	2011
	2010	2011	2010	2011	2010	2011		
<15	0	0	3	1	3	1	-	-
15–24	6	5	4	2	10	7	60,0	71,4
25–34	6	5	1	4	7	9	85,7	55,5
35–44	13	4	3	1	16	5	81,3	80,0
45–54	14	5	6	1	20	6	70,0	83,3
55–64	10	16	7	8	17	24	58,8	66,7
>65	11	3	11	7	22	10	50,0	30,0
Kokku - Total	60	38	35	24	95	62	63,2	61,3

* 2011. aastal lisandub täiendavalt 2 määramata joobeastmega ning määramata vanusega uppunut ; 2010. aastal lisandub 5 määramata joobeastmega uppunut
plus additional 2 person drowned with undetermined level and with undetermined age in 2011; plus additional 5 persons with undetermined level of intoxication in 2010

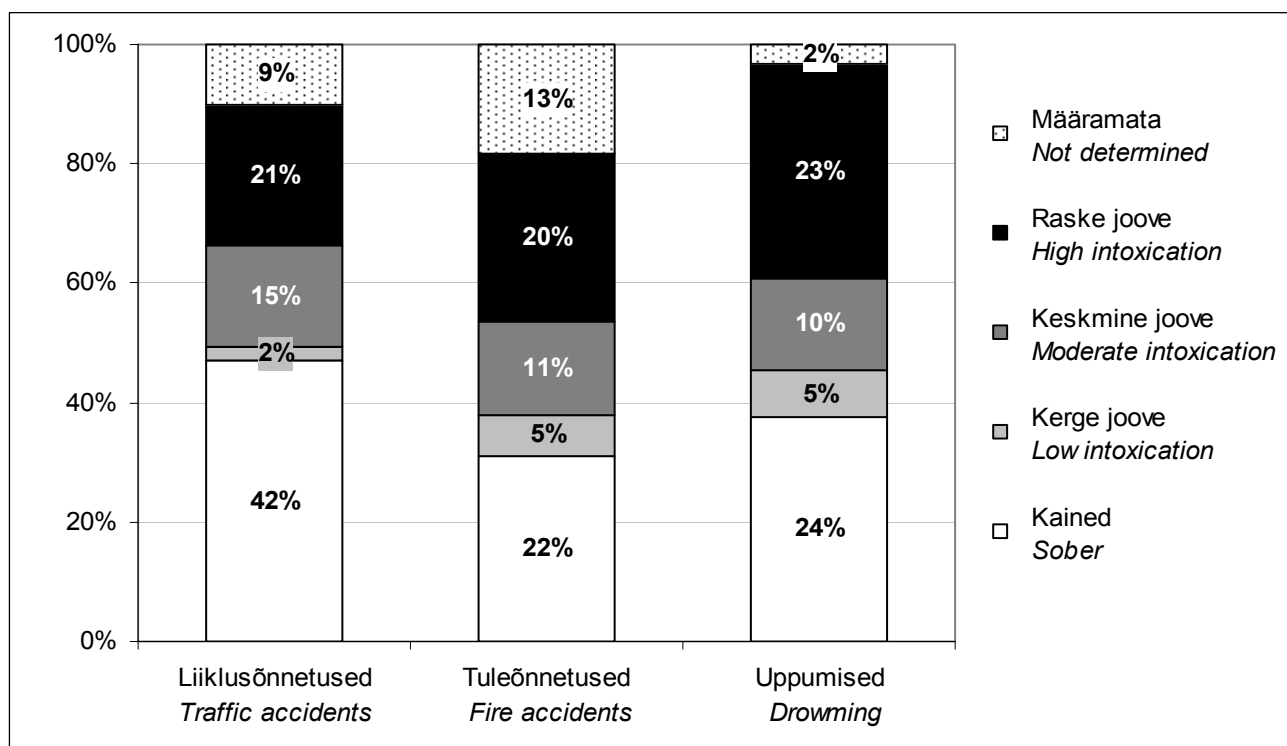
Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: *Estonian Forensic Science Institute*

Joonis 24. **Õnnetustes hukunud kainete ja joobes isikute arv 2011**
Number of sober and intoxicated persons killed in accidents in 2011

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

Joonis 25. **Õnnetustes hukunute jaotus joobeastmete lõikes 2011**
Distribution of persons killed in accidents by level of intoxication 2011

Allikas: Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
 Source: Estonian Forensic Science Institute

5. Elanike suhtumine riigi alkoholipoliitikasse

Attitudes towards alcohol policy by inhabitants

Tabel 61. **Elanike hinnang alkoholist tulenevate probleemide tõsidusele Eestis 2007–2011**
(küsitluste tulemused)

The seriousness of problems in Estonia related to the consumption of alcoholic beverages estimated by the inhabitants 2007–2011 (survey results)

% vastanutest, kes arvas, et probleem on tõsine või väga tõsine
% of respondents who thought that the problem was serious or very serious

	2007	2008	2009	2010	2011	
Salaalkoholi müük	58	43	50	48	51	<i>Sales of illegal alcohol</i>
Üldine soosiv hoiak alkoholi tarbimisse	74	63	65	66	67	<i>General favourable attitude towards alcohol consumption</i>
Alkoholismist põhjustatud töötus*	84	76	76	77	81	<i>Unemployment caused by alcohol*</i>
Alkoholist põhjustatud kodune vägivald	88	85	89	84	85	<i>Home violence caused by alcohol</i>
Alkoholist soodustatud isikuvastased kuriteod	92	84	90	85	88	<i>Criminal assault favoured by alcohol</i>
Alkoholist põhjustatud terviseprobleemid	89	87	85	86	89	<i>Health problems caused by alcohol</i>
Laste ja noorte alkoholi tarbimine	96	93	94	91	92	<i>Consumption of alcohol by children and youth</i>
Alkoholijoobes sõiduki juhtimine	98	96	95	93	94	<i>Drink-driving</i>

... andmeid ei kogutud - *not available*

* alates 2007 alkoholist põhjustatud töötus ja asotsiaalsus - *from 2007 unemployment and outcast caused by alcohol*

Allikas: Alkoholi tarbimine ja alkoholipoliitika (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Alcohol Consumption and Alcohol Policy (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 62. Hinnang, milline peaks olema Eesti riigi alkoholipoliitika (2011. a küsitluse tulemused)
 Assessment of how Estonian alcohol policy should be designed (results from 2011 survey)
 % vastanutest - % of respondents

		Võimalikult liberaalne <i>As liberal as possible</i>	Väheste piirangutega <i>With limited restrictions</i>	Rangete piirangutega <i>With strict restrictions</i>	Ei oska öelda <i>Do not know</i>		
Keskmiselt		4	42	43	11	Average	
Regioon	Põhja-Eesti	5	46	39	10	North Estonia	Region
	Kesk-Eesti	2	35	46	17	Central Estonia	
	Kirde-Eesti	5	45	40	10	North-East Estonia	
	Lääne-Eesti	2	32	58	8	West Estonia	
	Lõuna-Eesti	4	42	41	13	South Estonia	
Elukoht	Tallinn	4	46	41	9	Tallinn	Place of residence
	suured linnad	4	44	42	10	large towns	
	väikelinnad	3	44	39	14	small towns	
	maa-asulad	4	36	47	13	rural settlements	
Rahvus	eestlased	3	43	43	11	Estonians	Nationality
	mitte-eestlased	5	42	42	11	other nationalities	
Vanus	18–29	7	44	41	8	18–29	Age
	30–49	3	47	38	12	30–49	
	50–64	3	42	45	10	50–64	
	65–74	4	28	55	13	65–74	
Sugu	naised	2	39	47	12	women	Gender
	mehed	6	47	38	9	men	
Netosissetulek leibkonnaliikme kohta kuus €	≤ 200	4	36	49	11	≤ 200	Monthly disposable income per household member €
	201–400	2	38	47	13	201–400	
	401–600	4	45	39	12	401–600	
	601–800	8	56	32	4	601–800	
	> 800	4	48	41	7	> 800	

Allikas: Alkoholi tarbimine ja alkoholipoliitika (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Alcohol Consumption and Alcohol Policy (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research

Tabel 63. Suhtumine alkoholi müüki bensiinijaamades (2011. a küsitluse tulemused)

Attitudes towards alcohol sales in petrol stations (results from 2011 survey)

% vastanutest - % of respondents

		Pooldab müüki <i>In favour of sales</i>	Ei poolda müüki <i>Not in favour of sales</i>	Ei oska öelda <i>Do not know</i>		
Keskmiselt		22	65	13	<i>Average</i>	
Regioon	Põhja-Eesti	26	62	12	<i>North Estonia</i>	<i>Region</i>
	Kesk-Eesti	23	63	14	<i>Central Estonia</i>	
	Kirde-Eesti	19	74	7	<i>North-East Estonia</i>	
	Lääne-Eesti	14	72	14	<i>West Estonia</i>	
	Lõuna-Eesti	22	62	16	<i>South Estonia</i>	
Elukoht	Tallinn	27	62	11	<i>Tallinn</i>	<i>Place of residence</i>
	suured linnad	19	71	10	<i>large towns</i>	
	väikelinnad	14	72	14	<i>small towns</i>	
	maa-asulad	25	59	16	<i>rural settlements</i>	
Rahvus	eestlased	25	61	14	<i>Estonians</i>	<i>Nationality</i>
	mitte-eestlased	17	73	10	<i>other nationalities</i>	
Vanus	18–29	34	55	11	<i>18–29</i>	<i>Age</i>
	30–49	27	58	15	<i>30–49</i>	
	50–64	14	74	12	<i>50–64</i>	
	65–74	4	86	10	<i>65–74</i>	
Sugu	naised	19	69	12	<i>women</i>	<i>Gender</i>
	mehed	27	61	12	<i>men</i>	
Netosissetulek leibkonnaliikme kohta kuus €	≤ 200	15	73	12	≤ 200	<i>Monthly disposable income per house- hold member €</i>
	201–400	17	69	14	201–400	
	401–600	18	69	13	401–600	
	601–800	34	53	13	601–800	
	> 800	47	43	10	> 800	

Allikas: Alkoholi tarbimine ja alkoholipoliitika (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut

Source: *Alcohol Consumption and Alcohol Policy (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 64. Suhtumine alkoholi müüki spordivõistlustel (2011. a küsitluse tulemused)
 Attitudes towards alcohol sales at sports contests (results from 2011 survey)
 % vastanutest - % of respondents

		Pooldab müüki <i>In favour of sales</i>	Ei poolda müüki <i>Not in favour of sales</i>	Ei oska öelda <i>Do not know</i>		
Keskmiselt		6	87	7	Average	
Regioon	Põhja-Eesti	9	84	7	North Estonia	Region
	Kesk-Eesti	3	92	5	Central Estonia	
	Kirde-Eesti	7	86	7	North-East Estonia	
	Lääne-Eesti	3	89	8	West Estonia	
	Lõuna-Eesti	5	89	6	South Estonia	
Elukoht	Tallinn	9	84	7	Tallinn	Place of residence
	suured linnad	7	85	8	large towns	
	väikelinnad	3	92	5	small towns	
	maa-asulad	5	88	7	rural settlements	
Rahvus	eestlased	7	85	8	Estonians	Nationality
	mitte-eestlased	5	91	4	other nationalities	
Vanus	18–29	11	82	7	18–29	Age
	30–49	7	84	9	30–49	
	50–64	3	93	4	50–64	
	65–74	2	93	5	65–74	
Sugu	naised	4	91	5	women	Gender
	mehed	9	83	8	men	
Netosissetulek leibkonnaliikme kohta kuus €	≤ 200	9	84	7	≤ 200	Monthly disposable income per house- hold member €
	201–400	3	92	5	201–400	
	401–600	7	87	6	401–600	
	601–800	7	85	8	601–800	
	> 800	15	74	11	> 800	

Allikas: Alkoholi tarbimine ja alkoholipoliitika (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: Alcohol Consumption and Alcohol Policy (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research

Tabel 65. **Suhtumine alkoholi müüki kontsertidel ja kultuuriüritustel (2011. a küsitluse tulemused)**
Attitudes towards alcohol sales at concerts or other cultural events (results from 2011 survey)
 % vastanutest - % of respondents

		Pooldab müüki <i>In favour of sales</i>	Ei poolda müüki <i>Not in favour of sales</i>	Ei oska öelda <i>Do not know</i>		
Keskmiselt		28	57	15	<i>Average</i>	
Regioon	Põhja-Eesti	32	51	17	<i>North Estonia</i>	<i>Region</i>
	Kesk-Eesti	24	61	15	<i>Central Estonia</i>	
	Kirde-Eesti	25	66	9	<i>North-East Estonia</i>	
	Lääne-Eesti	21	60	19	<i>West Estonia</i>	
	Lõuna-Eesti	27	59	14	<i>South Estonia</i>	
Elukoht	Tallinn	34	50	16	<i>Tallinn</i>	<i>Place of residence</i>
	suured linnad	29	59	12	<i>large towns</i>	
	väikelinnad	25	61	14	<i>small towns</i>	
	maa-asulad	22	59	19	<i>rural settlements</i>	
Rahvus	eestlased	31	52	17	<i>Estonians</i>	<i>Nationality</i>
	mitte-eestlased	20	68	12	<i>other nationalities</i>	
Vanus	18–29	45	43	12	<i>18–29</i>	<i>Age</i>
	30–49	30	53	17	<i>30–49</i>	
	50–64	18	66	16	<i>50–64</i>	
	65–74	8	78	14	<i>65–74</i>	
Sugu	naised	26	59	15	<i>women</i>	<i>Gender</i>
	mehed	29	54	17	<i>men</i>	
Netosissetulek leibkonnaliikme kohta kuus €	≤ 200	15	68	17	≤ 200	<i>Monthly disposable income per house- hold member €</i>
	201–400	21	62	17	201–400	
	401–600	27	59	14	401–600	
	601–800	46	43	11	601–800	
	> 800	47	36	17	> 800	

Allikas: Alkoholi tarbimine ja alkoholipoliitika (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Alcohol Consumption and Alcohol Policy (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

Tabel 66. **Suhtumine alkoholi müüki elumajades asuvates kauplustes (2011. a küsitluse tulemused)**
Attitudes towards alcohol sales at shops located in dwelling-houses (results from 2011 survey)
 % vastanutest - % of respondents

		Pooldab müüki <i>In favour of sales</i>	Ei poolda müüki <i>Not in favour of sales</i>	Ei oska öelda <i>Do not know</i>		
Keskmiselt		16	63	21	<i>Average</i>	
Regioon	Põhja-Eesti	18	61	21	<i>North Estonia</i>	<i>Region</i>
	Kesk-Eesti	15	59	26	<i>Central Estonia</i>	
	Kirde-Eesti	20	64	16	<i>North-East Estonia</i>	
	Lääne-Eesti	9	72	19	<i>West Estonia</i>	
	Lõuna-Eesti	12	66	22	<i>South Estonia</i>	
Elukoht	Tallinn	19	61	20	<i>Tallinn</i>	<i>Place of residence</i>
	suured linnad	20	59	21	<i>large towns</i>	
	väikelinnad	12	64	24	<i>small towns</i>	
	maa-asulad	11	68	21	<i>rural settlements</i>	
Rahvus	eestlased	12	67	21	<i>Estonians</i>	<i>Nationality</i>
	mitte-eestlased	23	56	21	<i>other nationalities</i>	
Vanus	18–29	23	61	16	<i>18–29</i>	<i>Age</i>
	30–49	17	59	24	<i>30–49</i>	
	50–64	10	68	22	<i>50–64</i>	
	65–74	6	73	21	<i>65–74</i>	
Sugu	naised	12	67	21	<i>women</i>	<i>Gender</i>
	mehed	19	59	22	<i>men</i>	
Netosissetulek leibkonnaliikme kohta kuus €	≤ 200	22	63	15	≤ 200	<i>Monthly disposable income per house- hold member €</i>
	201–400	9	66	25	201–400	
	401–600	17	62	21	401–600	
	601–800	23	57	20	601–800	
	> 800	20	63	17	> 800	

Allikas: Alkoholi tarbimine ja alkoholipoliitika (elanike hinnangute alusel), Eesti Konjunktuuriinstituut
 Source: *Alcohol Consumption and Alcohol Policy (based on inhabitants' estimation), Estonian Institute of Economic Research*

6. Põhjamaade alkoholi statistika ja võrdlus Eestiga

Alcohol statistics in Nordic countries and comparison with Estonia

Tabel 67. Alkoholi tarbimine 2011. aastal

Alcohol consumption in 2011

liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol

	Registreeritud tarbimine*	Registreerimata tarbimine**	Tarbimine kokku	Registreerimata tarbimise osakaal kogu tarbimises, %	
	Recorded consumption	Unrecorded consumption	Total consumption	Proportion of unrecorded consumption in total consumption, %	
Soome	8,2	1,9	10,1	19	Finland
Rootsi	6,1	1,8	7,9	22	Sweden
Norra	5,3	1,3	6,6	20	Norway
Taani	8,7	0,9	9,6	9	Denmark
Island	5,3	0,5	5,8	9	Iceland

* alkohoolsete jookide jaemüük ja tarbimine tootlustusasutustes
retail sales of alcoholic beverages and domestic serving of alcoholic beverages

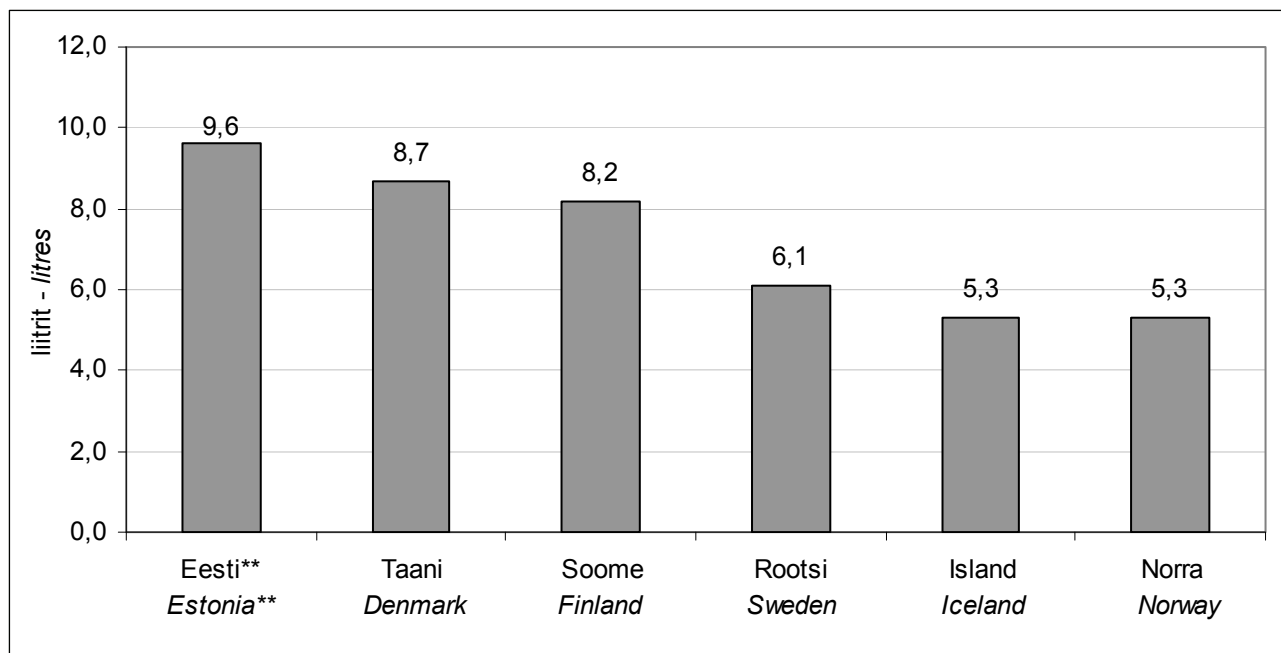
** Elanike poolt imporditud, kodus valmistatud alkohoolsed joogid, illegaalse alkoholi valmistamine, salakaubavedu. Soome puhul ka Soome kodanike poolt välisriikides tarbitud alkohol. Taani puhul on registreerimata tarbimisest maha arvatud turistide poolt välismaale viidud alkohol.
Alcoholic beverages imported by inhabitants, home brewed and fermented alcoholic beverages and illegal moonshining, smuggling, substitutes of alcohol. In Finland also alcohol consumed by Finnish tourists abroad. In Denmark, the amount of alcohol exported by tourists is not included in the unrecorded alcohol consumption.

Allikas: Information on Nordic Alcohol Market, Alko, October 2012
Source:

Joonis 26. Alkoholi registreeritud tarbimine 2011. aastal*

Recorded alcohol consumption in 2011*

liitrit elaniku kohta 100% alkoholis - litres per capita in 100% alcohol

* alkohoolsete jookide siseriiklik jaemüük ja tarbimine tootlustusasutustes (ei sisalda illegaalset müüki)
internal retail sales of alcoholic beverages and consumption in restaurants, pubs, cafés etc. (illegal sales is not included)

** ei sisalda turistide kaasaostusid, turistide tarbimist Eestis ja illegaalset müüki
does not include exports by tourists, consumption by tourists in Estonia and illegal sales

Allikad: Information on Nordic Alcohol Market, Alko; Eesti alkoholiturg, Eesti Konjunktuuriinstituut
Sources: Information on Nordic Alcohol Market, Alko; Estonian Alcohol Market, Estonian Institute of Economic Research

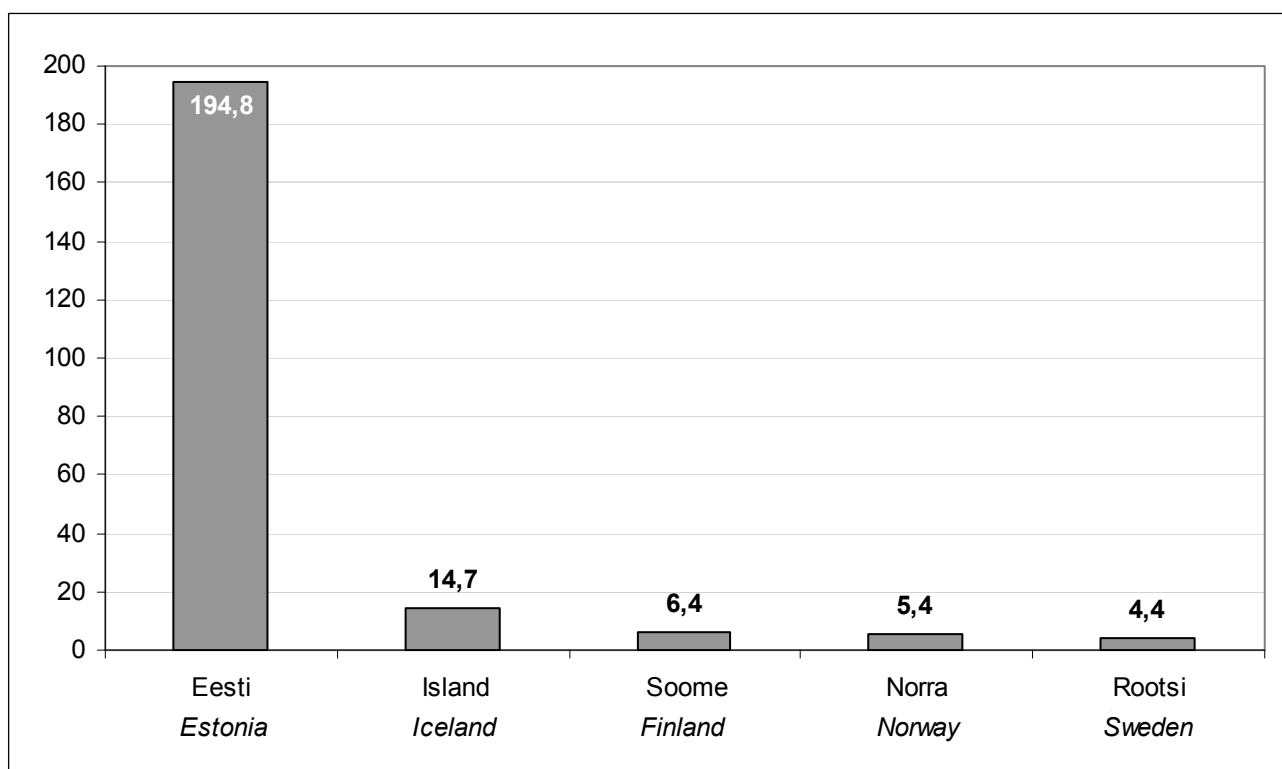
Tabel 68. **Kange alkoholi jaemüügikohtade arv***
*Number of strong alcohol retail shops**

	Poodide arv <i>Number of shops</i>	Iseteenindusega poodide arv <i>Number of self service shops</i>	Iseteenindusega poodide osakaal, % <i>Proportion of self- service shops, %</i>	Tellimispunktide arv <i>Number of order points</i>	Poodide arv 100 000 elaniku kohta <i>Number of shops per 100 000 inhabitants</i>	
Soome	348	348	100	110	6,4	<i>Finland</i>
Rootsi	418	410	98	548	4,4	<i>Sweden</i>
Norra	267	267	100	0	5,4	<i>Norway</i>
Island	47	42	89	0	14,7	<i>Iceland</i>

* seisuga 01.01.2012 - as of 01.01.2012

Allikas: Information on Nordic Alcohol Market, Alko, October 2012
 Source:

Joonis 27. **Kange alkoholi jaemüügikohtade arv 100 000 elaniku kohta**
Number of strong alcohol retail shops per 100 000 inhabitants
 seisuga 1.1.2012 - as of 1.1.2012*

* Eestis registreeritud alkoholi jaemüüjate arv seisuga 04.07.2012 - number of registered alcohol retail sellers in Estonia as of 04.07.2012

Allikad: Information on the Nordic Alcohol Market, Alko, oktoober 2012, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Majandustegevuse register, Statistikaamet

Sources: Information on Nordic Alcohol Market, Alko, October 2012, Ministry of Economic Affairs and Communications, Register of Economic Activities, Statistics Estonia

Tabel 69. Alkohoolsete jookide aktsiisi- ja käibemaks Euroopa riikides (seisuga 01.01.2011)

Alcohol excise duties and value-added tax (VAT) in Europe (as of 01.01.2011)

€ liitri 100% alkoholi kohta - € per litre of 100% alcohol

	Kanged alkohoolsed joogid Spirits	Vahetoode* Intermediate product*	Vein* Wine*	Õlu Beer	Käibemaks % VAT %	
EL miinimum aktsiisimäär	5,50	2,50	0,00	1,87	-	EU's minimum level
Rumeenia	5,50	3,64	0,00	1,85	24,0	Romania
Bulgaaria	5,62	2,56	0,00	1,92	20,0	Bulgaria
Küpros	5,98	2,49	0,00	4,78	15,0	Cyprus
Itaalia	8,00	3,81	0,00	5,88	20,0	Italy
Hispaania	8,30	3,09	0,00	1,99	18,0	Spain
Austria	10,00	4,06	0,00	5,20	20,0	Austria
Sloveenia	10,00	5,56	0,00	10,00	20,0	Slovenia
Ungari	10,08	4,48	0,00	5,78	25,0	Hungary
Portugal	10,31	3,27	0,00	3,49	23,0**	Portugal
Luksemburg	10,41	3,72	0,00	1,98	15,0***	Luxemburg
Slovakkia	10,80	4,61	0,00	4,12	20,0	Slovakia
Tšehhi	11,67	9,58	0,00	3,28	20,0	Czech Republic
Malta	12,50	8,33	0,00	1,86	18,0	Malta
Läti	12,55	5,48	5,13	3,07	22,0	Latvia
Poola	12,60	4,49	3,65	4,36	23,0	Poland
Leedu	12,79	4,89	5,21	2,46	21,0	Lithuania
Saksamaa	13,03	8,50	0,00	1,97	19,0	Germany
Eesti	14,20	8,68	6,65	5,43	20,0	Estonia
Holland	15,04	6,62	6,23	5,02	19,0	The Netherlands
Prantsusmaa	15,14	12,41	0,32	2,71	19,6	France
Belgia	17,52	5,51	4,28	4,28	21,0	Belgium
Taani	20,13	6,86	7,49	6,83	25,0	Denmark
Kreeka	25,50	5,90	0,00	6,50	23,0	Greece
Suurbritannia	27,43	19,21	23,58	19,96	20,0	UK
Iirimaa	31,13	21,14	23,84	15,71	21,0	Ireland
Soome	39,40	31,56	25,73	26,00	23,0	Finland
Rootsi	54,39	27,22	21,28	18,01	25,0	Sweden
Island	80,60	64,90	47,80	30,50	25,5	Iceland
Norra	82,20	53,60	53,60	53,60	25,0	Norway

* aktsiisimaks on arvatatud vahetootele etanoolisisaldusega 18% ja veinile etanoolisisaldusega 11%
excise duty is calculated on the basis of a beverage containing 18% ethyl alcohol by volume for intermediate product and on the basis of a beverage containing 11% ethyl alcohol by volume for wine

** veini käibemaks 13% - VAT on wine 13%

*** veini käibemaks 12% - VAT on wine 12%

Allikas: The European Spirit Organisation's (CEPS) summary of tax rates of alcoholic beverages in Europe: January 2011
Source:

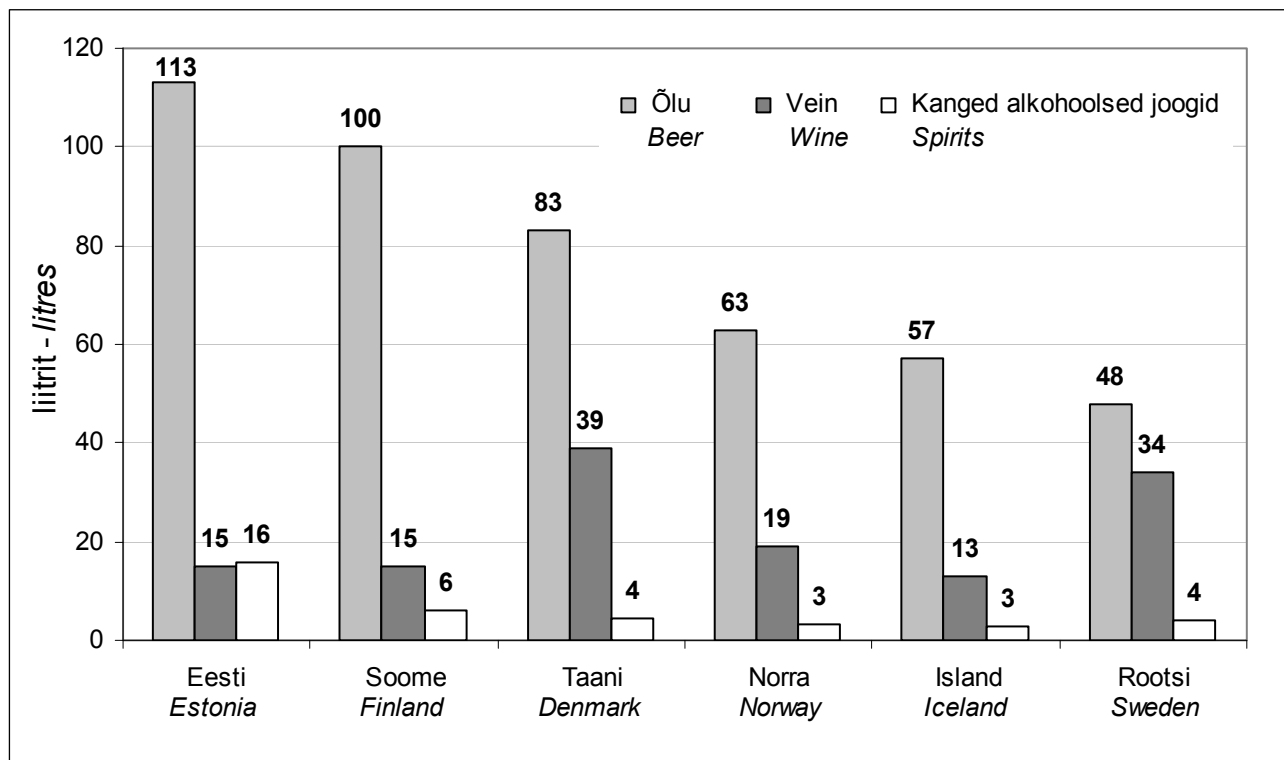
Tabel 70. **Alkoholsete jookide müük 2011. aastal**
Annual sales of alcoholic beverages in 2011
 liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta - litres per inhabitant aged 15 years and over

	Kanged alkohoolsed joogid <i>Spirits</i>	Vein <i>Wine</i>	Õlu <i>Beer</i>	
Soome	6,31	14,82	99,93	<i>Finland</i>
Rootsi	3,50	34,43	48,00	<i>Sweden</i>
Taani	3,83	38,92	83,16	<i>Denmark</i>
Norra	3,22	19,25	63,37	<i>Norway</i>
Island	3,17	12,75	57,29	<i>Iceland</i>

Allikas: Valvira, Den totala alkoholkonsumtionen i Sverige under 2011 (infoleht), SoRAD, Statistics Denmark, Statistics Norway, ATVR, Eesti Konjunktuuriinstituudi arvutused

Sources: Valvira, Den totala alkoholkonsumtionen i Sverige under 2011 (newsletter), SoRAD, Statistics Denmark, Statistics Norway, ATVR, Calculations of Estonian Institute of Economic Research

Joonis 28. **Alkoholsete jookide müük 2011. aastal***
Annual sales of alcoholic beverages in 2011
 liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta - litres per inhabitant aged 15 years and over

* sisaldab turistide kaasaostusid ja tarbimist - including exports and consumption by tourists

Allikas: Valvira, Den totala alkoholkonsumtionen i Sverige under 2011 (infoleht), SoRAD, Statistics Denmark, Statistics Norway, ATVR, Eesti Konjunktuuriinstituudi arvutused

Sources: Valvira, Den totala alkoholkonsumtionen i Sverige under 2011 (newsletter), SoRAD, Statistics Denmark, Statistics Norway, ATVR, Calculations of Estonian Institute of Economic Research

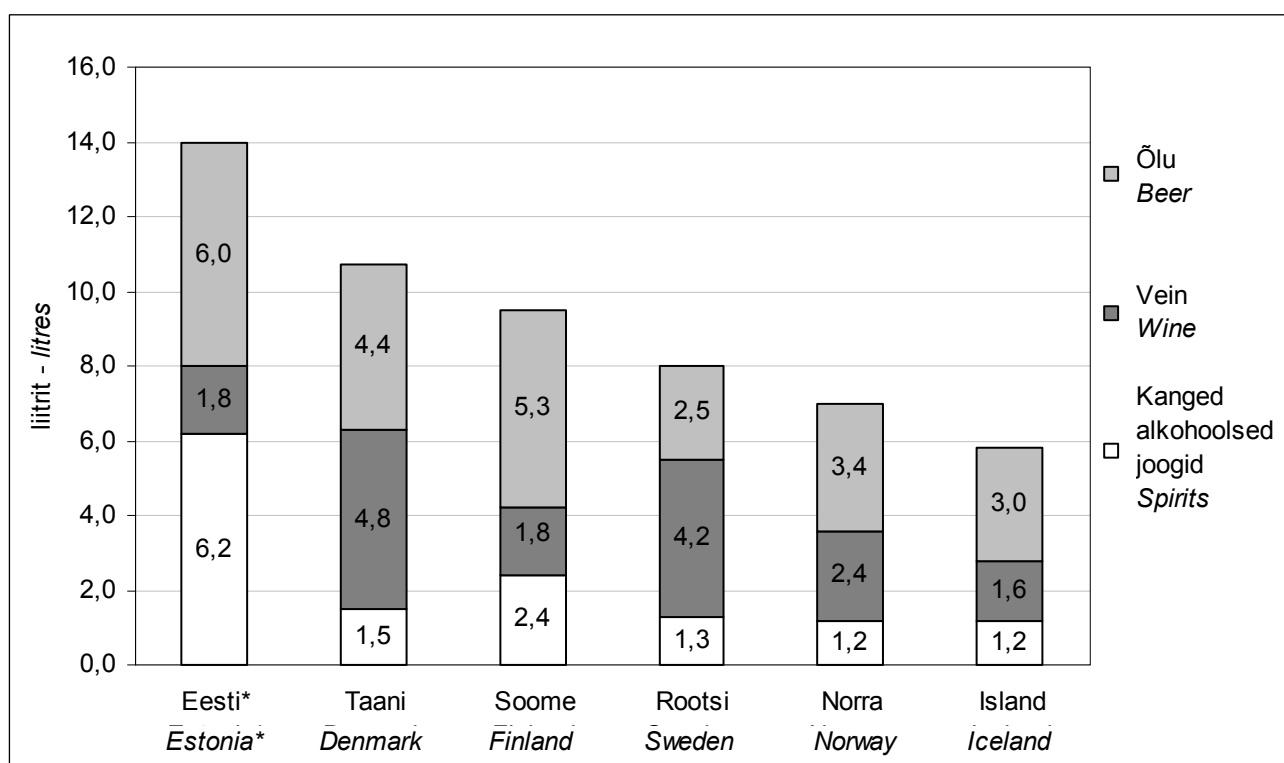
Tabel 71. **Alkoholsete jookide müük 2011. aastal**
Annual sales of alcoholic beverages in 2011
 liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta 100% alkoholis
litres per inhabitant aged 15 years and over in 100% alcohol

	Soome <i>Finland</i>	Rootsi <i>Sweden</i>	Taani <i>Denmark</i>	Norra <i>Norway</i>	Island <i>Iceland</i>	
Kanged alkohoolsed joogid	2,40	1,33	1,46	1,22	1,20	<i>Spirits</i>
Vein	1,81	4,20	4,75	2,35	1,56	<i>Wine</i>
Õlu	5,30	2,54	4,41	3,36	3,04	<i>Beer</i>

Allikas: Valvira, Den totala alkoholkonsumtionen i Sverige under 2011 (infoleht), SoRAD, Statistics Denmark, Statistics Norway, ATVR, Eesti Konjunktuuriinstituudi arvutused

Sources: Valvira, Den totala alkoholkonsumtionen i Sverige under 2011 (newsletter), SoRAD, Statistics Denmark, Statistics Norway, ATVR, Calculations of Estonian Institute of Economic Research

Joonis 29. **Alkoholsete jookide müük 2011. aastal**
Annual sales of alcoholic beverages in 2011
 liitrit 15-aastase ja vanema elaniku kohta 100% alkoholis
litres per inhabitant aged 15 years and over in 100% alcohol

* sisaldab turistide kaasaostusid ja tarbimist - *including exports and consumption by tourists*

Allikas: Valvira, Den totala alkoholkonsumtionen i Sverige under 2011 (infoleht), SoRAD, Statistics Denmark, Statistics Norway, ATVR, Eesti Konjunktuuriinstituudi arvutused

Sources: Valvira, Den totala alkoholkonsumtionen i Sverige under 2011 (newsletter), SoRAD, Statistics Denmark, Statistics Norway, ATVR, Calculations of Estonian Institute of Economic Research

Tabel 72. Reisidelt kaasa toodud alkohoolsed joogid
Alcoholic beverages imported by travellers
 100 % alkoholis - in 100% alcohol

		miljon liitrit million litres	Liitrit elaniku kohta Litres per capita	
Soome	2011	7,8	1,5	Finland
Rootsi	2011	11,5	1,3	Sweden
Norra	2007	3,2	0,7	Norway
Taani	2010	5,0	0,9	Denmark

Allikas: Information on Nordic Alcohol Market, Alko, October 2012
 Source:

Tabel 73. Alkoholipoodide lahtiolekuajad
Opening hours of the alcohol shops

	E <i>Mon</i>	T <i>Tue</i>	K <i>Wed</i>	N <i>Thu</i>	R <i>Fri</i>	L <i>Sat</i>	P <i>Sun</i>	Lahtiolekuaeg nädalas, tundi <i>Total hours per week</i>	
Tavalised lahtiolekuajad seisuga 01.01.2012								The most common opening hours as of 01.01.2010	
Soome	9–20	9–20	9–20	9–20	9–20	9–18	kinni - closed	64	Finland
Rootsi	10–19	10–19	10–19	10–19	10–19	10–15	kinni - closed	50	Sweden
Norra	10–18	10–18	10–18	10–18	10–18	9–15	kinni - closed	46	Norway
Island	11–18	11–18	11–18	11–18	11–19	11–18	kinni - closed	43	Iceland
Pikimad lahtiolekuajad seisuga 01.01.2012								Longest opening hours as of 01.01.2010	
Soome	9–20	9–20	9–20	9–20	9–20	9–18	kinni - closed	64	Finland
Rootsi	10–20	10–20	10–20	10–20	10–20	10–15	kinni - closed	55	Sweden
Norra	10–18	10–18	10–18	10–18	9–18	9–15	kinni - closed	47	Norway
Island	10–20	10–20	10–20	10–20	10–20	11–18	kinni - closed	57	Iceland

Allikas: Information on Nordic Alcohol Market, Alko, October 2012
 Source:

Tabel 74. Vanusepiirangud alkoholsete jookide jaemüügil*
*Age limits on sales of alcoholic beverages**

	Lahjad alkohoolsed joogid <i>Light alcoholic beverages</i>	Kanged alkohoolsed joogid <i>Strong alcoholic beverages</i>	
Soome	18	20	<i>Finland</i>
Rootsi	20	20	<i>Sweden</i>
Norra	18	20	<i>Norway</i>
Taani	16	18	<i>Denmark</i>
Island	20	20	<i>Iceland</i>

* seisuga 01.01.2012 - as of 01.01.2012

Allikas: Information on Nordic Alcohol Market, Alko, October 2012
 Source:

Tabel 75. Alkoholi müüvate toitlustusasutuste arv
Number of on-premise sales points that sell alcohol

		Kõik alkohoolsed joogid <i>All alcoholic beverages</i>	Ainult vein ja õlu <i>Wine and beer only</i>	Ainult õlu* <i>Beer only*</i>	Kokku <i>Total</i>	100 000 elaniku kohta <i>Per 100 000 inhabitants</i>	
Soome	2011	5 847	319	2 112	8 278	153	<i>Finland</i>
Rootsi	2010	10 128	718	13	10 859	115	<i>Sweden</i>
Norra	2010	7 376	148	<i>Norway</i>
Taani	2006	8 777	0	0	8 777	158	<i>Denmark</i>
Island	2010	757	237	<i>Iceland</i>

... andmed puuduvad - *not available*

* Soome restoranides on lubatud müüa kääritatud alkohoolseid jooke maksimaalse kangusega 4,7%; Rootsi ja Norra restoranides on lubatud müüa ainult kanget õlut
In Finland, restaurants are allowed to sell only fermented alcoholic beverages at most 4,7% by volume; in Sweden and Norway, restaurants are allowed to sell only strong beer

Allikas: Information on Nordic Alcohol Market, Alko, October 2012
 Source:

ISSN 2228-0057